11. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi

Mardin Artuklu Üniversitesi

9-12 Kasım 2022

Özet Kitapçığı

ilem ilmi etüdler derneği | Mardin Artuklu Üniversitesi | Mardin Büyükşehir Belediyesi | TÜBİTAK | Kadim Akademi

İlmi Etüdler Derneği (İLEM)

2002 yılında kurulan İlmi Etüdler Derneği, geleneğin birikiminden yeni bir düşüncenin inşasına fikrini paylaşan ilim insanlarının yetişmesine zemin oluşturacak ve insanlığın sorunlarına çözüm üretecek çalışmalar gerçekleştirme gayretindedir.

İLEM, düşünce dünyamızda müspet gelişmelere yol açabilmesi için akademik çalışmanın mahiyet ve gayesi üzerine yeniden düşünmenin gerekliliğine inanmakta ve ilmi çalışmalarını bu yönde şekillendirmektedir. Bu kapsamda kurulduğu günden bugüne lisans ve lisansüstü düzeyde çalışmalar yürüten araştırmacılara yönelik akademik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Lisans düzeyindeki katılımcılara medeniyetimizin kadim birikimi ve düşünce mirası yanında çağdaş dünyayı da tanımalarını sağlayan ve onlara bu yönde perspektif katan üç kademeden müteşekkil İLEM Eğitim Programı uygulanmaktadır. Bu eğitimle gençlere düşünme, analiz etme ve yöntem becerileri kazandırılarak ilmi üretkenlikleri artırılmakta ve akademik hayata hazırlanmaktadırlar. Bu programın yanında lisansüstü düzeydeki araştırmacıların istifade ettiği ve kendi çalışma alanlarında derinleşmelerine imkân sunan; bünyesinde çeşitli seminer, okuma grupları, sunum ve atölye çalışmalarını barındıran İLEM Çalışma Merkezleri faaliyetleri yürütülmektedir. Bilgiye ulaşma, bilgiyi bir değerler sistemi etrafında üretme ve paylaşma gibi temel kaygılar programın temel çerçevesini belirlemektedir. İhtisas programı ile özellikle sosyal bilimler alanındaki konuların kuşatıcı, külli bir perspektif ve özgün alternatifler sunacak şekilde çalışılması hedeflenmektedir. Yine lisansüstü düzeyinde verilen akademik eğitimlerle katılımcıların bilimsel araştırma yöntemlerine vakıf olmaları ve akademik disiplini özümseyerek düşünce üretmelerine imkân sağlanmaktadır. İLEM, akademik/disipliner hususların yanında çeşitli toplumsal meselelere özgün bir yaklaşımla bakmak ve bu istikamette alternatif çözümler üretmek gayesiyle çeşitli konu başlıkları altında ulusal ve uluslararası kongreler, yaz okulları, konferanslar, paneller, anma toplantıları ve seminerler düzenleyerek kamuoyunun istifadesine sunmaktadır. Bu çerçevede, yürüttüğü çeşitli düzeydeki faaliyetlerin çıktılarını ve diğer akademik çalışmalarını yayına (kitap, dergi, rapor vs.) dönüştürmektedir. Bu kapsamda hakemli akademik dergiler olan ve ESCI başta olmak üzere uluslararası indekslerce taranan "İnsan ve Toplum" ve "Nazariyat İslam Felsefe ve Bilim Tarihi Araştırmaları Dergisi" yayımlanmaktadır. Bunların yanı sıra "İslam Ahlak Projesi", "İslam Düşünce Atlası", "İslamcı Dergiler Projesi" ve "İslam Siyaset Düşüncesi Katalog Projesi" gibi araştırma ve yayın projeleriyle ilmi geleneğimizi anlamaya yardımcı, geçmişimize ışık tutarak günümüzü anlamlandıracak ve böylelikle geleceğimize şekil verecek çalışmalarına da devam etmektedir.

Sunuş

İlki 2012 yılında Konya'da olmak üzere sırasıyla Bursa, Sakarya, Kütahya, Isparta, Muş, Burdur, Malatya, Kocaeli ve Konya'da gerçekleştirilen Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'nin (TLÇK) on birincisi 9-12 Kasım 2022 tarihlerinde Mardin'de gerçekleştirilecektir. Kongre bu yıl İlmi Etüdler Derneği (İLEM), Mardin Artuklu Üniversitesi ve Mardin Büyükşehir Belediyesi iş birliğiyle düzenlenmektedir.

Lisansüstü çalışmalar yapan araştırmacıların, ortak dil ve yöntem geliştirmelerine imkân ve zemin sağlamak, Türkiye'de yaşanan özgün akademik üretim sorununu aşmaya yönelik kuşatıcı yaklaşımları teşvik etmek amacıyla düzenlenen Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi, sosyal bilim çalışmalarında önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Bu çerçevede, genç akademisyenlere çok yönlü bir iletişim ve tecrübe aktarımı imkânı yaratılarak, çalışmalarının zenginleştirilmesi ve akademik dolaşıma sokulması hedeflenmektedir. Ayrıca Türkiye'deki lisansüstü çalışmaların niteliğinin artırılması yönünde ortaya konan çabalara katkı sunmak kongrenin temel hedefleri arasındadır. TLÇK'ya lisansüstü çalışmalarına hâlihazırda devam eden veya yüksek lisansını ya da doktorasını son iki yıl içerisinde tamamlamış olan araştırmacılar katılmaktadır.

11. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi, Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar'ın açılış konuşmasıyla başlayıp Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörü İbrahim Özcoşar'ın moderatörlüğünde Durmuş Günay ve Nihat Erdoğmuş'un "Yükseköğretimin Bugünü ve Yarını" başlıklı açılış paneliyle devam edecektir. Kongrede Edebiyat, Eğitim, Felsefe, Hukuk, İktisat ve İşletme, İlahiyat, İletişim, Mimarlık & Şehircilik, Psikoloji, Sanat, Siyaset Bilimi, Sosyal Politikalar, Sosyoloji, Tarih ve Uluslararası İlişkiler alanlarına ait toplam 107 bildiri 26 oturumda sunulacaktır.

11. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'nin gerçekleştirilmesini mümkün kılan, kongre öncesinde ve sonrasında yoğun emek ve çaba sarf eden başta genç akademisyenlere, saygıdeğer hocalarımıza, İlmi Etüdler Derneği'ne, Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne ve Mardin Artuklu Üniversitesi'ne ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'na (TÜBİTAK) ve Kadim Akademi'ye içtenlikle teşekkür ederiz.

Program Akışı

● 9 Kasım Çarşamba 2022

09:00 - 09:30 / **Kayıt**

09:30 / **Selamlama**

10:00 - 10:45 / **Açılış**

11:00 - 12:30 / **Panel**

Açılış

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar'ın
Açılış Konuşması

Panel

"Yükseköğretimin Bugünü ve Yarını"

Moderatör: İbrahim Özcoşar

Durmuş Günay - **"Lisansüstü Eğitimin Felsefesi"**

Nihat Erdoğmuş - **"Yükseköğretimin Güncel Meseleleri ve Geleceğe Hazırlık"**

Kongre Oturumları / 14:00-17:30

09:30 - 17:30 / **10 Kasım Perşembe 2022**

10:00 - 17:00 / **11 Kasım Cuma 2022**

Kapanış

17:30 - 18:30

Kamuran Gökdağ

Ziya Polat

Latif Karagöz

Mardin Kültürel Gezisi / **12 Kasım Cumartesi 2022**

1.Oturum

Sosyoloji

Oturum Başkanı : Lütfi Sunar

Zinciriye Salonu
9 Kasım Çarşamba 14:00-15:30

Hasan Remzi Eker
Şehrin Akademik Araştırmalara Konu Edinilmesi ile Üniversitenin "Beklenti" Bağlamında Şehir Düşüncesi İlişkisi: Mardin Örneği

Ayşe Büşra Tüzgen Elhan
Avrupa'da Müslüman Öğrenci Olmak: Erasmus Tecrübeleri

Nazan Yılmaz
Çocuk Evleri Sitesinde Çalışan Bakıcı Anneler ve Ev Sorumlularının Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerileri: Giresun Örneği

Filiz Özdin Aygün
Türkiye'de Yaşlı Bakım Hizmetlerinde Çalışan Göçmen Kadınların Sorunları

Züleyha Çakır
Türkiye'de Evlilik Piyasası

Şehrin Akademik Araştırmalara Konu Edinilmesi ile Üniversitenin "Beklenti" Bağlamında Şehir Düşüncesi İlişkisi: Mardin Örneği

Hasan Remzi Eker

Felsefe, Mardin Artuklu Üniversitesi
hasanremzieker@artuklu.edu.tr

Bu çalışmada, Mardin'in şehir olarak bir üniversite faaliyeti olan lisansüstü araştırmalar (spesifik olarak tezler) kapsamında hangi alanlarda araştırma konusu edildiğine göre bazı lisansüstü öğrencilerinin üniversite üzerinden şehre dair düşüncesi(özellikle beklenti) değişkeni aracılığıyla üniversite-şehir ilişkisi incelenecektir. Bu kapsamda temel olarak üniversitenin anlamı ve işlevi, mevcut araştırmalar ve beklenti arasındaki örüntü üzerinden ortaya çıkarılacaktır. Bunun için ilk olarak, Mardin'in ele alındığı tezlerin dağılımının normalliği ve betimselliği YÖK Tez Merkezi verisi ile sosyo-demografik unsurlara göre nicel açıdan analiz edilecektir. Sonrasında Kültürel Çalışmalar, Sosyoloji ve Felsefe bölümlerindeki bazı lisansüstü öğrencilerine göre üniversiteye yönelik beklenti ve şehre dair düşünceler yapılandırılmış mülakat tekniği ile tematik analiz kapsamında açıklanacaktır. Buradan nicel veriler ve nitel veriler aracılığıyla üniversitenin şehre dair perspektifi elde edilecektir. Böylece ilgili perspektifle, üretilen bu iki veriye dayalı olarak(nicel ve nitel) üniversitenin şehre yönelik akademik açıdan araştırma odaklı çalışmalarının üniversitenin içkin bir paydaşı olarak lisansüstü öğrencilerinden gelecek geri bildirim sonucunda uyumu ve farkı gibi temel anlamı açık kılınacaktır. Bu uyum ve/veya fark, üniversite ile şehrin karşılıklı olarak "beklenti" üzerinden ölçülmesine gerekçe sunabilir. Sonuç olarak, bir şehrin lisansüstü süreçler aracılığıyla problem edilmesi/teze konu olması, Mardin ilinin akademik olarak anlamını yine akademinin ve şehrin "bilimsel ortak paydaşı olarak öğrenciler" aracılığıyla değerlendirilecek ve "üniversite-şehir beklentisi" başlığındaki alanyazında Mardin örneği tartışmaya açılacaktır

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Şehir, Lisansüstü Araştırmalar, Beklenti Analizi, Akademik Anlam, Akademik İşlev.

Avrupa'da Müslüman Öğrenci Olmak: Erasmus Tecrübeleri

Ayşe Büşra Tüzgen Elhan

Din Sosyolojisi, İstanbul Üniversitesi
btuzgen@gmail.com

Bu çalışmanın amacı, Erasmus kapsamında Avrupa ülkelerinde bulunan ve bu süreçte dini kimliklerini izhar eden bir sembolü üzerinde taşıyan başörtülü öğrencilerin Erasmus tecrübelerini araştırmaktır. Araştırma kapsamında İstanbul'daki farklı üniversite ve bölümlerden başörtülü öğrenciler ile derinlemesine mülakat gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada, katılımcıların Avrupa ülkelerindeki Erasmus deneyimlerini Müslümanlara yönelik tutumlar açısından nasıl değerlendirdikleri, farklı Avrupa ülkelerinde ve farklı sosyal gruplar arasında Müslümanlara yönelik tutumların değişim gösterip göstermediği incelenmiştir. Ayrıca nüfusun çoğunluğunu Müslümanların oluşturduğu bir ülkeden gelen Müslüman öğrencilerin Avrupa'daki Müslüman topluluklar ve Avrupalı Müslümanların dini hayatı hakkındaki gözlemlerini de mercek altına alınmıştır.

Bu çalışmanın argümanları öteki kültür ile direkt etkileşimin önyargıyı azaltan güçlü bir faktör olduğu ve çok kültürlü toplumlarda yabancılara ve göçmenlere yönelik tutumların nispeten homojen sosyolojik yapıya sahip toplumlara göre daha ılımlı olduğudur. Buna ek olarak, Avrupa toplumlarının eğitimli ve dindar kesimleri, Müslümanlara karşı sıradan Avrupalılardan daha olumlu bir tutuma sahiptir. Ayrıca bu çalışma, Avrupa ülkelerinde azınlık konumunda olan Müslümanların dini pratiklerinin ve yapılanmalarının Müslümanların çoğunlukta olduğu ülkelerdeki Müslümanlardan farklı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Erasmus, Avrupa Tecrübesi, İslamofobi, Avrupa'da Müslümanlar.

Çocuk Evleri Sitesinde Çalışan Bakıcı Anneler ve Ev Sorumlularının Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Giresun Örneği

Nazan Yılmaz

Sosyoloji, Atatürk Üniversitesi
nazanyilmaz01@gmail.com

Türkiye'de devlet korumasına muhtaç çocukların bakımı için uygulanan modellerden biri çocuk evleri sitesi modelidir. Söz konusu kurumda yer alan çalışanların motivasyonu, adaptasyonu ve işe karşı tutumlarının çocuklar açısından taşıdığı önem aşikardır. Bu çalışmanın amacı çocuk evleri sitesinde hizmet veren bakım elemanları ve ev sorumlularının iş yaşamlarında karşılaştıkları zorlukların ve sorunların; kurumsal, sistemsel ve sosyo-demografik değişkenler bağlamında ortaya konulmasıdır. Ayrıca, geçmiş yaşamlarında ki travmatik deneyimleri nedeniyle oldukça kırılgan bir grup olan korunmaya muhtaç çocuklarla çalışmanın, katılımcıların günlük yaşam ritmini ve hayata bakışlarını nasıl etkilediğinin anlaşılmaya çalışılması araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Nitel bir desenle yürütülen çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış olup bakıcı anneler ve ev sorumlularından oluşan toplam 12 katılımcı ile yürütülen derinlemesine görüşmelerle veriler toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde, çalışma sisteminin zorluğu, iş tanımının muğlaklığı, iş yükünün fazlalığı, kuruma çocuk alımının kolay olması, ailelerin çalışanlara müdahale etmesi ve çocukların olumsuz yaşam öykülerinin hizmet verenleri travmatize etmesi gibi sorunlar öne çıkmıştır. Ayrıca elde edilen bulgular arasında evli ve çocuklu olmak gibi kendi kişisel özelliklerinden kaynaklı zorluklarda bulunmaktadır. Çalışma sonucunda çocukların daha iyi hizmet alabilmesi ve mevcut hizmet modelinin iyileştirilmesi adına; bakım elemanlarının sosyal haklarının yeniden düzenlenerek var olan sorunların giderilmesi, sorumlu oldukları çocuk sayısının yanında iş yükünün ve tanımının yeniden belirlenmesi ve kuruma çocuk alım kriterlerinin revize edilmesi hizmet verenlerin iş doyumunu ile kurumun hizmet kalitesini artıracak uygulamalar olarak önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Korunmaya Muhtaç Çocuk, Çocuk Evleri Sitesi, Bakıcı Anne, Ev Sorumlusu, Travma.

Türkiye'de Yaşlı Bakım Hizmetlerinde Çalışan Göçmen Kadınların Sorunları

Filiz Özdin Aygün

Sosyoloji, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
aygun_filiz61@hotmail.com

Bu çalışma, Türkiye'de evde bakım hizmetlerinden yaşlı bakımında çalışmak üzere Türkiye'ye gelen göçmen kadınlara odaklanmıştır. Yerli çalışanların küçük düşürücü ve onur kırıcı bir iş olarak algıladıkları bu sektör göçmen çalışanlar tarafından doldurulmaktadır. Çoğunluğunun kayıt dışı istihdam edildiği bilinen göçmen kadınların göç kararları ve nedenleri, kullandıkları ağ bağlantıları, ücret, izin kullanımları, aile ilişkileri, iş yaşamları, karşılaştıkları güçlükler, günlük rutinleri ve gelecek projeksiyonları anlaşılmaya çalışılmıştır. Göçmen çalışanların kendi ağ bağlantılarının yanında bir takım aracı şirketlerden de yardım aldıkları bilinmektedir. Çalışma kapsamına sonradan dahil edilen işverenler ve aracı şirketlerle de görüşmeler yapılarak işveren-çalışan ilişkileri, şirketlerin sektörde doldurdukları boşluklar, göçmenlerle çalışma şekilleri oluşturulan çalışma grubu içinde incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmamızda alanda sıkça tekrarlanan işveren ve aracı şirketler karşısında mağdur olan göçmen çalışanlarla uyumlu bulguların yanında, yerli çalışan bulamayan ve göçmen çalışanın şartlarını kabul etmek zorunda kalan işveren mağduriyetinin yaşandığı tersine bir döngünün oluşmaya başladığı da izlenmiştir. Özellikle yeni göç eden ve ileri yaş grubundaki kayıtsız göçmen çalışanların kayıtsızlıkları nedeniyle birçok zorluklarla karşılaştıkları buna karşılık Türkiye'de belli bir süre geçiren, uyum sürecini atlatan, orta yaş grubu eğitimli çalışanların sektör içinde oldukça güçlendikleri ve bu güçlerinin de farkında oldukları görülmüştür. Göçmen ağlarının oldukça güçlü olduğu, mağduriyetlerin en aza indirgendiği, artan eğitim seviyesiyle birlikte bilinçlendikleri de ortadadır. Bu noktada artık haklarını savunun, bilinçli ve alternatifsiz çalışma koşulları sunan örneklere de rastlanmıştır. Devletin bilinçli olarak görmezden geldiği sektörü artık istese de kontrol edemeyeceği katılımcı ifadelerinde yer almaktadır. Şirketler arasında yavaş yavaş rekabet bulgularına da rastlanmıştır. Çalışmamızda, göçmen kadınların ve işverenlerin mağduriyetlerini giderici hem çalışanların hem de aracı şirketlerin yasal çalışma koşullarının teşvik edici yasal düzenlemelerin ivedilikle yapılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Bakımı, Aracılar, İşverenler, Göçmen Kadınlar, Ev Hizmetleri.

Türkiye'de Evlilik Piyasası

Züleyha Çakır

İktisat, Giresun Üniversitesi
zelihackrx@gmail.com

Herhangi bir toplumda kadın ve erkeklerin veya ebeveynlerinin bir araya gelerek eşleşme ya da evlilik için mübadelede bulunması evlilik piyasası olarak adlandırılır. Evlilik piyasasında bireylerin ve ebeveynlerin doğru tercihler yaparak karar vermesi, onların hem gelecekte maddi açıdan hem de manevi açıdan kazanç elde etme arzularına göre şekillenecektir.

Bu çalışma, bireylerin bir eşleşme ya da bir birliktelik gerçekleştirmeleri amacıyla bir araya gelerek oluşturdukları evlilik piyasasını etkileyen faktörleri incelemektedir. Bireyler, eşleşme sürecinde potansiyel ortaklarını belirlerken, eğitim, yaş, sosyo-ekonomik statü, sosyo-kültürel statü, dış görünüş ve fiziksel çekicilik gibi özelliklerine dikkat edeceklerdir. Bu faktörlerin evlilik piyasası üzerindeki etkilerini incelemek için Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından yürütülen Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmaları anketinin verileri kullanılmıştır. Kullanılan anket, Türkiye'nin temel demografik ve sağlık göstergelerine ilişkin güncel bilgiler sağlamaktadır.

Verilerin incelenmesinde Doğrusal Olasılık modeli, Lojistik Regresyon modeli ve Probit Regresyon modeli kullanılmıştır. Sonuçlar, kadınların eğitiminin artması durumunda evli olma olasılığının yüzdelik olarak 2 puan azalttığını ortaya koymuştur. Ayrıca refah durumu incelenmiş ve sonuçlar daha zengin olan kadınların dışarıda bırakılan gruplara göre evli olma olasılığının yüzdelik olarak 6.1 puan azaldığını göstermektedir

Anahtar Kelimeler: Evlilik Piyasası, Eşleşme, Homogami, Sosyo-Kültürel Statü, Eğitim, Refah İndeksi.

2.Oturum

Edebiyat

Oturum Başkanı : Beyhan Kanter

Kasımiye Salonu
9 Kasım Çarşamba 14:00-15:30

Sibel Özil
Bir Teberdâr'ın Serencâmı: Ebû Müslim Horasânî Destanı

Kübra Ceylan
Bir Mevlid Şârihi Olarak Hocazâde Râsim Efendi ve Tuhfetü'l-âşıkîn Hediyyetü'l-ma'şûkîn Adlı Eserinin Kaynakları

Sena Şen
Türkçe Edebiyat Kanonu Üzerine Bir Değerlendirme: Karnig, Gülünya Ve Dikranın Dehşetli Vefatları Ve Bir Sefil Zevce Romanlarının Türkoloji Geleneğine Eklemlenmesi

Hanife Ayaz
Stefan Zweig – "Mecburiyet" Örneğinde Edebiyat Üzerinden Biyopolitik Yöntemlerin İzini Sürmek

Bir Teberdâr'ın Serencâmı: Ebû Müslim Horasânî Destanı

Sibel Özil

Türk İslam Edebiyatı, Yalova Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi
k.sibelozil@gmail.com

Destanlar, milletler üzerinde derin izler bırakmış olayların, halkın duygu ve düşünceleri ile harmanlanarak aktarıldığı, yaşanan hâdiselerin olağanüstü unsurlarla süslenerek sunulduğu coşkun ve etkileyici metinlerdir. Bu metinler aracılığı ile milli hafıza diri tutulmakta, toplumun manevi ruhu daima canlılığını korumaktadır. Savaşlar, doğal afetler, sürgünler, ölümler, sevdalar gibi insanı yakından ilgilendiren hemen her olay bir destanın konusu olabilir. Doğu destan geleneğinin şaheseri olarak nitelendirilen Ebû Müslim Horasânî destanı da Anadolu topraklarında çokça rağbet görmüş ve fakat günümüzde unutulmaya yüz tutmuş bir savaş anlatısıdır. Yazma eser kütüphanelerinde bulunan yüzlerce yazma nüsha ve nüshaların derkenarlarında yer alan kıraat kayıtları, söz konusu destanın bu topraklardaki önemini gözler önüne sermektedir.

Bu çalışmada, öncelikle destan geleneği hakkında kısaca bilgi verilecek, destanın ana kahramanı Ebû Müslim Horasânî'nin hayatı ve menkıbevî şahsiyetine temas edilecek, ardından Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu'nda yer alan 06 Mil Yz A 8504/1-4 demirbaş numaralı dört nüsha üzerinden Ebû Müslim Horasânî destanının genel hatları ile tanıtımı yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Destan, Savaş Destanı, Kahramanlık Destanı, Ebû Müslim Horasânî, Teberdâr.

Bir Mevlid Şârihi Olarak Hocazâde Râsim Efendi ve Tuhfetü'l-âşıkîn Hediyyetü'l-ma'şûkîn Adlı Eserinin Kaynakları

Kübra Ceylan

İlahiyat, Manisa Celâl Bayar Üniversitesi
kubraceylan091@gmail.com

Râsim Efendi XIX. yüzyılın ikinci yarısında Malatya'da doğmuş, iyi bir eğitim görmüş, Anadolu'nun çeşitli mahkemelerinde görev yapmış, "ashâb-ı ma'lûmât"tan sayılmış bir âlim olup aynı zamanda tüm bu niteliklerini Mevlevî müntesipliği veya muhipliği ile kendi şahsında bir araya getirebilmiş son dönem Osmanlı entelektüellerinden biridir. Râsim Efendi'nin gençlik yıllarında kütüphane hizmetlisi olarak görev yapması erken yaşlarından itibaren kitaplarla sıkı bir ilişki kurduğunu, dönemindeki birçok eseri okuduğunu, literatürü ve konuları takip ettiğini göstermesi bakımından önemlidir. Bu yönüyle Râsim Efendi okuduğu pek çok metni zihninde bütünleştirerek farklı derlemeler sunabilmiş ve bunları yazdığı şerhlere yansıtmaya gayret etmiş bir müelliftir. Onun şerhettiği eserler arasında Mesnevî, Füsûsu'l-hikem, Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye, Vesîletü'n-necât gibi temel kaynaklar yer alır. Râsim Efendi'nin geniş literatür bilgisi, diğer eserlerinde olduğu gibi Mevlid şerhinde de onun pek çok farklı kaynaktan yaptığı iktibasları bir arada sunmasını sağlamıştır. Bu anlamda Tuhfetü'l-âşıkîn ayet ve hadislerin yanı sıra Mevâhibü'l-ledünniyye, Seyfü'l-meslûl, Sübülü's-selâm, Sırru'l-esrâr, Minhâcü'l-fukarâ, Hüccetü's-semâ, Hadîkatü's-süedâ, Mesnevî, Füsûsu'l-hikem, Rûhu'l-beyân, Kasîde-i Bürde Tesbîi ve şerhleri gibi metinlerin Mevlid beyitleri etrafında bir araya getirildiği zengin bir eserdir. Tuhfetü'l-âşıkîn'de Vesîletü'n-necât'ın tüm beyitleri şerh edilmemiş olsa da eser ele alınan konular itibarıyla Mevlid'in tüm muhtevasını kapsamaktadır. Bu tebliğde Hocazâde Râsim Efendi'nin eserini atıf yapmış olduğu kaynakları dikkate alarak İslâmî ilimler ve Türk-İslâm edebiyatı açısından değerlendirmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Rasim Efendi, Mevlid Şerhi, Şerh.

Türkçe Edebiyat Kanonu Üzerine Bir Değerlendirme: Karnig, Gülünya ve Dikranın Dehşetli Vefatları ve Bir Sefil Zevce Romanlarının Türkoloji Geleneğine Eklemlenmesi

Sena Şen

Tarih, Boğaziçi Üniversitesi
senasenkara@gmail.com

19. yüzyıl Osmanlı entelektüel yaşamı son derece kozmopolit bir görünüme sahiptir. Bu çok unsurlu yapının izlerini yüzyılın ikinci yarısında üretilmeye başlanan modern edebiyat eserlerinde aramak anlamlı olacaktır. Tanzimat romanları tarihi bir bağlama oturtulurken imparatorluk meselelerine yönelik sembolik anlam katmanları olduğu düşüncesi hemen her araştırmacı tarafından kabul görmüştür. Ermeni Harfli Türkçe (EHT) metinlerin kendi cemaatlerine yönelik içeriklere sahip olmalarının yanında imparatorluğa dair ortak meselelerden de uzak olamayacağını teslim etmek gerekir. Bu eserlerin imparatorluğun içinde bulunduğu politik ve ekonomik şartları ele alış biçimleri odağında bir bütün olarak değerlendirmenin dönemin çok milletli entelektüel ortamına ve farklı unsurların temas noktalarına dair önemli veriler sunacağına inanıyorum. Bu bağlamda EHT ilk roman örneklerini Tanzimat romanına dair yorumlar çerçevesinde yeniden değerlendirmeyi anlamlı buluyorum. Bu yazıda Berna Moran, Jale Parla ve Nükhet Sirman'ın Tanzimat romanı yorumları ele alınarak, bunların "kanon dışı" olarak tanımlanan Ermeni harfli iki roman için neye karşılık geldiği tartışılmaktadır. Öncelikle kanon tartışmaları ve Ermeni harfli Türkçe romanlar üzerine yapılan çalışmalara değinilmektedir. Bu bağlamda 19. Yüzyıl entelektüel ortamı ve Osmanlılık tartışmaları da değerlendirilmektedir. İncelemenin odağındaki Karnig, Gülünya Ve Dikranın Dehşetli Vefatları ve Bir Sefil Zevce romanları tanıtıldıktan sonra, otorite, aile, aşk ve evlilik temalarına temas eden Tanzimat romanı tartışmaları bu iki roman üzerinden yeniden ele alınmaktadır. Sonuç olarak benzer temaların Arap ve Ermeni harfli romanlarda iki ayrı kategori oluşturacak biçimde ayrılmadığı, ele alınan çalışmalardaki Tanzimat romanı yorumlarının ve Arap harfli Türkçe romanlara isnat edilen pek çok izleğin Ermeni harfli romanlar için de büyük ölçüde geçerli olduğu ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tanzimat Romanı, Ermeni Harfli Türkçe, Karşılaştırmalı Edebiyat, Edebiyat Tarihi.

Stefan Zweıg – "Mecburiyet" Örneğinde Edebiyat Üzerinden Biyopolitik Yöntemlerin İzini Sürmek

Hanife Ayaz

Kültürel Çalışmalar, Sakarya Üniversitesi
hanifeayaz89@gmail.com

İktidarın, toplumların ve bireylerin yaşamları üzerinde kurdukları hakimiyeti anlamlandırmak için başvurulan biyoiktidar/biyopolitika kavramsallaştırmaları, iktidar ve yaşam arasındaki ilişkiyi, iktidarın yaşam üzerindeki baskısını, egemenliğini anlama açısından önemli olmakla birlikte, özellikle modern sonrası iktidar biçimlerinin toplum ve bireyler/bedenler üzerinde kurdukları baskı araçlarının tanımlanmasına yardımcı olmaktadır. Biyopolitika, iktidarların birey üzerinde oluşturduğu baskı unsurlarını, rıza üretimi ile yeniden inşa ederek, bireylerin/toplumların bu konuda kendi seçimlerini yaşıyormuş gibi olayı anlamlandırmalarına sebep olmaktadır. Çalışmamızda öncelikle biyoiktidar/biyopolitika kavramlarını, Michel Foucault, Giorgio Agamben, Michael Hardt - Antonio Negri ve Roberto Esposito'nun teorileri üzerinden inceleyeceğiz. Devamında ise biyopolitik yöntemlerin etkilerinden biri olarak değerlendirebileceğimiz, toplumun aydın kesiminin, iktidar ve toplum üzerine olan düşünce ve eleştirilerini edebiyat/kurgu aracılığıyla sunma biçimini, iktidarın bireyler/toplumlar üzerindeki hakimiyetini, baskısını Stefan Zweig örneği ve yazarın "Mecburiyet" adlı hikâyesi üzerinden irdelemeye çalışacağız. Çalışmamızda bu hikâyeyi seçmemizin sebebi ülkesindeki savaştan kaçan bir ressamın, subay olarak askere çağırılmasıyla yaşadığı gerilim ve arada kalmışlığın ve hikâyenin kahramanının bir yanda kendisine dayatılan yurttaşlık bilinci, diğer yanda ise sahip olduğu insani değer yargılarının arasında sıkışıp kalmasının konu edinilmesidir. Çalışmada öncelikle, biyopolitik yöntemlerin edebiyattaki izlerini görmeye çalışırken, gerçeğin kurgu yoluyla daha net bir şekilde aktarılabilmesi sorunsalının da başlı başına biyopolitikayla, egemen iktidarların tahakkümüyle ilgili olduğu vurgusunu hikâyemizin yazarının yaşamsal öyküsü ışığında ön planda tutmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Biyopolitika/biyoiktidar, Edebiyat, Stefan Zweig, Mecburiyet.

3.Oturum

Felsefe

Oturum Başkanı : Yunus Cengiz

Nisibis Salonu
9 Kasım Çarşamba 14:00-15:30

Mehmet Esendemir
Mesnevi'nin "Halkın Ululaması ve Alıcıların Rağbeti Yüzünden Bir Adamın Hastalanması ve Bir Muallimin Hikâyesi" Temsili ile Post-Truth'u Anlamak

Şeyma Cengiz
Deleuze Felsefesinde Düşünce ve Yaşam Bağıntısının Temelleri

Ahmet Hamdi İşcan
William James Düşüncesinde Bölünmüş Benlik Sorunu

Elçin Esin Kaygın
Willard Van Orman Quine Bağlamında Dilbilimsel Bir Tetkik

Ruveyda Aksel
René Guénon'da Bigi, Bilim ve Felsefe

Mesnevi'nin "Halkın Ululaması ve Alıcıların Rağbeti Yüzünden Bir Adamın Hastalanması ve Bir Muallimin Hikâyesi" Temsili İle Post-Truth'u Anlamak

Mehmet Esendemir

Felsefe, Manisa Celâl Bayar Üniversitesi
e.mehmet.29mayis@gmail.com

Bilim modeller inşa ederek araştırma nesnesini anlamaya çalışır. Doğa bilimleri işlevselliğini bu modellerden alır. Ancak modeller yalnızca doğa bilimlerinde önemli değildir, aynı zamanda sosyal bilimlerde de güçlü bir işleve sahiptir. Bu anlamda bazı temsillerin, toplumsal probleme yönelik modellemeler olduğunu ileri sürüyoruz. Temsiller yalnızca beğeni yargısı ile sınırlandırılamaz. Aksine çoğu zaman epistemolojik tarafları daha ağır basmaktadır. Biz de bu çerçevede Mevlana'nın Mesnevi eserinin üçüncü cildinde bulunan "Halkın Ululaması ve Alıcıların Rağbeti Yüzünden Bir Adamın Hastalanması ve Bir Muallimin Hikayesi" başlıklı hikâyeyi belirli bir toplumsal durumun modellemesi olarak ele alıyoruz. Bize göre söz konusu temsil bir post-truth modellemesi olarak incelenebilir. Bu niyetle çalışmamızı üç bölüme ayırıyoruz. İlk bölümde "Post-Truth"un ne olduğunu ve bizim ondan ne anladığımızı açıklıyoruz. Böylelikle ele alacağımız hikâyenin post-truth ile ilişkisine zemin hazırlıyoruz. İkinci bölümde bir temsilin sosyal bilimlerdeki kullanımına dair bir inceleme gerçekleştiriyoruz. Burada da çalışmamızın amacı için nesnel dayanaklar arıyoruz ve temsilin, toplumsal problemlere yönelik bir modelleme olabileceğini savunuyoruz. Üçüncü bölümde ise "Halkın Ululaması ve Alıcıların Rağbeti Yüzünden Bir Adamın Hastalanması ve Bir Muallimin Hikayesi" temsili ile post-truth dönem arasındaki ilişkiyi inceliyoruz. Bunu yaparken hikâyenin içerisindeki unsurlar ile post-truth dönemin argümanlarını ve temel ilkeleri arasındaki uygunlukları açığa çıkarıyoruz. Nihayetinde ele aldığımız hikâyenin, yalnızca estetik kaygıyla yazılmış olmadığını, aynı zamanda toplumsal bir probleme yönelik kognitif boyutlara sahip olduğunu iddia ediyoruz. Bu bağlamda da hikâyenin, her ne kadar yeni bir kavram olsa da referansta bulunduğu sosyal ve felsefi durum yeni olmadığı için, günümüzde yaygın bir şekilde tartışılan post-truth döneminin özelliklerini anlamada ve analiz etmede bize yardımcı olduğunu savunuyoruz.

Anahtar Kelimeler: Temsil, Model, Post-Truth, Hakikat, Postmodernizm.

Deleuze Felsefesinde Düşünce ve Yaşam Bağıntısının Temelleri

Şeyma Cengiz

Felsefe, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
seymacengiz43@gmail.com

Felsefenin kadim ayrımlardan biri olarak bilinen düşünce ve yaşam, Deleuze'ün felsefi sisteminde açıkça bertaraf etmeye çalıştığı bir ayrım olarak karşımıza çıkmaktadır. Herhangi bir probleme dayanmayan bir felsefe tarihi okumasının gereksizliğine dikkat çeken Deleuze, düşünce-yaşam karşıtlığını ortadan kaldırabilmek için felsefe tarihinden nesneler devşirmektedir. Kimi zaman ihmal edilmiş düşüncenin, kimi zaman da ihmal edilmiş yaşamın temele alındığı bir düşünce tarihi içerisinde, düşünce ve yaşam arasına konulmuş olan aşılmaz mesafeler kendisinden önce birçok filozof tarafından kapatılmaya çalışılmıştır. Deleuze bu hususta felsefe tarihinde kilit role sahip olan üç filozofu kendi sisteminin temeline yerleştirerek düşünce ve yaşam arasındaki mesafeyi kapatmayı amaç edinmiştir. Ben bu çalışmada Deleuze'ün felsefe yapma amacına temel teşkil eden üç filozofu: Spinoza, Nietzsche ve Bergson'u ele alarak temel gayeleri bakımından Deleuze ile benzerliklerini vurgulamaya çalışacağım. Düşünce ve yaşam ayrımının bertaraf edildiği Deleuze felsefesinde, felsefe tarihinin üç önemli figürünün etkilerini açığa çıkarmakla birlikte, felsefi problemlerin yüzyıllar içerisinde hep benzer sorunlar etrafında döndüğünü ve çözüme yönelik benzer girişimlerde bulunulduğunu gözler önüne sereceğim.

Anahtar Kelimeler: Felsefe Tarihi, Düşünce, Yaşam, Virtüel, Edimsel, Conatus, Güç İstenci, Yaşamsal Atılım.

William James Düşüncesinde Bölünmüş Benlik Sorunu

Ahmet Hamdi İşcan

İlahiyat, Ankara Üniversitesi
ahmetiscan25@gmail.com

Benliğin ne olduğu, nasıl oluştuğu ya da neye karşılık geldiği düşünce tarihinde her zaman tartışılan meselelerden biri olmuştur. Zamanın ruhu doğrultusunda daima yeni perspektiflerle ele alınan benlik meselesi, kadim dönemlerden beri izleri sürülse de özellikle psikolojinin ayrı bir dal olarak yeşerip olgunlaşmasıyla birlikte yeni hüviyetler kazanmıştır. Söz konusu hüviyetlerden biri olan bölünmüş benlik meselesi, insanın içerisinde bulunduğu ideal ve reel, istek ve arzu, tin ve ten arasındaki gerilimi ve bu gerilimin sebebiyet verdiği mutsuzluk, anhedoni ve melankoli gibi duyguları ifade eder. Bu çalışmada söz konusu duygulara yönelik yazı ve konferanslarıyla öncü konumda bulunan filozof William James'in düşüncesi etrafında bölünmüş benlik meselesi incelenecektir. James'in eserlerinden hareketle bölünmüş benlik meselesi teorik, pratik/psikolojik ve terim anlamının ön plana çıkarıldığı üç ayrı perspektiften ele alınacaktır. Teorik boyut, ruh ve bedeni iki bağımsız ilke olarak tanıyan ve böylelikle bütüncül bir benlik anlayışını ortadan kaldıran düalist tavra karşı James'in eleştirilerini konu edinecektir. Pratik boyut James perspektifinden arzulayıp dile getiremeyen, yapmak isteyip de yapamayan ve böylece ideal ve mevcut arasında sıkışıp kalan insanın trajik durumuna işaret edecektir. Terim boyutu ise düşüncede eşzamanlı olarak meydana gelen radikal değişimler anlamında kullanılacak ve James'in böylesi bir bölünmüşlüğe sahip olup olmadığı iddiaları tartışılacaktır. Bir şekilde hissedilse de ifadelere dökülemeyen, ideal ve gerçek arasındaki gerilimde kalarak mutsuzluğa sürüklenen benliğin incelendiği bu çalışma, hem James'in felsefi psikolojisini hem de insan tasavvurunu sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: William James, Benlik, Bölünmüş Benlik, Mizaç, Evren Tasavvuru.

Willard Van Orman Quine Bağlamında Dilbilimsel Bir Tetkik

Elçin Esin Kaygın

Felsefe, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
elcinnesinn@gmail.com

Epistemoloji ve ontoloji alanlarına yönelik yaklaşımların dilbilim alanını etkilediği ve epistemoloji ve ontoloji alanlarında vuku bulan herhangi bir tebeddülatın dilbilim alanındaki çalışmaları da tağyir ettiği tebarüz etmekle beraber, mevzu bahis alanlar arasındaki ilişkinin nasıl olacağı yahut nasıl kurgulanacağı mütemadiyen dermeyan edildiği görülür. Bu anlamda çalışmamızda dilin ne olduğu; dilin inkişafını temin eden biyolojik ve sosyolojik faktörlerin olup olmadığı; dilin edinilen bir yapı mı yahut öğrenilen bir yapı mı olduğu; dilin kurallı bir sistem haline gelmesini temin eden gramerin nasıl vuku bulduğu; gramerin temelde evrensellik mi gösterdiği yahut topluma bağlı olarak farklılıklar mı izhar ettiği; dilbilim-epistemoloji ve ontolojinin nasıl ilişkilendiği; bir dilbilim tezinin dil-mantık-anlam ve bilgi arasındaki ilişkiyi nasıl tayin ettiği gibi mevzular dilbilimin temelini teşkil eden unsurun ne olduğuna yönelik ehemmiyetli tartışmalar olarak tezahür eder. Bu minvalde tartışmalı mevzulara yönelik ele aldığımız bu çalışmada dilbilimin temelini teşkil eden esas unsurun ne olduğu sorusuna dikkat çekilerek, dilin, anlamın, bilginin ve özellikle dilbilimin neye istinat ettiği ve bunları etkileyen nihai bir unsurun olup olmadığı epistemoloji ve ontoloji çalışmalarıyla dilbilime yön veren Willard Van Orman Quine üzerinden incelenmeye çalışılacaktır. Makalede incelenen her bir bölümde dil-mantık-anlam-bilgi ilişkisinin nasıl kurgulandığı tetkik edilmeye çalışılacaktır. Bu tetkikimizde varmak istediğimiz nihai sonuç ise, Quine'nın dilbilim kuramlarında vücut bulan problemlerini gözler önüne sererek, yeni bir dilbilim imkânının sorgulanmasına zemin teşkil edebilmektir.

Anahtar Kelimeler: Quine, Dil, Dilbilim, Sentaks, Semantik.

René Guénon'da Bigi, Bilim ve Felsefe

Ruveyda Aksel

İlahiyat, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
ruveyda.aksel07@gmail.com

René Guénon, Fransa'da doğup büyümüş, Batı'nın içinde bulunduğu çıkmazın bizatihi şahidi olarak Doğu'nun öğretileriyle kendi düşünce alanını oluşturmuş ve Gelenekselci Ekol'ün en önde gelen ismi olmuştur. 1912'de Müslüman olmuş ve Abdülvâhid Yahyâ adını almıştır. İhtida ettikten sonra "hastalıklı" olarak nitelendirdiği Batı'nın mevcut durumuna, Doğu öğretilerini kullanarak bir reçete sunmaya çalışmıştır. Batı'nın anlamını yitirdiği düşüncesinden hareket ederek, yiten bu "öz geleneğe", Doğu öğretileriyle yeniden erişilebileceğini savunmuştur. Guénon'un gelenek düşüncesi üzerine inşa ettiği bilgi, bilim ve felsefe anlayışı aslında bir zincirin halkaları gibi birbirlerine bağlı bulunmakla birlikte bu kavramları anlamlandırabilmek için öncelikle Ekol'ün içinde bulunduğu "Gelenekselci" düşünce alanına hâkim olmak gerekmektedir. Bu düşünce alanını oluşturan metafiziksel karakterdeki bilgi, büyük dünya dinlerinin kaynağıdır. Guénon bu bilginin metafizik olduğunu vurgularken aslında onun insanın kendi yetileriyle üretmediği, üretmeyeceği ve modern bilimin ürettiği bilgiden farklı ezeli-ebedi bilgi olmasına dikkat çeker ve modern bilim ve felsefeye yöneltmiş olduğu eleştiriyi bu esasa dayandırır. Bu bağlamda öncelikle Ekol'ün, özeldeyse çalışma konumuzu oluşturan Guénon'un, merkeze almış olduğu "gelenek" kavramı etrafında, metafizik bilgi ve bu bilginin değişmez ilkelerinden oluşan kutsal bilim ile birlikte modern bilim ve felsefenin içinde bulunduğu bunalıma ve bundan çıkış yollarına dair görüşlerini ele alıp değerlendireceğiz.

Anahtar Kelimeler: René Guénon, Bilgi, Bilim, Felsefe, Gelenekselci Düşünce, Doğu, Batı, Gelenek.

4.Oturum

Sosyoloji

Oturum Başkanı : Mahmut Hakkı Akın

Zinciriye Salonu
9 Kasım Çarşamba 16:00-17:30

Müberra Öztürk
2001-2022 Yılları Arasında Almanya'da İslamofobi ve Irkçılık

Seher Titiz
Üniversite Gençliğinin Yemek Tüketimleri Üzerine Bir İnceleme: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği

Zeynep Aslan
Avrupalı Müslüman Kadınların Değişen Dindarlık Dinamikleri

Nesibe Şahin
1970'lerde Vakıf Kuran Müslüman Kadınlar: Çokkatmanlı Bir Yaklaşım

2001-2022 Yılları Arasında Almanya'da İslamofobi ve Irkçılık

Müberra Öztürk

İlahiyat, Sakarya Üniversitesi
mberraozturk@gmail.com

İslamofobi hakkında birçok tanımlama yapılsa da genel olarak "İslam korkusu" demektir. İslam dinine ve Müslümanlara karşı yapılan yalnızca sözlü değil, günlük yaşamda fiili olarak da ortaya çıkan nefret ve düşmanlık eylemleridir. Irkçılık ise bireylerin kendi ırkını diğer ırklardan üstün görmesi anlamına gelen klasik ırkçılıkla birlikte belli ekonomik ve kültür standardıyla belirlenen, dışarıda kalanları ötekileştiren "kültür ırkçılığı" olarak geniş bir anlamı karşılamaktadır. Bazı kaynaklarda İslamofobi için "kültürel ırkçılık" tanımı yapılmaktadır. İslamofobinin artışına baktığımızda Avrupa üzerinde yoğunlaştığı görülür. Avrupa'da da özellikle Almanya önde gelen ülkelerdendir. Meydana gelen olaylara baktığımızda İslam düşmanlığı ve Türk karşıtlığının birlikte ifade edildiği pekçok eylem bulunmaktadır. Almanya'da yaşayan Türk nüfus son yıllarda artış gösteren toplumdan dışlanma ve ötekileştirmeden yakınmaktadır. Almanya'da İslamofobik eylemler okullarda, camilerde, işyerlerinde, sosyal alanlarda ve daha birçok yerde Müslümanların ve Türklerin hayatını etkilemektedir. Çalışmamızda İslamofobi ve ırkçılık kavramını 2001 yılı ve sonrası ile sınırlayarak ele aldık. İslamofobinin ne olduğunu, neleri içerdiğini, hangi alanda öne çıktığını, basit bir nefret söylemi mi yoksa anti-İslam'a dönüşmüş eylemler bütünü mü olduğunu Almanya örneği ile ele inceledik. Çalışmamızın amacı, Avrupa'da ortaya konmuş raporlardan ve araştırmalardan hareketle İslamofobinin ve ırkçılıkğın Almanya'da bu kadar yüksek olmasının nedenlerini ortaya koymak, yapılan eylemlerin boyutunu göstermek ve çözüm arayışlarına değinmektir.

Anahtar Kelimeler: İslamofobi, Almanya, İslam, Nefret Söylemi, Irkçılık.

Üniversite Gençliğinin Yemek Tüketimleri Üzerine Bir İnceleme: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği

Seher Titiz

Sosyoloji, Selçuk Üniversitesi
titizseher5@gmail.com

Gençlik, toplumların geleceğe ilişkin gelişim ve ilerleme ajandasında vurgulanan en önemli sermaye olarak nitelendirilebilir. Çalışma, Van ilinde ikamet eden ve Yükseköğretim öğrencisi olan bireylerle görüşülerek ilk kertede kültürel bağlamda var olan yemek tipolojisine, yemek tüketim tercihlerinin nasıl şekillendiği, modern çağın tüketim paketi olan yiyeceklerin tercihini (McDonald's, KFC, vb.) cazibeli kılan faktörlerin ne olduğuna dikkat çekmekle birlikte sahip olunan yemek kültürünün yöresellik ve yerellik kodlarını koruyup koruyamadığını, tüketim kültürünün motivasyonu olan gösterişçi tüketimin yemek tercihi üzerindeki etkisinin nasıl gerçekleştirildiği, kapitalizmin koruma zırhı olan özellikle 'çokluk' ve 'bolluk' tüketim seçenekleri ekseninde evirilen üniversite gençliğinin görüşlerini öğrenmek adına literatür araştırması neticesiyle oluşturulan sorularla saha araştırması yapılacaktır. Dolayısıyla ilk aşamada tüketim kültürü ve yemek tüketimine dair vurgulara değinilerek, sonraki aşamada ise Van ilinde incelemeye katılan bireylerin görüşlerine yer verilecektir. Ayrıca Van ilinin sahip olduğu yöresel yemek kültürünün günümüzde tüketim kültürü ile nasıl bir forma büründüğüne dikkat çekilecektir. Görüşme sonuçlarından elde edilen verilerden hareketle Van'da üniversite öğrencilerinin tüketim tercihlerini belirleyen unsurlara, yerel tüketim ve modern çağın sunduğu yemek tüketiminin tercih edilme nedenlerine ulaşılmakla birlikte literatürde az değinilen gençlik ve yemek tüketimi dikotomisi arasında önemli bir ilişki olduğuna değinilerek literatüre katkı sağlamak amacıyla temellendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Üniversite Gençliği, Tüketim Toplumu ve Kültürü, Yemek Tüketimi.

Avrupalı Müslüman Kadınların Değişen Dindarlık Dinamikleri

Zeynep Aslan

Din Sosyolojisi, İstanbul Üniversitesi
zynp.aslan34@gmail.com

Bu makalenin amacı, mevcut literatürden ve saha araştırmalarından hareketle Avrupalı Müslüman kadınların kimliklerini ifade etme biçimlerinden biri olan dindarlığın gündelik hayatlarında ne anlama geldiğini betimlemeye çalışmaktır. Göç sonrası Avrupa'da yaşayan Müslüman kadınların zaman içinde kimliklerinde ve hayatlarında dinin ne ölçüde yer aldığı ve dindarlıklarının bu durumdan nasıl etkilenip, şekillendiği önemli bir konudur ve makalemizin temel sorusunu teşkil etmektedir. En nihayetinde, bu yeni ortam içinde inşa edilen dindarlığın kendine has birtakım özellikler taşıması ve çeşitli farklılıklarının olması beklenen bir durumdur. Çalışma boyunca, Avrupalı Müslüman kadının din anlayışı ve dindarlık biçimlerindeki değişim birinci, ikinci ve üçüncü nesil üzerinden değerlendirilerek, jenerasyonlar arasındaki farklılıklar çözümlenecektir. Bu yapılırken özellikle geleneksel halk dindarlığından farklı olduğunu söyleyebileceğimiz üçüncü neslin din anlayışı ve dindarlığı üzerinde durulacaktır. Üçüncü kuşağı oluşturan kadınların yüksek eğitime önem verdiği, hem kamusal hayatta hem de iş hayatında görünür olduğu gözlemlenmektedir. Yaşadığı ülkenin dilini ve kültürünü benimseyen bu jenerasyon göçmen kimliğini biraz daha aşmış görünmektedir. Bu habitus içinde oluşan yeni dindarlık biçimi incelenmeye değer yeni bir sosyolojik olgu sunmaktadır. Yöntem olarak betimleme ve eleştirel analizden faydalanılacaktır. Bu çalışma, diasporada yaşayan Müslüman kadınları anlamak adına literatüre katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyoloji, Din sosyolojisi, Avrupa, Müslüman Kadınlar, Göç, Dindarlık, Nesil.

1970'lerde Vakıf Kuran Müslüman Kadınlar: Çokkatmanlı Bir Yaklaşım

Nesibe Şahin

Medeniyet Çalışmaları, İbn Haldun Üniversitesi
nunsinba@gmail.com

Türkiye'de İslami inancını günlük yaşamda pratize eden kadınların tecrübeleri birçok araştırmaya konu olmuştur. Bu araştırmada "Müslüman kadınlar" olarak kavramsallaştırılan bu grubun tecrübe ve motivasyonları, zaman ve alana göre farklılık göstermektedir. Bu çalışma, 1970li yıllarda, Türkiye'de vakıf kuran Müslüman kadınların motivasyonlarının çokkatmanlı bir analizine dayanmaktadır. Bugün aktif olan birçok sivil toplum kuruluşunun ortaya çıkış sürecine de karşılık gelen bu süreçte aktif rol alan Müslüman kadınlar, bu kurumsallaşmaları dini inançlarının bir gereği olarak yaptıklarını ifade etmişlerdir. 2019-2020 yılları arasında İstanbul'da gerçekleştirilen saha çalışması, on sekiz derinlemesine mülakat, odak grupları ve yazılı ve görsel pek çok materyalin analizine dayanır. Sahanın analizinde duygu ve din antropolojisinin teorik imkanları sınırlı kalınca, Müslüman kadınların bu süreçteki motivasyonları çokkatmanlı bir yaklaşımla analiz edilmiştir. Bu yaklaşıma göre insan, maddi olandan ilahi olana kadar tüm varlık seviyeleriyle bağlantılıdır. İnsanın davranışı, görünen ve görünmeyen taraflar dikkate alınarak incelenir. Zira bedenin eylemleri, kalbin ürettiği manevi duygularla anlam bulmaktadır. Buna göre Müslüman kadınların ilahi olanla ilişkisi, faaliyetlerine yükledikleri anlamlarla yakından ilgilidir. Çalışma, bu anlamların, Müslüman kadınların inançlarından beslenen duygularının ürünü olduğu kanaatine dayanır.

Anahtar Kelimeler: Müslüman Kadın, Çokkatmanlılık, Vakıf, Türkiye.

5.Oturum

Siyaset Bilimi

Oturum Başkanı : Siyaset Bilimi

Kasımiye Salonu
9 Kasım Çarşamba 16:00-17:30

Güler Sultan Seyfi
Avrupa Konseyi'ne Üye Ülkelerin Siyasi Parti Finansmanı ile Türkiye'nin Siyasi Parti Finansmanının Karşılaştırılması

Büşra Çelik
Türkiye Solunu Protest Müzik Üzerinden Okumak

Melahat Yıldırım
Carl Schmitt Düşüncesinin Temel Parametreleriyle Şerif Mardin'in Türk Siyasasını Açıklamada Merkez-Çevre Tanımlamasına Bir Bakış

Ayşe Küpüç
Sosyal Medya ve Siyasal İletişim: 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde İstanbul İlinde Seçimlerin Yenilenmesi Sürecinde Adayların Twitter Kullanımları

Avrupa Konseyi'ne Üye Ülkelerin Siyasi Parti Finansmanı ile Türkiye'nin Siyasi Parti Finansmanının Karşılaştırılması

Güler Sultan Seyfi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Sakarya Üniversitesi
gulerseyfi09@gmail.com

Siyasi partiler, siyasi sistem içindeki işlevleri ve üstlendikleri görevler açısından günümüzde demokrasilerin yapı taşı olarak görülmektedir. Siyasi partiler, siyasi sistem içindeki görevlerini düzenli olarak yürütmek için mali kaynaklara ihtiyaç duymaktadır. Literatürde bu konu siyasi parti finansmanı olarak bilinmektedir. Bir ülkedeki parti finansmanına ilişkin düzenlemeler demokrasinin düzeyi ve kalitesini etkilemektedir. Bu çalışmanın konusu Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerden Almanya, Fransa ve İngiltere'nin parti finansmanlarının Türkiye'nin parti finansmanı ile karşılaştırmalı incelenmesidir. Çalışmada ilk olarak siyasi partiler ve siyasi partilerin finansmanı ile ilgili kavramlar açıklanmıştır. Daha sonra Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerdeki parti finansmanları, ardından da Türkiye parti finansmanı incelenmiştir. Buna göre kısaca Almanya yabancı kaynaklardan sınırlı şekilde bağış alınmasına izin verirken Türkiye'de tamamen yasaklanmıştır. Fransa'da seçim harcamalarına sınırlamalar getirilirken Türkiye'de herhangi bir sınırlama yoktur. İngiltere ise iki partili sisteminin getirisi olarak özel gelirler gelişme göstermiştir; ancak kamusal destek ise yeni gelişmektedir. Türkiye'de ise özel gelirler yaygınlaşmamıştır. Genellikle kamusal destek ile partiler finansman sağlamaktadır. Tüm bu verilerden hareketle, çalışmanın sonucunda parti finansmanına ilişkin düzenlemelerin ülkelerin siyasal kültür ile yakından ilgili olduğu saptanmış ve bu bağlamda parti finansmanlarının ülkelerin siyasal kültür ile ilişkisi analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siyasi Partiler, Siyasi Partilerin Finansmanı, Siyasi Partilerin Gelirleri, Siyasi Partilerin Giderleri, Siyasi Partilerin Mali Denetimi.

Türkiye Solunu Protest Müzik Üzerinden Okumak

Büşra Çelik

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Kocaeli Üniversitesi
busracelik231@gmail.com

Siyasal yaşamdaki gelişmeler, değişimler, dönüşümler sanata ve doğal olarak onu icra edenlerin eserlerine yansımaktadır. Sanatın bir bileşeni olarak müzik de bu yansıma/yansıtma işlevini üstlenen alanlardandır. Bu anlamda müziğin hem iktidar hem de toplumsal muhalefetin göstereni olarak aracılaştırılmasının tarihi çok eskidir. Bu çalışmanın konusu 1960'lar itibariyle harlanan Türkiye solunun ve siyasal hayatının toplumsal muhalefet alanında öne çıkardığı argüman ve sloganları protest müzik üzerinden okumak olarak belirlenmiştir. Çalışmada sınıfsal farklılıklar, grev, yoksulluk, haksızlıklara karşı örgütlenme temaları etrafında toplumcu gerçekçi edebiyat ve sinemayla ilişki içerisinde doğan protest müziğin 2000'lere doğru gerçekleştirdiği dönüşüm Türkiye siyasal hareketliliğine paralel olarak incelenmektedir. Bu amaçla 1960'lı yıllar itibariyle Türkiye'de sol hareketin etkisiyle oluşan yerli protest müziğin 2000'li yıllara uzanan panoramasının sunulması hedeflenmektedir. Protest müziğin 1960'lı yıllar itibariyle Cem Karaca, Moğollar, Haramiler, Fikret Kızılok gibi isimler tarafından sergilenen örnekleri ve 1980'li yıllarla birlikte Selda Bağcan, Zülfü Livaneli, Ahmet Kaya gibi isimlerle 2000'lere uzanan çizgisi bu çalışma açısından ölçek kabul edilmektedir. 1960'lı yıllarda, Türkiye sol hareketinin sokak ve saha anlamında en bereketli zamanlarını yaşadığı dönemde müzikal anlamda geliştirilen söylemlerin Türkiye sol siyasetindeki parti söylemlerine paralelliği ve halkçı çizgisi şarkı sözleriyle gözlemlenmiştir. Çalışma 2000'li yıllarla birlikte toplumsal muhalefetin protest dilinin tematik ve söylemsel anlamda farklı eğilimlerini göz önünde bulundurarak kendinden önceki dönem örnekleriyle karşılaştırmaya gitmiş ve çıkış noktası, tema, direniş biçimleri bağlamında gerçekleşen dönüşümlerin zaman zaman kopuşa zaman zaman da sürekliliğe işaret ettiği sonucuna ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye'de Sol Hareketler, 1960'lı Yıllar, Toplumsal Muhalefet, Protest Müzik.

Carl Schmitt Düşüncesinin Temel Parametreleriyle Şerif Mardin'in Türk Siyasasını Açıklamada Merkez-Çevre Tanımlamasına Bir Bakış

Melahat Yıldırım

Kültürel Çalışmalar, Sakarya Üniversitesi
melahatyildirim6196@gmail.com

Almanya'nın önde gelen hukukçu ve tarih felsefecilerinden biri olan Carl Schmitt ve Türk siyasal tarihi, Türk modernleşmesi denilince ilk akla gelen isimlerden birisi olan siyaset bilimci, sosyolog ve düşünür Şerif Mardin, her ikisi de entelektüel ve politik tartışmaların öznesi ve nesnesi olmuş önemli şahsiyetlerdir. Bu iki fikir adamının eser ve düşünceleri arasında bir bağlantı kurulabilir mi, örneğin Schmitt'in siyasal İlahiyat teorisinde vurguladığı egemenlik tanımlaması ile Mardin'in merkez-çevre makalesi arasında bir karşılıklı okuma yapılabilir mi? Araştırmamızda, Schmitt ve onun düşüncesinin temel parametrelerinden siyasal kavramı, egemenlik kavramı, dost-düşman/mutlak düşman tanımlamaları, mekansal politikalaştırması olan nomos kavramı ve siyasi İlahiyat tezi gibi kavramsallaştırmalar üzerinden Mardin'in Türk Siyasasını Açıklayabilecek Bir Anahtar: Merkez-Çevre İlişkileri adlı makalesine dair karşılaştırmalı bir okuma yapılmaya çalışılacaktır. Yapılan karşılıklı okumalar neticesinde sıraladığımız her bir parametreyle Mardin'in makalesinde ki merkez-çevre tanımlamaları arasında bulunan bağlantılar sunulacaktır.

Mardin, makalesinde Osmanlı/Türk modernleşmesi sürecinde "merkez" kavramını "devlet" ile "çevre" kavramını ise "taşra" ile bir olarak sunmakta, burada sadece bir merkez-çevre değil, devlet-taşra zıtlığı üzerinden de bir açıklama yaptığı görülmektedir. Mardin'de "merkez-çevre", Schmitt'te ise "dost-düşman", "dünyevi-ilahi" şeklinde düalizme dayalı açıklamaların bulunduğu görülmektedir. Peki bunlarla birlikte Mardin ve Schmitt'in açıklamaları arasında başka bağlantı bulabilir mi ve nasıl ilişki kurabilir? Schmitt'in siyasi İlahiyat adını verdiği siyaset teorisine bakılarak temelde "egemenlik kuramına" dayandığı ve egemenin totaliterliğine dair yaptığı işaretlerle, siyasal İlahiyat teorisinin bir Modernizm/Modernleşme eleştirisi olarak okunabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırma süresince yapılan karşılıklı okumalar neticesinde de Türkiye'nin modernleşme ile olan imtihanı üzerine bir değerlendirme paylaşılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Carl Schmitt, Siyasal, Siyasal İlahiyat, Şerif Mardin, Merkez-Çevre, Modernleşme.

Sosyal Medya ve Siyasal İletişim: 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde İstanbul İlinde Seçimlerin Yenilenmesi Sürecinde Adayların Twitter Kullanımları

Ayşe Küpüç

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Sakarya Üniversitesi
aysekupuc3546@gmail.com

Bu çalışmada siyasal iletişim bağlamında liderlerin seçim süreçlerinde sosyal medya kullanımı konu edinilmiştir. 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde İstanbul ilinde seçimlerin yenilenmesi sürecinde adayların Twitter kullanımları örneklem olarak alınmıştır. Çalışmanın amacı, seçim dönemlerinde siyasal iletişimi sağlamada sosyal medya kullanımının rolünü ve önemini ortaya koymaktır. Çalışmada ilk olarak sosyal medyanın kavramsal çerçevesi aktarılmıştır. Daha sonra siyasal iletişim kavramı açıklanmış ve bunun yanında siyasal iletişim türleri ve yöntemleri ile ilgili bilgiler aktarılmıştır. Son olarak 2019 yerel seçimlerinde yenilenme kararı alınan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adaylarının Twitter kullanımları incelenmiştir. Seçim dönemlerinde sosyal medya kullanımının adayların; kendilerinin ve partilerinin ideolojilerini, düşüncelerini hedef kitlelere aktarabilmek için önemli ölçüde etkili olduğu gözlenmiştir. Sosyal medya sayesinde adaylar seçmen kitleyle karşılıklı etkileşim ve iletişim içinde olabilmiştir. Ancak çalışmanın sonucunda, 23 Haziran 2019'da yenilenen İstanbul ili seçimini Twitter'ı rakibine göre daha az kullanan Ekrem İmamoğlu kazanmasına dayanarak, sosyal medyanın seçim başarısına katkısı bağlamında kimi ipuçları vermekle birlikte belirleyici bir etkiye sahip olmadığı anlaşılmıştır. Özelde Twitter genelde sosyal medya, her ne kadar seçim sürecinde önemli bir konumda olsa da tek başına politik bir başarı elde etmek için yeterli imkanlar sunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Siyasal İletişim, Yerel Seçimler.

6.Oturum

Sosyal Politikalar

Oturum Başkanı : Sıtkı Karadeniz

Nisibis Salonu
9 Kasım Çarşamba 16:00-17:30

İsmail Çetin
Tasarım ve Beceri Atölyeleri Hakkında Okul Yöneticilerinin Görüşleri

Setenay Güler
Kızıltepeli Çeçenlerin Eğitimsel Deneyimlerine İlişkin Bir Çözümleme

Zeynep Çetin
Din Dersinde Öğretim Materyali Olarak Kullanılan Yusuf'un Dünyası Çizgi Filminin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 4. Sınıf Öğretim Programında Bulunan Anahtar Kavramlara Göre İncelenmesi

Hüseyin Üner
Meritokraside Bir Araç Olarak Eğitim ve Fırsat Eşitliği

Tasarım ve Beceri Atölyeleri Hakkında Okul Yöneticilerinin Görüşleri

İsmail Çetin

Egitim Programları ve Öğretim, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
cetinweb.online@hotmail.com

İnsan ve teknoloji etkileşiminde ibrenin makineleşme yönünde ilerlediğini düşünen çok sayıda uzmanın eskiden bilimkurgu olarak değerlendirilen senaryoları, günümüzde yaşananların sıradan, canlı ve güncel bir aktarımı şeklinde görülmektedir. Yüksek katma değerli teknolojilerin ışık hızında ilerlemesi tüm sektörleri dönüşüm konusunda ciddi adımlar atmaya mecbur bırakmıştır. Çağa yeterince cevap veremeyen eğitim ekosisteminde bir takım yenilikleri gerekli kılmaktadır. Dünyada gelişmiş ekonomiler birçok kuruluşun açıklamış olduğu 21. yüzyıl becerilerini bireylerine kazandırmak için eğitim politikalarında birtakım reformlara gitmişlerdir. Ülkemizde de 2018 yılında açıklanan 2023 Vizyon Belgesi bu paralelde atılan adımlardan biridir. Vizyon Belgesinde birçok reform görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının 2023 yılına kadar ulaşmayı hedeflediği bir takım reformlardan birisi de tasarım ve beceri atölyelerinin kurulmasıdır. Öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre oluşturulacak atölye çalışmaları öğrencilerin bütüncül anlayışla eğitim görmesini amaçlamaktadır. Öğrencilerin eğitiminde yalnızca akademik yönünü değil aynı zamanda yeteneklerini ortaya çıkaran beceri temelli eğitimin de okullara girmesi önemli olarak görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı okullarda açılacak olan tasarım ve beceri atölyelerinin hangi alanlarda açılacağı ve etkinliklerin nasıl yapılması gerektiğini kılavuz kitaplarla da açıklanmış olsa da bu konuda öğretmen eğitimlerinden atölyelerde uygulanacak modüllere ve atölyelerin nasıl planlanması gerektiğine kadar birçok konu belirsizliğini korumaktadır. Tasarım ve beceri atölyelerinin okullarda açılmasıyla ilgili Samsun İlinde seçkisiz yolla belirlenen 106 okul yöneticisinin görüşleri bu araştırmada sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tasarım, Beceri, Atölye, 2023 Vizyon Belgesi. Tasarım, Beceri, Atölye, 2023 Vizyon Belgesi.

Kızıltepeli Çeçenlerin Eğitimsel Deneyimlerine İlişkin Bir Çözümleme

Setenay Güler

Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans, Mardin Artuklu Üniversitesi
gupse52@hotmail.com

İnsanların belirli bir zaman diliminde bir yerleşim alanından başka bir yerleşim alanına geçişini ifade eden göçü, tarihte birçok topluluk gönüllü ya da zorunlu olarak yaşamıştır. Bu toplulukların başında Çerkezler/Çeçenler gelmektedir. Çerkez, Kuzey Kafkasya'da yaşayan halkların ortak adıdır. Kafkas-Rus savaşlarının sona erdiği 1864 yılından sonra yaklaşık 3000 Çeçen aile Osmanlı topraklarına göçmüştür. Bu ailelerin yerleştirildikleri yerlerden biri de Mardin'in Kızıltepe ilçesidir. Bu büyük göçten sonra küçük gruplar halinde başka göçler de olmuştur. Çeçenler üç ana kola ayrılırlar. Bunlar Çeçen, İnguş ve Tuş'tur. Bütün kolların ortak adı Vaynakh'tır. Mardin'in Kızıltepe ilçesinde yaşayan Çeçenler (Vaynakhlar) diğer tüm göçten etkilenen insanlar gibi kültür, dil ve eğitim gibi birçok alanda uyum problemleri yaşamışlardır. Göçmenlerin entegrasyon süreçlerinde önemli bir etken olan eğitimin Kızıltepeli Çeçenler için nasıl deneyimlendiği bu çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır. Bundan hareketle bu çalışmada Kızıltepeli Çeçenlerin eğitim deneyimlerinin çözümlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda Çeçen çocukların okul algıları, bilgiyi anlamlandırma süreçleri, anadil ve eğitim dili farklılığının sonuçları, diğer Kızıltepeli öğrencilerden (Arap, Süryani ve Kürt) farklı kültürel özelliklere sahip olmaları gibi değişkenler açısından deneyimleri çözümlenmiştir. Çalışma deneyim çözümlemesini yaptığından nitel araştırma deseninde yapılmıştır. Bu alanla ilgili sınırlı sayıda çalışma olması ve Çeçen nüfusunun ülkemizde önemli bir yere sahip olması çalışmanın temel motivasyonları olmuştur. Bu çalışma sırasıyla göç ve göçmen eğitimi, Kafkas halklarından Çeçenler ve Kızıltepeli Çeçenlerin eğitim deneyimlerine ilişkin literatür taraması ve görüşme yöntemi ile veri toplanmış ve elde edilen veriler içerik çözümlenmesi ile Çeçenlerin eğitim deneyimleri/sorunları ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Göç, Çeçenler, Eğitim Deneyimleri, Eğitsel Sorunlar, Uyum Sorunları.

Din Dersinde Öğretim Materyali Olarak Kullanılan Yusuf'un Dünyası Çizgi Filminin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 4. Sınıf Öğretim Programında Bulunan Anahtar Kavramlara Göre İncelenmesi

Zeynep Çetin

İlahiyat, Ankara Üniversitesi
zeynce@gmail.com

Eğitim- öğretim faaliyetlerinde materyal kullanımı oldukça önemlidir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde soyut konuların varlığı, dersin yaşama dönük bir yönünün olması sebebiyle hem anlayışı kolaylaştırmak hem kalıcılığı arttırmak hem de rol model alma noktasında öğrencilere destek sağlaması gibi sebepler ile din dersinde materyal kullanımı üzerinde durulması gereken bir husustur. Bir öğretim materyali olarak kullanılan çizgi filmler, öğretim programında amaçlanan hedeflere ulaşmada yardımcı olabilmektedir. İlköğretim kademesindeki çocuklar gelişim özellikleri bakımından görsel ögelere ve görsel sunuma önem vermeleri sebebiyle eğitsel bir amaç ile hazırlanmamış çizgi filmler bile çocuklara eğitsel içerikler aktarabilmesi sebebiyle öğretimde kullanılmaktadır. Bu anlamda öğretim ortamına götürülecek çizgi film materyalinin öğretim programı çerçevesinde katkı sağlaması beklenmesi gerekmektedir Çizgi film materyalinin öğretim faaliyeti için yardımcı bir araç gereç olacağı düşüncesinin yanı sıra öğretim programında belirtilen kazanımlara uygunluğu üzerine sorulan soruların öğretim pratiğine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu düşünceden yola çıkarak çizgi filmler incelenerek İlköğretim DİKAB (4-8) Öğretim Programında bulunan kazanımların çizgi filmlerde var olma durumları incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmış ve seçilen çizgi filmler incelenerek kazanımların çizgi filmde var olma durumları belirlenerek ne ölçüde katkı verebileceği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: : Öğretim Materyali, Çizgi Film, Öğretim Programı, Kazanımlar.

Meritokraside Bir Araç Olarak Eğitim ve Fırsat Eşitliği

Hüseyin Üner

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
huseyinuner1997@gmail.com

Meritokrasi kavramı, Latince "meritum ve Yunanca "krasi" kelimelerinin bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. İlk defa İngiliz sosyolog Michael D. Young tarafından, Meritokrasinin Yükselişi adlı eleştirel eserinde kullanılan Meritokrasi kavramı, siyasal bir sistem olarak değerlendirilmiş ve dönemin İngiliz eğitim sistemi baz alınarak ortaya çıkarabileceği tehditler etrafında tartışılmıştır. Ancak kavramın literatürdeki yükselişi bir siyasal sistem olmaktan ziyade ilkeler barındıran bir yönetsel düşünce biçimi olarak kabul görmesiyle başlamıştır. Yönetim ve siyaset bilimi alanlarında sıkça atıf yapılan liyakat, eşitlik ve adalet gibi temel prensipler, meritokrasinin getirilerinin ön plana çıkarıldığı bir anlayışı yaygınlaştırmıştır. Günümüzde meritokrasi kavramı daha tartışılır bir noktadadır. Geçmişte sahip olduğumuz aristokratik değerlerin yerini meritokratik değerler alırken kamu yararı için olumlu katkıları olsa da meritokrasinin eşitsizlikleri meşrulaştırıcı bir yanı da olduğu ifade edilmektedir. Meritokrasi, herkesin, yeteneği ve çabası doğrultusunda kaynaklardan pay alacağı ve çevresel faktörlerden bağımsız olarak toplumsal statü elde etme şansına sahip olduğu bir düzeni vadetmektedir. Bununla birlikte toplumda görülen gelir eşitsizliklerin boyutu artmaktadır. Üstelik meritokrasiyi onaylayarak kabul edilen "kazanan, yeteneği ve çabası doğrultusunda kazandığı için hak etmektedir" fikri, toplumda görülen eşitsizliklere maruz kalmaya devam eden insanların soyutlanmasını meşrulaştırmaktadır. Bu konuda fırsat eşitliğini sağlaması beklenen eğitim, dağıtımcı adalet ilkesine aykırı olacak şekilde elitize olmuş bir araç olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meritokrasi, Liyakat, Dağıtımcı Adalet, Fırsat Eşitliği, Eğitim.

7.Oturum

İktisat ve İşletme

Oturum Başkanı : Furkan Yıldız

Zinciriye Salonu
10 Kasım Perşembe 09:30-11:00

Cemile Evren
Evrimsel İktisat Tarihinde Schumpeter'in Yenilik Kavramının İncelenmesi: 2000-2020 Yılı Etkileri

Figen Gürcoşkun, Kadriye Kubat, Arzu Gürdoğan
İkinci El Pazarlarda Üretim ve Satış Yapan Kadın Girişimcilerin Sürdürülebilir Pazarlamaya Etkileri

Ahmet Biçer
Sahra Altı Afrika Ülkelerinde Dış Yardımların Kalkınmaya Etkisi: İslam Kalkınma Bankası Örneği

Evrimsel İktisat Tarihinde Schumpeter'in Yenilik Kavramının İncelenmesi: 2000-2020 yılı Etkileri

Cemile Evren

İktisat Necmettin, Erbakan Üniversitesi
cmr30021@gmail.com

"Evrim" düşüncesinin öncüsü olan Charles Darwin'in ortaya koyduğu bu prensip sadece fen bilimlerini değil aynı zamanda diğer disiplinleri de etkilemiştir. Bu düşünce iktisat tarihinde de yerini almış ve bir okul haline gelmiştir. Evrimsel İktisat olarak karşımıza çıkarak iktisat bilim dalında birçok araştırmacıya yön vermiş olup sosyal bilimlerin düşünce yöntemlerini değiştirmiştir. Rasyonallik, tam bilgiye sahip olma, düşünce alışkanlıkları, bireyin karar verme gücü gibi iktisatta temel kavramlar olarak kabul edilen bu unsurlar evrimsel iktisat anlayışı ile yeniden yorumlanmıştır. Çalışmanın ana yapısını oluşturan ve diğer önemli kavram ise Schumpeter'in yenilik kavramıdır. Kapitalist düşüncesinin evrim sürecini inceleyerek iktisat tarihine yenilik günümüz kullanımı ile "inovasyon" kavramını kazandırılması iktisat tarihini değişime uğratmıştır. Bu çalışmanın ilk etabında evrimsel iktisat tarihi ele alınarak değişim süreci ortaya konulacaktır. İkinci kısmında ise Schumpeter'in evrimsel iktisat ve yenilik kavramının etkileri nelerdir bunlar tartışılacaktır. Son bölümde ise evrimsel iktisat ve yenilik kavramlarının 2000-2020 yıllarında ortaya çıkan yeni teknolojiler ve yaklaşımlar neler, bu yeniliklerin günümüz evrimsel iktisattaki yeri nedir şeklinde çalışma sonlandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Evrim, Evrimsel İktisat, Schumpeter, Yenilik.

İkinci El Pazarlarda Üretim ve Satış Yapan Kadın Girişimcilerin Sürdürülebilir Pazarlamaya Etkileri

Figen Gürcoşkun, Kadriye Kubat & Arzu Gürdoğan

Turizm İşletmeciliği, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
figengurcoskun@hotmail.com

Günümüzde kapitalist sistemin toplumlara dayattığı inovasyon ve hızlı tüketim alışkanlıkları doğayı, doğal kaynakları, doğal ve sosyo-kültürel çevreyi ve ekonomik dengeleri geri dönülemez şekilde tahrip etmektedir. Uluslararası birlikler, çevre sivil toplum kuruluşları, devletler gelecek kuşakların büyük sıkıntılar çekerek hayatlarını sürdürmek zorunda kalacaklarını küresel ortak platformlarda sürekli olarak dile getirmekte ve acil önlemler alınması yönünde çağrılarda bulunmaktadırlar. Bu bağlamda, ikinci el pazarları, birçok sektördeki atık miktarının düşürülmesine ve sürdürülebilir pazarlama kapsamında kullanılan bir kavram olan geri dönüşüme katkıda bulunabilecek bir unsur olarak değerlendirilmektedir. İkinci el pazarlarının işlevselliğinde ve sürdürülebilir pazarlamaya katkısında kadın girişimcilerin rolünün önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada ikinci el pazarların oluşumunda ve etkinliğinde kadın girişimcilerin rolü belirlenerek sürdürülebilir pazarlamaya katkıları incelenecektir. Çalışmanın amacı ikinci el pazarlarda üretim ve satış yapan kadın girişimcilerin sürdürülebilir pazarlamadaki etkilerinin arttırılmasıdır. Bu çalışmayla ikinci el pazarlarda hem sürdürülebilir pazarlama faaliyetlerinin hem de kadın girişimciliğinin daha etkin hale getirilmesi planlanmaktadır. İşgücü piyasasında dezavantajlı grupta bulunan kadınları kullandığı metaları tekrar üreten konumuna getirmek çalışmanın hedeflerindendir. Alanyazın taramasında kadın girişimcilerin sürdürülebilirliğe yönelik bilinçli ürünler ürettiğinden ve bu konuda istihdam edildiğinden bahsedilmemiştir. Ayrıca "ikinci el pazarlar ile kadın girişimciliği" ve "kadın girişimciliği ile sürdürülebilir pazarlama" arasındaki ilişkilere yönelik bilgilere rastlanılmamıştır. Araştırmanın bu yönleriyle özgün bir çalışma olduğu düşünülmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılacaktır. İkinci el pazarlarda satış yapan kadınlardan yirmi tanesiyle yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakat yapılması planlanmaktadır. Mülakatlarla eş zamanlı olarak katılımcı gözlem yöntemi ile veri elde edilmesi sağlanacaktır. Çalışmanın bu alanda girişimde bulunmak isteyen ancak cesaret gösteremeyen potansiyel kadın girişimcileri de harekete geçireceği ve onlara ışık tutacağı varsayılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İkinci El Pazarı, Kadın Girişimci, Sürdürülebilir Pazarlama.

Sahra Altı Afrika Ülkelerinde Dış Yardımların Kalkınmaya Etkisi: İslam Kalkınma Bankası Örneği

Ahmet Biçer

İslam Ekonomisi ve Uluslararası Finans, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
ahmetbicer4@gmail.com

Dış yardımlar genel itibariyle bir ülke veya uluslararası kuruluş tarafından başka bir ülkeye veya kuruluşa sağlanan kredi, bağış ve iş birliği destekleridir. Bu anlamda ülkelerin kalkınma süreçlerini teşvik ederek ekonomik ve sosyal gelişimlerine yardımcı olması hedeflenmiştir. 1970'li yıllardan sonra yoğun bir gündem oluşturan dış yardımlar aracılığı ile alıcı ülkelerin altyapı yatırımları, yoksulluğun giderilmesi, acil insani müdahaleler, barışın korunması ve borç yükünün hafifletilmesi hedeflenirken; donör ülke ve kuruluşlar açısından insani unsurların dışında ekonomik (pazar yeri), politik (siyasi etkinlik) ve güvenlik konularına dair kazanımlar ön plana çıkmıştır. Bu sebeple dış yardımlar bir yandan alıcı ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik sağlanırken, diğer yandan donör ülke ve kuruluşların kendi amaç ve hedeflerine uygun bir pozisyonda yürütülmüşlerdir. Bu durum ise dış yardımların kalkınmaya yönelik performansını doğrudan etkilemektedir. Çalışmamızda en temelde dış yardım ve kalkınma arasındaki ilişki ve bu kapsamda İslam Kalkınma Bankası (İKB) yardımlarının performansı Sahra altı Afrika ülkelerine ait veriler üzerinden incelenmiştir. Sabit etkiler yöntemi kullanılarak yapılan panel veri analizinde İslam Kalkınma Bankası'na üye 20 Sahra altı Afrika ülkesinin 29 yıllık 9 bağımsız ve bir bağımlı değişkene ait verileri kullanılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar itibariyle dış yardımların bir sürekliliğinin bulunduğu, temel ve insani ihtiyaçlara yönelik alanlarda önemli sayılacak faaliyetlerin gerçekleştirildiği fakat etkilerinin daha çok yerel düzeyde ve mikro ölçekte kaldığı görülmüştür. İKB yardımlarının kalkınmaya olan etkisinin anlamlı görülmesine rağmen ülkelerin kalkınmasına yönelik makro ölçekte önemli bir ivme sağlayamadığı ve istenen etkiyi gösteremediği sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar bağlamında dış yardımlar ile ilgili bir paradigma değişikliğinin gerekliliği yönündeki iddia desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma, Dış Yardım, Afrika, İslami Finans, İslam Kalkınma Bankası.

8.Oturum

İlahiyat

Oturum Başkanı : Fikret Özçelik

Kasımiye Salonu
10 Kasım Perşembe 09:30-11:00

Feride Nur
Fıkıh ve Tasavvufun Kesbe Yaklaşımına Dair Mukayeseli Bir Bakış Denemesi: el-Kesb ve el-Mekâsib Örnekleri

Zeyneb Nur Kızılkaya
XVIII. Yüzyıl Fas'ında Oluşum Sürecinde Bir Tarikat: Derkâviyye ve Öğretileri

Ahmet Faruk Çelik
Farklı Şeyhülislam Fetva Mecmualarındaki Benzer Fetvalar ve Benzerliklerin Fetvaların Aidiyetine Etkisi Üzerine Değerlendirmeler

Melike Büşra Özarslan
Spiritüel İyi Oluş ile Kişilik Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma

Melike Büşra Özarslan
Yunus Emre Divan'ında Mekân Bağlamında Gönül

Fıkıh ve Tasavvufun Kesbe Yaklaşımına Dair Mukayeseli Bir Bakış Denemesi: el-Kesb ve el-Mekâsib Örnekleri

Feride Nur

Tasavvuf, İbn Haldun Üniversitesi
feride.nur@İbnhaldun.edu.tr

Çalışarak ve emek harcayarak geçimini sağlamak anlamına gelen "kesb" kavramı etrafında dönen meseleler İslam'ın ilk dönemlerinden itibaren âlimlerin nazarında önemli bir yer tutmuştur. İslam'ın zahirine göre hükümleri belirleyen fıkıh ilmi ile onun bâtın veçhesini esas alan tasavvuf disiplini arasındaki yaklaşım farklılıkları kesb ve tevekkül mefhumları bağlamında tartışmalara yol açmıştır. Bu konunun asırlar boyunca hem fakihler hem de sufiler tarafından ele alınıp tartışıldığı, konu hakkındaki görüşlerin müstakil eserler telif etmek suretiyle dile getirildiği görülmektedir. Bu çalışma, fıkıh ve tasavvufun konuya yaklaşımlarını Muhammed b. el-Hasan eş-Şeybânî'nin (ö. 189/805) el-Kesb adlı eseri ile Hâris el-Muhâsibî'nin (ö. 243/857) el-Mekâsib adlı eseri örnekliğinde incelemeye tabi tutmaktadır. Birisi fakih, diğeri sufi kimliğiyle öne çıkan müelliflerinin kesb konusundaki görüşlerini sergileyen bu eserlerin birbirine yakın dönemlerde kaleme alınmış olması karşılaştırmalı bir okuma ve değerlendirmeyi mümkün kılmaktadır. Değerlendirmeye konu edilen her iki eserin de kesb meselesi hakkında alanlarında kaleme alınan ilk örnekler olmaları hasebiyle yüksek bir temsil gücü barındırmaları çalışmayı ayrıcalıklı kılan bir nokta olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geçim, Kesb, Tevekkül, Fıkıh, Tasavvuf.

XVIII. Yüzyıl Fas'ında Oluşum Sürecinde Bir Tarikat: Derkāviyye ve Öğretileri

Zeyneb Nur Kızılkaya

Temel İslam Bilimleri, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
zeynebnur.kizilkaya@medeniyet.edu.tr

Derkāviyye ekolü XIII/XVIII. yüzyıl sonlarında, Şâzelî tarikatının Fas'ta pek çok alt kolu ile yaygınlık kazandığı bir dönemde, Mevlây el-Arabî ed-Derkāvî'nin (ö. 1239/1823) zühd ve mücâhede eksenli uygulamalarla tarikatı yeniden ihya etmesiyle oluşmuştur. Bölgede faaliyet gösteren tarikatların bir kısmının dini motivasyonlarını kaybederek yerel güç iddialarında bulunduğu bu dönemde Derkāviyye mutlak anlamda zühd üzerine kurulu bir tasavvuf-din anlayışı benimsemiş, genel eğilimlerin aksine mensuplarına sosyal ve siyasal ilişkilerden uzak durmayı salık vermiştir. Bu doğrultuda uzlet, katı fakirlik, dilenme, yamalı elbise giyme ve toplumun ideal gördüğü davranışların dışına çıkma gibi yöntemleri uygulamıştır. Bu uygulamaları tarikatın oluşum sürecindeki temsilcileri Derkāvî, şeyhi Ali el-İmrânî el-Cemel (ö. 1193/1779), ilk halifesi Muhammed b. Ahmed el-Bûzîdî (ö. 1229/1814) ve tarikatın üretken yazarlarından Ahmed b. Acîbe'nin (ö. 1224/1809) eserleri üzerinden takip etmek mümkündür. Bu isimler benimsedikleri seyrüsülûk uygulamaları ile Şâzeliyye'nin erken ve orta dönem temsilcilerinin müride toplumsal hayatla uyum içerisinde yaşama imkânı veren tavrından uzaklaşmıştır. Öte yandan bu uygulamalar yerel halk tarafından ilgiyle karşılanmış ve Derkāviyye, kurucusu hayatta iken Fas'ın en etkili tarikatlarından biri haline gelmiş, çeşitli kolları ile geniş kitlelere yayılmıştır. Bu bildiride Derkāviyye, oluşum sürecinde etkili olan temsilcileri ve öğretileri ile ele alınmaya çalışılacaktır. Sürecin ana hatlarıyla takibi ise daha çok tarikat mensuplarının yönlendirildiği âdâb metinleri üzerinden gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Fas, Tasavvuf, Şâzeliyye, Derkāviyye, Derkāvî.

Farklı Şeyhülislam Fetva Mecmualarındaki Benzer Fetvalar ve Benzerliklerin Fetvaların Aidiyetine Etkisi Üzerine Değerlendirmeler

Ahmet Faruk Çelik

İslami İlimler, Marmara Üniversitesi
ahmetfarukclk@gmail.com

Osmanlı ilmiye sınıfının başı sayılan şeyhülislamların verdikleri fetvaları içeren fetva mecmuaları fıkıh başta olmak üzere İslami bilimler ve tarih gibi disiplinlerin önemli müracaat kaynakları arasındadır. Bu mecmualar Osmanlı devletinde yaşayan bireylerin sosyal, siyasi, iktisadi ve dini hayatlarıyla ilgili oldukça geniş malumatlar içermektedir. Bununla birlikte Osmanlı toplumunun birçok yönüne ışık tutan bu kaynaklar üzerine yapılan çalışmalar eldeki kaynakların zenginliği dikkate alındığında oldukça sınırlı kalmaktadır. Tebliğ belirli bir şeyhülislama ait fetvaların derlendiği bir fetva mecmuası içerisinde başka şeyhülislamların mecmualarında bulunan aynı/benzer fetvaların nasıl anlaşılması gerektiği sorusuna seçilen örnek mecmualar üzerinden cevap aramakta ve fetva mecmuası literatürüne dair mütevazi bir katkı sunmayı amaçlamaktadır. Farklı şeyhülislam fetvalarını derleyen fetva mecmualarında bulunan benzer/aynı fetvalara dair yapılacak açıklamalar, fetvaların aidiyetiyle ilgili de belirleyici olması açısından oldukça önemlidir.

Bildiri, XVII. Yüzyılda şeyhülislamlık yapmış olan Minkârizâde Yahya Efendi'nin (ö. 1088/1678) fetva mecmuasında yer alan ve dinamikliğini sürekli koruyan vakıf hukuku fetvalarıyla aynı yüzyılda şeyhülislamlık yapmış Zekeriyyâzâde Yahya Efendi (ö. 1053/1644) ve Çatalcalı Ali Efendi'nin (ö. 1103/1692) fetvalarındaki benzerlikleri esas alacaktır. Bildiride aynı asırda uzun yıllar şeyhülislamlık yapmış olan şeyhülislamların mecmualarında yer alan benzer/aynı vakıf hukuku fetvaları tespit edilerek bu benzerliklerin sebepleri üzerinde durulacak ve söz konusu benzerliklerin muhtemel sebepleri açıklanarak benzerliklerin fetvaların aidiyetine bir etkisinin olup olmadığı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Osmanlı Hukuku, Fetva Mecmuası, Fetva Literatürü, Şeyhülislam, Benzerlik.

Spiritüel İyi Oluş ile Kişilik Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma

Melike Büşra Özarslan

İlahiyat Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
melike-busra@windowslive.com

Türkiye'de son yıllarda oldukça artış gösteren spiritüel oluşumlar; kendi inananlarını ve takipçilerini oluşturmakta da aynı ivme ile hareket etmektedir. Konu bazen doğu dinleri ile ilişkili olup, bazen de sadece psikolojik iyi oluş ile ilişkilendirilmektedir. Ancak beslendiği kanal semavi olsun ya da olmasın mevzu din menşeilidir. Temel öğretilerinde iyilik, hayırlı ve olumlu düşünmek, an'da kalmak gibi yöneltimleri barındıran ve bunları ritüellerle destekleyerek iyi oluşa katkı sağlamayı hedefleyen bu akımlara yönelen insanların; belirli kişilik özelliklerine sahip olup olmaması merak konusudur. Bu bağlamda çalışmamız, hem teorik hem de ampirik açıdan spiritüel iyi oluş ve kişilik arasındaki ilişkiyi incelemek istemektedir. Araştırmamız kişilik kuramlarından hareketle bireylerin spiritüel iyi oluş düzeyleri ile kişilik özellikleri arasında bir ilişki olup olmadığını açığa çıkarmayı hedeflenmektedir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada katılımcının kişilik özellikleri belirlenmek üzere 'Beş Faktör Kişilik Ölçeği', spiritüel iyi oluş düzeyini ölçmek için de; 'Spiritüel İyi Oluş Ölçeği' kullanılmıştır. Araştırma 117 katılımcı ile 2022 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırmada 'Spiritüel İyi Oluş Ölçeği'nin alt boyutlarından olan 'anomi' (anlamsızlık hissi, hayata bağlılığın zayıflaması) ile kişilik faktörlerinden 'dışadönüklük' ve 'sorumluluk' (özdenetim) faktörleri arasında negatif bir korelasyon olduğu tespit edilirken; diğer alt boyutları ile kişilik faktörleri arasında istatiksel anlamlılık düzeyinde herhangi bir ilişkiye rastlanamamıştır.

Anahtar Kelimeler: piritüel, Din, Kişilik, Psikoloji, Maneviyat.

Yunus Emre Divan'ında Mekân Bağlamında Gönül

Melek Dikmen & Mihriban Kara

İslami İlimler, Süleyman Demirel Üniversitesi
karamihriban4@gmail.com

Türk Edebiyatı ve kültürünün öncülerinden, ilk mutasavvıflarından olan Yunus Emre, İlahileri ile asırlardır Türk milletinin dilinde ve gönlünde özel yer edinmiş bir şairdir. Divan'ında üzerinde durduğu önemli kavramlardan birisi, gönüldür. " Gönül kırmamak, gönül yapmak, gönül almak" onun en temel ilkelerindendir. Zira o, sevgi ve aşk üzerine kurulu bir anlayışa sahiptir. Yunus'a göre gönül; "nazargâh-ı ilâhî, tecelligâh, Çlab'ın tahtı"dır ve Kâbe kadar mukaddes olması hasebiyle manevî değeri olan bir kavramdır. Çünkü gönül, Allah'ın insanda tecelli ettiği yer, ilâhî aşkın menbaı ve zuhur ettiği mekândır. Farklı edebî sanatlardan istifade ederek ele aldığı bu kavramı, ilahilerinde çokça zikretmiş, farklı teşbihler ile anlatmıştır.

Bildiride Yunus Emre'nin Divan'ından hareketle gönül kavramını sadece mekân unsuru olarak ele alışı değerlendirilecektir. Bu bağlamda Yunus gönlü; ev, dükkân, virane, durak, levh, bağ, seyrengeh, şâr, mülk, taht, bünyad, kal'a, Kâbe, virane, gök, hazine ve derya gibi mekânlar ile birlikte zikredilmiştir. Sosyal hayata dair teşbihlerin yanında şiirlerde dinî- tasavvufî sembollerin kullanımı da dikkati çekmektedir. Gönlün mekân olarak ele alındığı beyitler üzerinden Yunus'un tasavvuf anlayışı ve düşünce dünyası tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yunus Emre, Gönül, Mekân, Kâbe, Tasavvuf.

9.Oturum

Psikoloji

Oturum Başkanı : Latif Karagöz

Nisibis Salonu
10 Kasım Perşembe 09:30-11:00

Elif Karataş
Kaygı Bozukluğu Olan Çocuklara Bilişsel Davranışçı Terapi Uygulamaları ve Etkililiği Üzerine Bir Sistematik Derleme

Melis Hıdır
Devlet Koruması Altında Büyüyen Bireylerin Kurum Bakımı Yaşantılarındaki Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimlerinin İncelenmesi

Edanur Kaya
Özel Gereksinim Gerektiren Çocukların Ailelerinin Stres, Depresyon, Anksiyete Düzeyleri ve Duygu Dışavurumu

Fatma Betül Güneş
Yeni Nesil Bir Kaygı Olarak İklim Anksiyetesi: Bir Metafor Analizi

Yakup Azak
Sahra Altı Afrikalı Göçmenlerin Sosyal Kimlik Algısı, Geliştirdikleri Stratejiler Üzerine Sosyal Psikolojik Bir İnceleme

Kaygı Bozukluğu Olan Çocuklara Bilişsel Davranışçı Terapi Uygulamaları ve Etkililiği Üzerine Bir Sistematik Derleme

Elif Karataş

Klinik Psikoloji, İbn Haldun Üniversitesi
elif.karatas@yahoo.com

Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT) son dönemde oldukça yaygınlaşan ve yapılmış olan birçok çalışma ile psikolojik bozuklukların tedavisinde etkililiği kanıtlanmış bir terapi yöntemidir. Kaygı bozuklukları ise günümüz dünyasında en sık karşılaşılan patoloji türlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Kaygı bozukluklarının yalnızca yetişkinlerde değil çocuklarda da yaygın olması bu konuya olan ilginin artmasını sağlamıştır. Bu çalışmanın amacı kaygı bozukluğu tanısı alan çocuklarda BDT'nin etkililiğini araştıran çalışmaları derlemektir. Bu amaç doğrultusunda Google Akademik, Pubmed ve Sciencedirect veri tabanlarında "Effectiveness of Cognitive Behavioral Theraphy" (Bilişsel Davranışçı Terapinin Etkililiği), "Children with Anxiety Disorders" (Kaygı Bozukluğu Olan Çocuklar) ve "Randomized Controlled Trials" (Randomize Kontrollü Çalışma) anahtar kelimeleri ile aramalar yapılmış ve PRİSMA değerlendirme kriterleri doğrultusunda yapılmış olan tarama sonucunda 2011-2021 yılları arasında on araştırma makalesi belirlenmiştir. Çalışma sonuçlarına göre bireysel, grup ve internet temelli BDT uygulamalarının çocuklarda görülen kaygı bozukluklarının tedavisinde oldukça etkili olduğu görülmüştür. Bulgular, BDT'nin çocuklarda kaygı bozukluklarının yanı sıra eşlik eden diğer sorunlarda da etkili olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: BDT, Kaygı Bozukluları, Çocuk.

Devlet Koruması Altında Büyüyen Bireylerin Kurum Bakımı Yaşantılarındaki Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimlerinin İncelenmesi

Melis Hıdır

Çocuk Gelişimi, İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu
melis.hidir@kavram.edu.tr

Olumsuz çocukluk çağı deneyimleri; fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik sağlığın temel sosyal belirleyicilerinden biri olmakla birlikte, yaşamın ilerleyen yıllarında sağlık açısından tehlikeli davranışlarda bulunma risklerine temel oluşturan; çocukların yaşamlarının en kritik döneminde hane içi işlev bozukluğu, istismar türleri veya ihmal türlerine maruz kalmalarını etkileyen olayları ifade etmektedir. Bu araştırmada çocukluğunun bir dönemini devlet koruması altındaki kurumda deneyimlemiş bireylerin kurum bakımındaki yaşantılarının, olumsuz çocukluk çağı deneyimleri boyutunda incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi kapsamında gerçekleştirilen çalışmada fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Kartopu örnekleme ile oluşturulan araştırmanın çalışma grubunu, çocukluğunun bir dönemini devlet koruması altındaki kurumda geçiren 10 yetişkin oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Bireylerin kurum bakımındaki yaşantılarına ilişkin görüşleri ve hikâyeleri derinlemesine görüşmelerde retrospektif olarak değerlendirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler, Maxqda Analytics Pro 2020 programı ile analiz edilmiş ve "istismar ve ihmal" temaları altında gruplandırılmıştır. Mevcut bulgular, devlet koruması altına alınmadan önceki yaşantılarında da en az bir olumsuz çocukluk çağı deneyimi bulunan bireylerin, kurum bakımı yaşantılarında da istismar ve ihmale maruz kalmalarının, olumsuz çocukluk çağı deneyimlerinin kümülatif bir şekilde ilerlediğini açıkça göstermektedir. Bireylerin istismar ve ihmal öykülerinin, yalnızca kendilerinden yaşça büyük kişiler tarafından ziyade akranları tarafından da maruz kalmaları çalışmanın diğer önemli bir sonucunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Korunma İhtiyacı Olan Çocuk, Kurum Bakımı, Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimleri.

Özel Gereksinim Gerektiren Çocukların Ailelerinin Stres, Depresyon, Anksiyete Düzeyleri ve Duygu Dışavurumu

Edanur Kaya

Madde Bağımlılığı, Ege Üniversitesi
edanurkkya@gmail.com

Fiziksel, zihinsel ya da sosyal anlamda yaşıtlarından geride bulunan çocuklar "özel gereksinim gerektiren çocuklar" olarak tanımlanmaktadır. Özel gereksinim gerektiren bir çocuğa sahip olmak fiziksel, duygusal, toplumsal ve ekonomik sıkıntıların yaşandığı stresli bir deneyimdir. Ebeveynlerin stres düzeylerini yordayan bazı faktörler vardır. Algılanan sosyal destek, ebeveynin cinsiyeti, yaşı ve mesleği, ailenin ekonomik düzeyi bu faktörler arasında sayılmaktadır. Yapılan çalışmalarda annelerin, hayal kırıklığı, suçluluk duygusu yaşadığı, çocuğunun geleceğinden kaygı duyduğu; babaların ise ailenin geçimini sağlamak için çaba harcadığı, aile içi sorumluluklarından uzak kaldığı vurgulanmaktadır. Genel olarak anneler ruhsal olarak babalardan daha çok etkilenmekte, depresyona ve anksiyeteye daha yatkın olmaktadır. Ebeveynler toplumun bakış açısından rahatsız olduklarını belirtmektedir. Zihinsel veya bedensel engelli çocuğa sahip ebeveynler psikososyal desteğe ihtiyaç duymaktadır. Sahip oldukları sorumlulukları başkalarıyla paylaşan, çevresindeki kişiler tarafından desteklenen anne-babaların yalnız olmadıklarını düşündükleri ve sorunlarla daha kolay başa çıkabildikleri belirtilmektedir. Ailelerin stres ve yalnızlık düzeylerini azaltmak için ebeveynlerin ruhsal durumu yakından izlenmeli, ailelerin umutsuzluk düzeylerini azaltacak, başa çıkma becerilerini artıracak şekilde psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmeti verilmelidir. Kamu ya da özel sektöre ait rehabilitasyon merkezlerinde aile destek grupları oluşturulmalıdır. Bu çalışmada özel gereksinim gerektiren çocukların ailelerinin yaşadıkları stres, depresyon, anksiyete düzeyleri ve duygudışavurumu; bu olumsuz deneyimleri nelerin yordadığı ve bu olumsuz deneyimleri azaltmak adına nelerin yapılabileceği literatür taraması ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özel Gereksinim Gerektiren Çocuklar, Ebeveynler, Stres, Depresyon, Anksiyete, Duygu Dışavurumu.

Yeni Nesil Bir Kaygı Olarak İklim Anksiyetesi: Bir Metafor Analizi

Fatma Betül Güneş

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Marmara Üniversitesi
fatmabetulgunes@gmail.com

Bu çalışmada dünya genelinde bugün ve yakın geleceğin en temel problemi haline gelen iklim kaygısı ilgili literatür ışığında; ortaya çıkışı, yaygınlığı ve olası psikolojik etkileri bağlamında ortaya konulacaktır. Yeni nesil bir kaygı olarak literatürde henüz tanımlanan ve kabaca olumsuz iklim değişikliğine karşı ekolojik endişeleri ifade eden iklim kaygısının neliği, önemi ve etkilerine dikkat çekmenin başta psikoloji, eğitim ve sosyoloji alanlarında gerçekleştirilecek araştırmalara yol göstereceği düşünülmektedir. Söz konusu çalışma kapsamında gerçekleştirilecek literatür taramasıyla halihazırda gerçekleştirilmiş ve yürütülmekte olan çalışmalar sunulacaktır. Çalışmanın ana kısmı ise gençlerin iklim kaygısını nasıl anlamlandırdıklarına odaklanmaktadır. Araştırma metedu tercih edilirken kavramın görece yeni olması göz önünde bulundurularak fenomenolojik (olgubilim) desende gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Farkında olunan fakat derinlemesine bir anlayışa sahip olunmayan olguları detaylandırmaya odaklanan fenomenoloji çalışmaları, tamamen yabancı olunmayan konular hakkında, derin bilgi sahibi olmayı amaçlayan nitel bir araştırma türüdür. Bu yöntem kapsamında psikolojik gelişim evrelerinden ergenlik döneminde olan genç bireylerle bir metaanaliz çalışması gerçekleştirilecektir. Buna göre gençlerin iklim kaygısına dair ürettikleri metaforlar bir araya getirilerek hangi kavramsal kategoriler altında toplandığının ortaya konulması yoluyla araştırma bulguları sunulacaktır. Söz konusu bulgular ışığında, psikoloji alanında çocuk ve ergenler üzerinde yapılabilecek araştırma önerilerine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: İklim Anksiyetesi, Metafor Analizi, Ergenler, Fenomenoloji.

Sahra Altı Afrikalı Göçmenlerin Sosyal Kimlik Algısı, Geliştirdikleri Stratejiler Üzerine Sosyal Psikolojik Bir İnceleme

Yakup Azak

Psikoloji / Sosyal Psikoloji, İstanbul Üniversitesi
ykpazak@gmail.com

İstanbul'da ikame eden Sahra altı Afrikalıların olumsuz sosyal kimlik algısıyla başa çıkma stratejilerini sosyal psikoloji disiplini içinde inceliyorum. Olumsuz sosyal kimlik algısı, bireylerin kendileri ile dış grup arasında negatif sosyal karşılaştırmaları sonucu oluşur. Grup üyeleri bu algıyla başa çıkmak için stratejiler geliştirir. Sosyal kimlik literatürü üç tür başa çıkma stratejisi önerir: Bireysel hareketlilik, sosyal yaratıcılık ve sosyal rekabet. İstanbul'da 2017 yılında başlayan ve üç yıl süren saha araştırmaları sırasında Senegal, Fildişi Sahili, Gine, Somali ve Nijeryalı yirmi ila elli yaşları arasındaki on Afrikalı göçmenle gerçekleştirilen görüşmelerin tematik analiz sonuçlarını sunuyorum. Görüşmeler, İngilizce, Fransızca ve Türkçe dillerinde gerçekleşti. Bulgular, İstanbul'da Afrikalı göçmen olarak yaşamanın meydana getirdiği olumsuz sosyal kimlik inşasına, bu algıyla baş etmek için yerli halkla ilişkilerde iletişim aracı olarak futbolun, ahlaki değerlerin birer enstrüman olarak kullanıldığını gösteriyor. Gerek kendi aralarında gerek yerli halkla olan ticari ve ekonomik ilişkilerinde dini cemaatler çevresinde sosyal ağlar geliştiriliyor. Afrika'daki sosyal hayatlarında onlara sunulan imkânlar, kurallar ve mecburiyetler Türkiye'de Afrikalı göçmenlerin yaşam şekillerinde etkili oluyor. Araştırmam, Afrikalı göçmenlerin sosyal benlik algılarına yönelik tehditlere karşı geliştirdikleri stratejiler üzerinden tersten bir okuma girişimi. Hedefim ise Afrikalı göçmenlerin geliştirmeleri gereken her stratejinin aslında Afrikalı ve göçmen sosyal kimliklerle nasıl ilişkili olduğunu görünür hale getirmek. Temel iddiam yerel halk tarafından sempatik olarak algılanmanın Afrikalı göçmenlerin olumlu kimlik inşası için yetersiz olduğu yönünde ve baskın grupların Afrikalı ve siyah ayrımcılığı karşısında sempatiyi de kaybetmeden ciddiye alınmasını sağlayacak sosyal ve bireysel stratejilerin seçimi küresel ya da yerel politik durumla değişebilmekte.

Anahtar Kelimeler: Olumsuz Sosyal Kimlik, İstanbul Sahra Altı Afrikalı Göçmenler.

10.Oturum

Sosyoloji

Oturum Başkanı : Adnan Çetin

Zinciriye Salonu
10 Kasım Perşembe 11:30-13:00

Betül Tozlu, Gamze Yalçın, Ceyda Arol
Hayır mı Yoksa Şer mi? K-Pop Hayranları ve Karşıtları Arasındaki Çatışmanın İktidar İlişkileri Bağlamında İncelenmesi

Fatma Eroğlu Genç
"Güle Oynaya Camiye Gel" Projesinin Çocuk-Mabed-Mahalle İlişkisine Kent Sosyolojisi Bağlamında Etkileri,

Emine Akçakaya
Van İlinde Engelli Bebeği Olacağını Öğrenen Kadınların Gebeliğe İlişkin Karar Verme Süreçlerini Etkileyen Faktörler

İzzet Yılmaz
Çocuk Damatlar ve Töre

Hayır mı Yoksa Şer mi? K-Pop Hayranları ve Karşıtları Arasındaki Çatışmanın İktidar İlişkileri Bağlamında İncelenmesi

Betül Tozlu, Gamze Yalçın & Ceyda Arol

Sosyoloji, İbn Haldun Üniversitesi
betul.tozlu@İbnhaldun.edu.tr

Kore Pop Müziği (K-Pop) günümüzde ana-akım popüler kültürün bir parçası haline gelmiş, her geçen gün takipçi sayısı artan ve yeni teknoloji kullanım biçimleriyle gelecekte karşılaşılması muhtemel sahne sanatları ve medya kullanımlarına ışık tutan Kore kültür endüstrisinin bir parçasıdır. 1990'larda çeşitli Asya ülkelerini etkileyerek başlamış olan ve film, dizi, bilgisayar oyunu, güzellik sektörü gibi pek çok farklı alanda Kore ürünlerinin dünyaya yayılması anlamını taşıyan Kore Dalgasının (Hallyu) bir ayağı olarak görülmektedir.

K-Pop geçtiğimiz birkaç yılda özellikle muhafazakâr medyanın yaptığı eleştirel haberlerle gündeme taşınmıştır. K-pop'a yönelik eleştirel yazı ve haber içerikleri Kore popüler müziği ve kültürüne karşı tepkisel bir hareketin doğmasına da zemin hazırlamıştır. Anti-Hallyu olarak adlandırılan ve tüm dünyada hızla yayılan bu hareket farklı ülke ve coğrafyalarda kendini göstermektedir. Türkiye'de ise muhafazakâr medya kanallarında kendine yer bulan K-pop karşıtı tavırlar, K-pop fanları tarafından tepkiyle karşılanmaktadır. Bu durum, K-pop fanları ve karşıtları arasında bir değer çatışmasına yol açmıştır. Bu araştırmanın amacı, ağırlıklı olarak dijital platformlarda yaşanan bu çatışmayı tarafların öne sürdüğü argümanlar üzerinden okuyarak toplumdaki iktidar ilişkileri bağlamında değerlendirmektir. Çalışma derinlemesine mülakat ve dijital etnografi yöntemleri kullanılarak elde edilen verilerin analizine dayanmaktadır. Farklı nesillerin dijital mekân kullanım pratikleri incelenerek, toplumdaki değer çatışmalarının bu mekânlardaki yansımaları popüler kültür üzerinden tartışılmaktadır. Ayrıca bu çalışma ile gençlerin özne olarak kabul edildiği, K-pop olgusunun eşitlikçi ve katılımcı bir üslupla ele alındığı bir zemin oluşturmanın imkânları sorgulanmaktadır. Çalışma hayran bakış açısına verdiği önem, çok disiplinli yapısı ve konuyu iktidar ilişkileri bağlamında ele alışıyla konu hakkında yapılmış önceki çalışmalardan farklı bir perspektifi tartışmaya açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Mekân, Çatışma, K-Pop, İktidar İlişkileri.

"Güle Oynaya Camiye Gel" Projesinin Çocuk-Mabed-Mahalle İlişkisine Kent Sosyolojisi Bağlamında Etkileri

Fatma Eroğlu Genç

Sosyoloji, Necmettin Erbakan Üniversitesi
fatimahuseyn@hotmail.com

"Güle Oynaya Camiye Gel" projesi, Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından 2018 yılının yaz tatilinde düzenlenen; iki aylık zaman boyunca kırk gün süreyle sabah namazına camiye devam eden çocukların bisikletle ödüllendirildiği bir organizasyondur. Projeye ilgi, beklenenin çok üstünde olmuş ve 60 bin çocuk başvuru yapmıştır. Proje içinde belirlenen namazın, sabah namazı olmasından dolayı çocuklarını camiye yalnız göndermeyen pek çok velinin de onlara eşlik ettiği düşünüldüğünde, iki aylık müddet boyunca sadece çocukların değil binlerce yetişkinin de camide buluştuğu söylenebilir. Şüphesiz söz konusu proje pek çok açıdan incelenmeyi hak eden çarpıcı bir veri hazinesi sunmaktadır. Fakat biz çalışmamızda projeyi kent sosyolojisi bağlamında tartışacak; iki aylık lokal bir zamanda bu denli kalabalık bir çocuk nüfusunun ve ona bağlı olarak yetişkin nüfusunun cami cemaati olmasının, mahalle kültürüne yansımaları, bir mahalle camisi baz alınarak on iki çocuk, altı veli ve bir din görevlisiyle yapılan görüşmeler ışığında tartışacak; caminin işlevselleştirilmesinin, mahalledeki sosyal hareketliliğe katkısını yorumlayacağız. Sivil bir alana zorunlu olmadan dâhil olmak, erken yaşta dini-manevi deneyimler yaşamak, her yaştan insanla birlikte düzenli bir biçimde birlikte ibadet etmek gibi pek çok öznel tecrübeyi bir arada yaşayan çocukların cami mekânına, o mekândaki insanlara, din görevlisine bakış açısındaki varsa değişim ve dönüşümleri tespit edilmeye çalışacak; modern hayatın her geçen yıl boyut değiştirerek kendini ortaya koyan sonuçlarına maruz kalan ve geçmişe nazaran mahalle kültürünün imkânlarından daha az yararlanan çocukların ve yetişkinlerin, cami merkezli bir sosyalleşmeyle yaşadıkları tecrübeyi yorumlayacağız. Elde edilen tüm bu veriler ışığında, özellikle merak edip ardına düştüğümüz temel soru, caminin işlevselleştirilmesinin mahalle kültürüne etkileridir.

Anahtar Kelimeler: Kent Sosyolojisi, Mahalle Kültürü, Cami Merkezli Sosyalleşme.

Van İlinde Engelli Bebeği Olacağını Öğrenen Kadınların Gebeliğe İlişkin Karar Verme Süreçlerini Etkileyen Faktörler

Emine Akçakaya

Sosyoloji, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
akcakayae39@gmail.com

Tıp dünyasındaki gelişmelere paralel olarak anne karnında bebeğin engelliliği tespit edilebilmektedir. Bu durum engelli olacağı tespit edilen bebeğin dünyaya getirilmesi veya yaşamına son verilmesi noktasında kadınlara seçim hakkı tanımaktadır. Kadın seçim yapma aşamasında gerek hamileliğin kendi bedeninde gerçekleşmesi gerekse bebeğin bakım aşamasında birinci derecede ilgilenen olması hasebiyle asıl karar merci olarak görülmektedir. Ancak bu karar aşamasındaki süreçte kadını yönlendiren, vereceği kararda etkili olan ve hatta baskı kuran bir çok dışsal etken veya aktörler sürece dahil olabilmektedir; Kadının ve ebeveynin kürtaj ile ilgili görüşü, engellilik ile ilgili bilgi, deneyim ve yaklaşımı, kürtaj ve engellilikle ilgili toplumun inanç ve kültürü, engellilik deneyimlerini/ düşüncelerini etkileyen ekonomik koşullar, sürece tanıklık eden ve yönlendiren "uzmanın" görüşü, eşin ve ailelerin kürtaj ve engellilikle ilgili düşünceleri gibi birçok etmen kadının yaşadığı süreci ve dolayısıyla kadının vereceği kararı etkileyecektir. Araştırma ile amaçlanan, kadınların karar verme aşamasına dahil olan bu etken ve aktörlerin bu süreçte kadınları nasıl etkilediğini öğrenmektir.

Araştırma, gebelik sürecinde engelli bir bebeğinin olacağını öğrenen kadınların, gebeliği devam ettirme veya sonlandırma karar aşamasında yaşadıkları sürece yönelik olarak yapılmıştır. Bu amaçla Van ilinde yaşayan, tıbbi tetkikler sonucu engelli bir bebeğinin olacağını öğrenmiş hamileliği devam eden, hamileliğini sonlandıran veya tamamlayan kadınların yaşadıkları süreç araştırma çerçevesinde öğrenilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, Seçici Kürtaj, Kadın, Ebeveyn, Aile.

Çocuk Damatlar ve Töre

İzzet Yılmaz

Sosyoloji, Selçuk Üniversitesi
yilmazizzet13@gmail.com

Çocuk Damatlar ve Töre adlı çalışmada ataerkil toplum yapısının hakim olduğu Mardin ilinde ailesi tarafından ya da yaşam şartlarından dolayı evlenen çocuk damatlarla görüşülerek öncelikle erken erken evliliğe, evlilikte karar vericilerin kimlerin olduğuna, evlilik deneyimlerine, rollerinin değişmesiyle birlikte toplumda yaşadığı sıkıntıları ve çocuk yaşta evlendikleri için hem toplumun evliliklerine bakış açılarını hem de toplumda utanma duygularına kapılıp kapılmadıklarını öğrenmek istemekle birlikte hala geleneksel toplumlarda varlığını devam ettiren törenin ne olduğunu, niçin var olması gerektiğini, toplumda insanlar arasında kolektivist bir yapılanma sağlayıp sağlamadığını ve medya da yansıtılan törenin doğru olup olmadığını toplumda yaşamları örf, adet ve gelenekleri doğrultusunda şekillenen çocuk damatların gözünden öğrenmek için literatür taraması sonucu hazırlanan sorularla saha araştırması yapılmıştır. Bu çerçevede öncelikle ele alınan erken evliliğe ve töreye ilişkin bilgilere yer vererek; daha sonra Mardin'de araştırmaya katılıp erken evliliği gerçekleştiren erkek çocukların görüşlerine yer verilmiştir. Görüşme sonuçlarından elde edilen bilgilerden Mardin ilinde erken yaşta evlenen/evlendirilen erkek çocukların evlilik sürecinde yaşadıkları sıkıntılara, erken evlilik nedenlerine ulaşılmakla birlikte literatürde fazla yer almayan töreye, törenin işlevlerine, törenin toplumsal düzen için yaptırımlarına dair sonuçlara ulaşılarak literatüre katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, Erken Evlilik, Çocuk Damat, Aile, Ataerkil Yapı, Töre, Töre Bileşenleri, Normatif Bütünleşme.

11.Oturum

İlahiyat

Oturum Başkanı : Ömer Bozkurt

Kasımiye Salonu
10 Kasım Perşembe 11:30-13:00

Muhammed Talha Kılıç
Mezhebî İhtilâfların Hadis Usulü Eserlerine Yansıması - Mukaddimetü İbni's-Salâh ve Islâhu Kitâbi İbni's-Salâh Özelinde Bir İnceleme-

Hatice Bozkuş
İbn Sînâ Felsefesinde Cisimselliğin İki Katmanı: Mutlak ve Muayyen Cisim

Fatıma Akkaya Öğe
Bir Kelâm Eserinde Akademik Yazım Teknikleri: Îcî'nin el-Mevâkıf Mukaddimesinden Hareketle Akademik Yazım Hakkında Bazı Mülâhazalar

Emine Nur Erdem
Klasik Dönem Eş'arî Kelâmında Halâ (Boşluk) Tartışmalarının Seyri

Zehra Büşra Karaman
Hz. Peygamber'e Muâmelât ile İlgili Yöneltilen Sorularda Muhatap Cevap İlişkisi (Cinsiyet Faktörü Bağlamında)

Mezhebî İhtilâfların Hadis Usulü Eserlerine Yansıması - *Mukaddimetü İbni's-Salâh ve Islâhu Kitâbi İbni's-Salâh* Özelinde Bir İnceleme-

Muhammed Talha Kılıç

İlahiyat, Gaziantep Üniversitesi
muhammedtk33@gmail.com

Hz. Peygamber'in vefatından sonra yaşanan siyasi ve itikadi gelişmeler pek çok dini mezhebin ve fırkanın ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir. Bu mezhepler ve farklı siyasi görüşler fetih hareketleriyle İslam toplumunun muhtelif beldelerine ulaşmış ve en nihayetinde İslam'ı anlama ve anlamlandırmada canlı ve dinamik bir toplumun oluşmasına yol açmıştır. Farklı saiklerle kurulmuş olsalar da ortaya çıkan her bir mezhep varlıklarını sürdürebilmek için müntesiplerine ihtiyaç duymaları yanında kendi literatürünü, epistemolojisini ve ontolojisini ortaya koymaya çalışmış bazısı bunda başarılı olurken bazısı ise başarısız olmuştur. Bu hususta başarılı olanlar kurumsallaşma adına ciddi mesafeler kat edebilmişlerdir. İşte bu mezheplerden öne çıkan iki tanesi Hanefî mezhebi ile Şâfiî mezhebidir. Her biri kurumsallaşmasını tamamlamış zengin içeriğe sahip bir usul geliştirebilmiş ve mezheplerini aktarabilme hususunda çok geniş yelpazede bir edebiyat meydana getirebilmişlerdir. Bu iki mezhep her ne kadar ehl-i sünnet çatısı altında bulunsalar da pek çok konuda metotlarına bağlı olarak ihtilâf etmiş ve ihtilâflarını telif ettikleri eserlerle muhataplarına aktarmaktan çekinmemişlerdir. Bu ihtilâfların görünür olduğu eserlerin başında ise hadis usulü eserleri gelmektedir. Bu makalede en temel hadis usulü eserlerinden kabul edilen Şâfiî âlim İbnü's-Salâh'ın (ö. 643/1245) Mukaddimetü İbni's-Salâh isimli eseri ile onun bazı görüşlerine tenkit olarak yazılan Hanefî âlim Moğultay b. Kılıç'ın (öl. 762/1361) Islâhu Kitâbi İbni's-Salâh isimli eseri mezhebî ihtilâflar bağlamında incelenecektir. İnceleme sonucunda hadis usulünün temel konuları hakkında mezhepler arasında yaşanan ihtilâfların ortaya çıkarılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Hadis Usulü, Mezhep, İhtilâf, İbnü's-Salâh, Moğultay b. Kılıç.

İbn Sînâ Felsefesinde Cisimselliğin İki Katmanı: Mutlak ve Muayyen Cisim

Hatice Bozkuş

İlahiyat, Marmara Üniversitesi
haticeuzun.94@gmail.com

Bu tebliğ, İslam felsefe geleneğinin kurucu düşünürü İbn Sînâ'nın (ö. 428/1037) fizikselliği neden iki aşamalı olarak izah ettiği sorusu üzerinde şekillenmiştir. Teoriye göre fiziksel varlıkların cisimsellikleri, öncelikle ve herhangi bir varlık ferdine mahsus olmaksızın mutlak cisimlik suretiyle kurulurken ikinci aşamada bu cisimsellik, türsel suretin de eklenmesini takiben mutlak cisimliğin zati ilişenleri vasıtasıyla taayyün etmekte ve işarete konu olabilir nesnelere dönüşmektedir. İlk aşamada heyula ile birleşerek cismi kuran cisimlik sureti, cevherdir ve cisimliğin ikinci aşamasında kendisine ilişen miktar anlamındaki arazi özellikleri değişse de daima baki kalır. Bu haliyle mutlak cisimlik oluş-bozuluşun temeline yerleştirilmiş bir imkân zemini gibidir. İkincil anlamıyla cisimlik ise taayyün etmiş bir nesnenin boyutlarının sonlu olması nedeniyle sahip olduğu şekil, hacim ve bunlara bağlı olarak ortaya çıkan yer kaplama gibi niceliksel olarak ölçülebilir tahakkuki özelliklerinin toplamıdır. Teorinin bu şekilde kurgulanması, kanaatimizce bir yandan fiziksel nesnelerin içerisinde bulunduğu kap ve sahne fikrini dışlayarak nesnenin kendisinin evren olduğu bir modeli gerektirirken öte taraftan bu evrenin salt fiziksel nedenlere indirgenemezliği sebebiyle sadece ölçüm ve deney yoluyla kuşatılamayacağı düşüncesini temel alır. Böylece indirgemeci fizikalizmin aksine İbn Sînâcı fizik teorisi, nesnenin hakikatinin onu oluşturan parçalardan daima daha fazlasını içerdiği ve metafizik temellerinden arındırıldığında gerçekliğe dair temel bir idrakin yakalanamayacağı zemininde yükselir.

Anahtar Kelimeler: Fizik Teorisi, Fiziksel Nesne, Cisimsellik, Mutlak Cisim, Taayyün.

Bir Kelâm Eserinde Akademik Yazım Teknikleri: Îcî'nin *el-Mevâkıf* Mukaddimesinden Hareketle Akademik Yazım Hakkında Bazı Mülâhazalar

Fatıma Akkaya Öğe

Temel İslam Bilimleri-Kelam, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
fatmaakkayaoge@gmail.com

Müteahhir dönem kelâmında şerh ve haşiye döneminin başlaması Adudüddin el-Îcî'den hemen sonra olmuştur. Özellikle Îcî'nin ***el-Mevâkıf***'ına yazılan çok sayıdaki şerh, uzun yıllar ders kitapları olarak okutulmuş ve büyük bir etkiye sahip olmuştur. Îcî ***Mevâkıf***'ın mukaddimesinde, kelâm ilmi ile iştigal etmeyi teşvik edici sözler sarf ettikten sonra kendi döneminde bu ilme olan talebin azaldığını belirtmektedir. Kelâm ilmine yönelik ilgiyi artırmak istediğini belirten Îcî; kendisinden önceki kelâm eserlerini incelediğini belirterek bu eserleri muhtasarlarının yetersiz, uzunlarının ise bezdirici olması, bazılarının maksatları verip delillerde eksik olması bazılarının ise delilleri doğru verip maksatlardan uzaklaşması gibi sebeplerle eleştirmektedir. Kendisine ulaşan kelâm kitaplarını eleştirdikten sonra Îcî, ***Mevâkıf***'ı nasıl vazettiğini anlatır. Îcî'nin gerek önceki kelâm eserlerini eleştirdiği durumlardan gerekse kendi kitabını nasıl yazdığı ile ilgili ortaya koyduğu hususlardan hareketle akademik bir metin yazmanın inceliklerini tespit etmek mümkündür. Bu minvalde çalışmada ***Mevâkıf***'ın mukaddimesinden yola çıkarak akademik yazım hakkında bazı mülâhazalar dile getirilecek ve bu mülahazaların bugünkü akademik yazım konusundaki çalışmalarda ortaya konan hususlarla mukayesesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kelâm, Îcî, *el-Mevâkıf*, Akademik Yazım, Yöntem.

Klasik Dönem Eş'arî Kelâmında Halâ (Boşluk) Tartışmalarının Seyri

Emine Nur Erdem

İlahiyat, Marmara Üniversitesi
eminenur_erdem34@hotmail.com

Kelâmcılar tarafından "vehmî varlık" ya da "mutlak yokluk" şeklinde anlaşılan halâ (boşluk) üzerine tartışmalar, Antik Yunan ve Hint düşüncesine kadar uzanmaktadır. Evrendeki hareket ve değişimi açıklayabilmek adına ortaya atılan halâ kavramı, kelâm kozmolojik argümanı olan hudûs delili ve kelâm atomculuğu için temel teşkil etmektedir. Aynı anda iki cismin aynı mekâna yerleşmesi mümkün olmayacağından, cisim hareket ettiği esnada intikal edeceği mekânın boş olması gerekmektedir. Cisimlerin iç içe geçmesinin (tedâhülü'l-ecsâm) imkânsız olacağı temel kabulü, kelâmcıları boşlukların varlığı düşüncesine yöneltmiştir.

Kelâmda boşluk tartışmalarının iki farklı minvalde seyrettiği anlaşılmaktadır. Bunlardan ilki, ekstra-kozmik boşluklar diyebileceğimiz evrenin dışında var olduğu düşünülen boşluklardır. Bu tartışma ekseninde birden çok evrenlerin var olup olmadığı ve evrenin bir ucunda duran bir kimsenin daha ötesine elini uzatıp uzatamayacağı şeklinde boşluğun metafiziksel yönü ele alınmıştır. Diğeri ise boşluk tartışmalarının fiziksel boyutunu teşkil eden ve evren içinde atomların hareketini açıklamak adına ortaya konan inter-kozmik boşluk düşüncesidir. Kelâmcılar arasındaki tartışmaların esas kısmını oluşturan boşluğun bu ikinci kullanımı, "aralarında üçüncü bir atom olmaksızın iki atomun ayrık halde bulunmalarının mümkün olup olmadığı" sorusu çerçevesinde cereyan etmiştir. Bu minvalde tebliğde IV.-V. yüzyıllar arasındaki dönemde Eş'arîler tarafından boşluğun varlığına yönelik ortaya konan deliller ve geliştirilen karşıt tezler ile erken dönem Makâlât türü eserlerde geçen boşluk tartışmaları ele alınmıştır. Evrenin içinde ve dışında boşluk olup olmadığı meselesi, modern bilimin tartışma konularından birini oluşturması hasebiyle hâlâ güncelliğini korumaktadır. Bu açıdan konuyla ilgili klasik dönem kelâmcılarının fikirlerinin bir tahlili, disiplinler ve dönemler arası karşılaştırmalı yeni çalışmalara olanak sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kelâm, Halâ, Boşluk, Hareket, Cevher.

Hz. Peygamber'e Muâmelât ile İlgili Yöneltilen Sorularda Muhatap Cevap İlişkisi (Cinsiyet Faktörü Bağlamında)

Zehra Büşra Karaman

İlahiyat, İstanbul Üniversitesi
busraozen_zehra@hotmail.com

İnsanlığa hakikat bilgisini sunmak için gönderilen Hz. Peygamber'in tebliği, beyânı ve dahi mevcudiyeti toplum ile kurulan iletişimi ifade etmektedir. Bu iletişim sonucunda nebevî boyuta istinâden evrensel mesajlar söz konusu olsa da iletişimin dili toplumun aidiyetleri ve bireylerin algı dünyaları açısından mahsusiyet içermektedir. İnsanın zihin yeteneklerini faaliyete geçirip, analiz-sentez yapma, düşünceye yön verebilme, bilgiyi hatırlatıp onun kontrolünü sağlama ve düşünceyi rahatça ifade edebilme yeteneği kazandıran "soru-cevap" yöntemi ise bu iletişimin bir cüzünü ifade ettiği gibi araştırma konumuzun da temel metinleri olmuştur.

Çalışmamızın ana konusu olan muhatap-cevap ilişkisi, muâmelâta dair yöneltilen sorular karşısında Hz. Peygamber'in cevabı üzerinden incelenmiştir. Muhatap-cevap ilişkisinde araştırmaya konu olan temel faktör "cinsiyet" olarak belirlenip muhatabının kadın ya da erkek olmasının Hz. Peygamber'in cevabına olan etkisi araştırılmıştır.

Hz. Peygamber'e yöneltilen sorular, cinsiyet bağlamında okunduğunda kadının yaşadığı toplumda maruz kaldığı mağduriyetin sorgulanması olarak da ele alınabilir. Özellikle bir kadının Rasulullah'a gelerek eşini şikâyette bulunması, kadınların sosyo-kültürel açıdan yaşadıkları eşitsizliğin o kimse üzerinden şuyû bulduğunu ve bu durumun kadınlarda toplumsal farkındalığa sebep olduğunu görülmüştür. Kadınların sorularının daha çok fıkhî hüküm içermesi ve bu soruların vahiyle cevaplanıyor oluşu ise hukukî açıdan yaşanan problemleri ve toplumun değişim serüvenini anlatmaktadır. İslam öncesi mevcut statükoda kadının yaşadığı problemleri aktarabileceği bir merci bulunmazken oluşturulan insanî ve özgür ortamda kadınlar merak ettikleri, sıkıntı yaşadıkları, danışmak istedikleri her konuda Rasulullah'a sorularını yöneltmişlerdir. Muhataplarının bilgi seviyelerini, psikolojik durumlarını ve sosyal çevrelerini bütünlük içerisinde ele alarak sorunlar ile yakından ilgilenen Hz. Peygamber'in cevapları, kimi zaman hususî kimi zaman ise umumî anlamlar ihtiva ederek bireysel ya da toplumsal nitelik taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: : Peygamber, Soru, Cevap, Muhatap, Muâmelât.

12.Oturum

Mimarlık ve Şehircilik

Oturum Başkanı : Ömer Faruk Gönenç

Nisibis Salonu
10 Kasım Perşembe 11:30-13:00

Kübra Turangil
Yeşilköy'de Kentsel Kültürel Bellek ve Miras Koruma İlişkisi

Betül Alan
Çocuk Dostu Kent Uygulamaları: Londra ve Bursa Kentlerinin Karşılaştırılması

Meryem Büşra Aygün, Ali Kılıç
Kentsel Çevrede Rengin Kent İmgesini Güçlendirici Rolü

Rümeysa Sena Şeker
Yerel Mimarlık Bağlamında Geleneksel Mardin Evleri ve Mekân Düzeninin İncelenmesi

Ali Eren Demir
Kentsel Kimliğin Bir Yansıması Olarak Meydan: Palavra Meydanı Örneği

Yeşilköy'de Kentsel Kültürel Bellek ve Miras Koruma İlişkisi

Kübra Turangil

Mimarlık, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
tkubra@hotmail.com

Kent hafızası bağlamında kültürel bellek olgusu, kültürel miras koruma çalışmalarının tamamlayıcı unsurudur. Tarihî bir alana kendine özgü çehreyi kazandıran yapılar, anıtlar, meydanlar, sokaklar, olduğu gibi, o yere ait renkler, sözlü anlatılar, geleneksel ve ritüelistik tekrarlardan oluşan tinsel unsurlardır. Kültürel bellekte yer eden bu tamamlayıcı unsurlar, kültürel mirasın korunmasına yönelik çalışmalarla ayrı düşünülmemelidir.

Bu çalışma İstanbul Yeşilköy'de kültürel bellek ve kültürel miras koruma ilişkisine dair somut veriler ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Yeşilköy semtinin, oluşumundan bugüne dek şahit olduğu tarihî olaylar, sosyokültürel yapısı, tarihî çevresinin oluşumu, günümüzdeki mevcut hâli irdelenmiştir. Araştırma kapsam olarak Yeşilköy semt sınırları içerisinde 19. yüzyılın ikinci yarısından günümüze dek geçen sürenin belirli bir zaman diliminde var olan ancak günümüze erişemeyen ya da halen varlığını koruyan Yeşilköy'ün kültürel miras değerleri ile dinî, geleneksel ve ritüelistik gündelik yaşam pratiklerinin hepsini içermektedir. Çalışmada metodolojik olarak nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Gerçekleştirilen saha çalışmaları ile Yeşilköy'de yerin ruhu, topoğrafya, doğal peyzaj, kentsel sit ve tarihî çevreyi kapsayacak şekilde kültürel belleğin izleri sürülmüştür. Çalışma Yeşilköylülerle gerçekleştirilen sözlü tarih mülakatlarından elde edilen verilerle desteklenmiştir. Bununla beraber Yeşilköy'de hafıza mekânları, insanî ilişkiler, geleneksel ve gündelik ritüellere dayalı sözlü tarih anlatılarının; edebiyatta ve anılarda, Türk sinemasında yer alan Yeşilköy imgesiyle örtüştüğü görülmüştür. Kültürel çeşitliliği, demografik yapısı, tarihî silüeti günden güne değişen Yeşilköy'de kent hafızası bağlamında kültürel belleğin kayıt altına alınması hedeflenmiştir.

Bu bildiri kapsamında Yeşilköy'de kentsel hafıza odağında birbirini tamamlayan iki olgu olarak; kültürel bellek ve kültürel miras korumaya yönelik yapılan alan çalışmasının çıktıları değerlendirilecektir. Bildiride tarihî ve güncel fotoğraflardan oluşan görsel veriler kapsamlı yer tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeşilköy, Kent Hafızası, Kültürel Bellek, Kültürel Miras Koruma, Hafıza Mekânları, Edebiyat ve Sinemada Yeşilköy.

Çocuk Dostu Kent Uygulamaları: Londra ve Bursa Kentlerinin Karşılaştırılması

Betül Alan

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Sakarya Üniversitesi
betull.alan@gmail.com

Bu çalışmada dünya genelinde uygulanan Çocuk Dostu Kent (Child Friendly City) uygulamaları konu edinilmektedir. Çalışma, örneklem olarak Londra ve Bursa kentlerini ele almakta ve çocuk dostu kent uygulamaları bağlamında bu iki kenti karşılaştırmaktadır. Çalışmada öncelikle çocuk dostu kent uygulamalarına temel oluşturan çocuk haklarının bilinirliğinin önemi ortaya konmaktadır. Ayrıca, çocuk haklarının tarihsel gelişimi ve önemi; çocuk, kent ve çocuk dostu kent kavramlarının tanımları ve aynı zamanda çocuk ve kent ilişkisine de yer verilmiştir. Ardından, genel çerçevede dünyadan ve Türkiye'den Çocuk Dostu Kent uygulamalarına çeşitli örnekler verilmiş ve özelde Londra ve Bursa Belediyelerinin çocuk dostu kent bağlamında yaptıkları uygulamalar tespit ederek bu iki kentteki uygulamalar belli ölçütlere göre değerlendirilmiştir. Çalışmada, 'Home Zone' ve 'Walking School Buses' gibi çeşitli uygulamalarla Londra'nın çocuk dostu kent uygulamalarında öncü bir rol üstlenirken Bursa'nın başarılı projelere imza atmakla birlikte çeşitli ölçütler bakımından eksiklikler barındırmakla birlikte çocuk dostu kent olma yolunda önemli bir ilerleme kaydettiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma boyunca literatür taraması tekniği kullanılmış ve her iki kentin çocuk dostu kent uygulamalarına dair veriler karşılaştırılarak betimsel içerik analizine tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Kent, Çocuk Hakları, Çocuk Dostu Kent.

Kentsel Çevrede Rengin Kent İmgesini Güçlendirici Rolü

Meryem Büşra Aygün & Ali Kılıç

Şehir ve Bölge Planlama, Yıldız Teknik Üniversitesi
meryembusra.6134@gmail.com

Çalışmanın amacı kentsel çevrede rengin kent imgesi üzerindeki etkisini incelemektir. Bu amaçla öncelikle kentsel çevrede renk kategorileri literatürden yararlanılarak tanımlanacaktır. Kentsel çevredeki renklerin yerin kimliği ve anlamı ile ilişkisi vurgulanacaktır. Bir yeri anlamlı kılan onun karakteri ve yaşanılan deneyimdir. Kevin Lynch yer kimliğini bir yerin diğer yerlerden ayrılarak okunabilmesini ya da insanlar için anlamlı hale gelmesini sağlayan nitelikler bütünü olarak tanımlar. Bir yerin insanlar için anlamlı hale gelmesi ve hatırlanabilmesi oluşturduğu yer hissi ile de ilişkilidir. Lynch kent imgesini yapı, kimlik ve anlam olmak üzere üç bileşene ayırmaktadır. Kentin yapısı ve kimliği fiziksel çevrenin niteliği ile ilgilidir, anlam ise bireylere göre çok çeşitlidir.

Çalışmanın temel iddiası, kentsel çevrede rengin kent imgesinin oluşmasında ve güçlendirilmesinde etkili bir rolü olduğudur. Rengin kent imgesinde yalnızca yapı ve kimlik boyutu bakımından değil, anlam bakımından da önemli bir yeri olduğu vurgulanacaktır. Bu açıdan konu fenomenolojik bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Fenomenolojik yaklaşım olguların anlam boyutuna dikkat çeker. Renklerin psikolojik etkileri olduğu bilinmektedir. Renklerin algılama üzerindeki etkisi kent imgesinin yapı ve kimlik boyutu bakımından belirleyici bir etkiye sahip olmaktadır. Renklerin sağladığı yer hissi de anlam boyutu bakımından kent imgesini güçlendirici bir etki oluşturmaktadır. Kentsel çevrede rengi kent imgesini oluşturan yapı, kimlik, anlam bileşenleri üzerinden incelediğimizde, rengin kent imgesinin oluşmasında ve güçlendirilmesinde etkili bir araç olarak kullanılabileceği görülmektedir. Bu üç bileşenin imgelenebilirliği, güçlü bir kent imgesi ile doğrudan ilişkilidir. Renk ise insan algısı üzerindeki etkisi ile bu imgelenebilirliği güçlendirici bir role sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Kimlik, Kent İmgesi, Kentsel Çevrede Renk.

Yerel Mimarlık Bağlamında Geleneksel Mardin Evleri ve Mekân Düzeninin İncelenmesi

Rümeysa Sena Şeker

Mimarlık, Bahçeşehir Üniversitesi
rumeysasena97@gmail.com

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Mardin, çeşitli kültürleri ve inançları geleneksel dokusunda yaşatan, yüzyıllar içerisinde oluşarak günümüze kadar korunan dokusuyla ve bütünüyle kültür mirası olan ender bir şehirdir. Farklı inançlara ait ibadet mekânları (manastır, cami, kilise) ile han ve birçok geleneksel evden oluşan yoğun tarihi dokusuyla, özgün niteliklerini büyük oranda koruyan bir yerleşim yeridir. Bu çalışma kapsamında incelenen Eski Mardin bölgesinde yer alan geleneksel konutları meydana getiren her öğe yaşayanların yaşama biçimi ve günlük aktivitelerine göre tasarlanıp üretilmiştir. İklim şartları, örf ve adetler, inançlar, töreler, sosyal hayat, gelenekler, coğrafi konum, topografya, yerel malzemeler ve jeolojik yapı konutun biçimlendirilmesi süreci içerisinde etken olan ana unsurlardır. Günümüze ulaşabilmiş tarihi kentsel dokular yaşadıkları süreçlerde doğru kullanım ve ihtiyaca yönelik tasarlandıkları için yaşamsal etkilerle yok edilememişlerdir. Bu tür kentsel dokuların doğru analizlerle tasarlandığı gözlemlenmiştir. Bu minvalde, yerel mimarlık örneği teşkil eden geleneksel Mardin evlerinin oluşum süreci, mekân düzeni ve kurgusu mimari tasarım zemininde incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Mimarlık, Geleneksel Mardin Evleri, Mekân Düzeni.

Kentsel Kimliğin Bir Yansıması Olarak Meydan: Palavra Meydanı Örneği

Ali Eren Demir

Sosyoloji, Mardin Artuklu Üniversitesi
demiralieren14@gmail.com

Meydanlar, gündelik yaşam içinde var olan, üreten, değiştiren, dönüştüren ve biçimlendiren alanlardır. Meydan, kentsel ilginin toplandığı durağan noktalar olup, şehri karakterize eden öğelerden biridir. Meydanlarda gündelik hayat tüm yönleriyle yaşanmakta ve kentsel imaj açısından olduğu kadar işlevsel olarak da değerlendirilmektedirler. İnsanların bir araya geldiği, dedikodular yaptığı meydanlar, siyasi, kültürel, ekonomik ve kimliksel bir anlam taşımaktadır. Meydan kolektif bir hafıza üretim mekânı olarak da tanımlanabilir. Meydanlar, geçmişle bir süreklilik duygusu yaratır, grup geleneklerini somutlaştırır. İnsan hatıraları temelde sosyal hatıralardır. Hatırladıklarımız genellikle doğrudan kişisel deneyimlerin bir ürünü değil ve daha çok sosyal yapılara aittir. Tunceli'de bulunan Kent Meydanı, Cumhuriyet Meydanı ve halk arasında Palavra Meydanı olarak bilinen mekân, yürüyüşlerin yapıldığı, insanların sandalyelerini çekip gündelik siyaset, ekonomi ve politika tartıştığı bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Palavra Meydanına neden böyle bir isim takıldığının sebebi ise burada anlatılan abartılı hikâyeler, siyasetçilerin tutmadığı sözleri burada vermesi veya sonu gelmeyen siyasi tartışmalar olduğu söylenebilir. Aynı zamanda kentli kimliği ile özdeşleşen teatral bir abartı geleneği bu meydan ile özdeşleşmiştir. Bu çalışmada fenomenolojik bir desen kullanılmıştır. Araştırmanın verileri ise Tunceli'de yaşamış olan ve meydanı deneyimlemiş dört kişi ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ve meydan üzerine kitap, yorum, anıları için belge analizi kullanılmıştır. Bu çalışmada mekânın, kent kimliği ile ilişkisi, kültürel bir belleğe sahip olduğu ele alınmıştır. Bu çalışmada Palavra Meydanın bilinçli ve bilinçsiz karmaşık fikirler, duygular, değerler, hedefler, tercihler, beceriler ve davranışsal eğilimler yoluyla kent mekânı ile ilişkili olarak bireyin kişisel kimliğini tanımlayan benliğin boyutları olarak tanımlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kimlik, Meydan, Tunceli, Palavra Meydanı.

13.Oturum

İlahiyat

Oturum Başkanı : Mehmet Alıcı

Zinciriye Salonu
10 Kasım Perşembe 14:00-15:30

Hayriye Özlem Sürer
Kur'ân-ı Kerîm'de Hıristiyan Monoteizmi: Nesturi Metropolit Nusaybinli İliya Örneği

Hümeyra Çakar
Yahudilikte Dini Bir Sembol Olarak Magen David

Ahmet Sezer
Yahudilerin ve Sâmirilerin Dini Bayram Gelenekleri

Kübra Cengiz
Ahmed Midhat Efendi'nin Petrus ile İlgili Verdiği Bilgilerin Değerlendirilmesi

Esmanur Şimşek
Türkçedeki Fiil Çatısı ve Arapçadaki Bina Kavramlarının Genel Mukayesesi

Kur'ân-ı Kerîm'de Hıristiyan Monoteizmi: Nesturi Metropolit Nusaybinli İliya Örneği

Hayriye Özlem Sürer

İlahiyat, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
hayriyeİlahiyat57@gmail.com

Nusaybinli İliya (ö. 1046), XI. yüzyılda Mervânî egemenliği altında yaşamış olan Nesturi bir Hıristiyan teoloğudur. Döneminin önde gelen dini merkezlerinden biri olan Nusaybin bölge metropolitliğinde uzun yıllar görev yapmış olan İliya, başta teoloji olmak üzere birçok konuda eser kaleme almıştır. Özellikle Arapça olarak telif ettiği Kitâbu'l-Mecâlis adlı eseri onun teoloji alanında en öne çıkan eserlerindendir. Kitâbu'l-Mecâlis; bir Müslüman olan dönemin Mervânî veziri Ebu'l-Kâsım Hüseyn bin Ali el-Mağribî (ö. 1027) ile Metropolit İliya'nın çeşitli oturumlarda Teslis, enkarnasyon, kristoloji, Hıristiyanların hakikat üzere bir inanışa sahip oldukları ve Kur'ân-ı Kerîm'de de Hıristiyan monoteizmine dair delillerin mevcut olduğu vb. gibi muhtelif konu başlıklarında gerçekleştirmiş oldukları müzakereleri ihtiva eden bir eserdir. Bu eser, dönemin Müslüman-Hıristiyan diyaloğunu ve Müslüman egemenliği altında yaşayan Hıristiyanların kendi doktrinlerini İslam felsefe ve kelam geleneğinin argümanlarını da kullanarak Müslümanların teyit edebileceği manada muvahhit bir Hıristiyanlık portresi oluşturmaya çalıştıklarını ortaya koyması bakımından önem arz etmektedir. Bu bağlamda İliya'nın Müslümanların teolojik argümanlarından istifade ederek Teslis doktrinini "bir cevher-üç uknûm" formülasyonu çerçevesinde monoteist bir zemin üzerine yerleştirmeye çalıştığı görülmektedir. O; temellendirmeye çalıştığı muvahhit Hıristiyanlık anlayışına Kur'ân-ı Kerîm'den çeşitli ayetleri delil getirerek Müslüman muhatabına Hıristiyanların politeist olmadığını; bilakis Müslümanlar gibi muvahhit olduklarını kanıtlamaya çalışmaktadır.

Bu araştırmada Kitâbu'l-Mecâlis eserinden hareketle İliya'nın Hıristiyanların monoteist olduklarına dair Kur'ân'dan delil olarak getirmiş olduğu ayetlere ve bu ayetleri yorumlama biçimine yer verilecektir. Bu mukayeseli çalışma ile dönemin Müslüman-Hıristiyan İlahiyatı arasındaki etkileşimlere belirtmiş olduğumuz çerçeve bağlamında temas edilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi, Hıristiyanlık, Nesturi, Nusaybinli İliya, Kitâbu'l-Mecâlis, Teslis, Monoteizm.

Yahudilikte Dini Bir Sembol Olarak Magen David

Hümeyra Çakar

İlahiyat, Ankara Üniversitesi
humeyracakar98@gmail.com

Geçmişten günümüze tarihsel süreç içerisinde dini semboller, insanların gerek pratik hayatında gerekse metafiziksel düşünce alanlarında önemli bir yere sahip olmuştur. Kutsal'ı anımsatan her sembol, dini ve dini tecrübeyi anlamak için bir anahtar mesabesindedir. Bir başka ifade ile aşkın olan Kutsal'a karşı, insanın iç dünyasında saygı ve sevgi oluşturan, itaaiti ve yaratılmışlık hissini uayndıran herhangi bir şey dini sembol olarak kabul edilebilir. Bu açıdan tarihte bilinen ilk monoteist din olan Yahudilik, geniş bir sembol yelpazesine sahiptir. Çalışmamızda konu bağlamında Yahudilikte hem tarihsel arka planı ile hem de yoğun sembolik anlamı ile öne çıkan Magen David incelenecektir. Davud Kalkanı,Davud Yıldızı, Süleyman Mührü gibi isimler ile de anılan Magen David, Davud'un Tanrı'ya sığındığı bir mercii olarak kabul edilir. Magen David sembolünün metafiziksel kullanımında, kötülüklerden Tanrı'ya sığınma düşüncesi ağır basmaktadır.

Tarihi Bronz Çağı'nın en erken dönemlerine kadar uzanan Magen David sembolü, günümüzde metafiziksel anlamını kaybederek bir etnisiteye indirgenmiştir. Fakat yapılan incelemeler doğrultusunda bu sembolün farklı zaman ve mekanlarda, farklı etnisiteler içerisinde gerek ontolojik ve kozmolojik gerekse metafizik alanlar başta olmak üzere çeşitli sanatsal figürlere de yansıdığı görülmektedir. Önde gelen Yahudi otoritelerince de Magen David, yalnızca Yahudilere has bir sembol değildir. Nitekim Magen David sembolünün Yahudilik ile özdeşleşmesi son üç yüz, üç yüz elli yıl içerisinde gerçekleşmiş bir hadisedir.

Anahtar Kelimeler: Sembol, Yahudilik, Magen David, Heksagram.

Yahudilerin ve Sâmirilerin Dini Bayram Gelenekleri

Ahmet Sezer

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa Uludağ Üniversitesi
ahmetsezer47@gmail.com

Bayramlar bütün dinlerde, din mensuplarının hayatında önem arz eden nadir vakitlerdendir. Bayramlar taşıdıkları anlama göre toplumlarda heyecan, sevinç ve coşku ile karşılanmakta ve kutlanmaktadır. Dini Bayramlar, geçmişte yaşanan önemli olayların tekrar hatırlanması ayrıca hatıralarında sürekli canlı tutulması için kutlanır. Olağan üstü günler olarak kutlanan Bayramlar dini mahiyetleri ve uygulanan dini ritüelleri sebebiyle Dinler Tarihi alanın konusu olmuştur.

Günümüzde de varlığını sürdüren genelde Yahudiliğin bir mezhebi olarak kaynaklarda yerini alan Sâmirilik, Kutsal kitap, mabet ve diğer ibadet ve inanç esasları konusunda Yahudilikten ayrılmaktadır. Bu sebeple Sâmiriler, bir Yahudi mezhebi olarak değil, gerçek Yahudilerin kendileri olduğunu savunurlar. Ayrıca Yahudiler tarafından da kabul görmeyen heretik olarak tanımlanmaktadırlar.

Yaşayan Semavi Dinlerin en eskisi olan Yahudilikte ve kendilerini Hz. Musa'nın dininin ve Tevrat'ın gerçek muhafızları olarak tanıtan Sâmirilikte Dini Bayramların menşei hususunda benzerliklerinin yanında uygulamalar noktasında farklılıklar görülmektedir. Kendilerine has takvimleri ile günler öncesinden Bayramları için hazırlıklar yapan Sâmiriler, Şabat, Fısıh, Şavu'ot, Roşha-Şana, Yom Kippur ve Sukkot gibi bayramlarını kendilerine has uygulamalarla kutlamaktadırlar. Aynı kökenden gelen ve ortak tarihe sahip olan Yahudi dini ile Sâmirilerin Bayramlarının menşei ve ritüellerinin zenginliği bildirinin konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: : Yahudilik, Samirilik, Din, Bayram, Dinler Tarihi, Fısıh, Şabat.

Ahmed Midhat Efendi'nin Petrus ile İlgili Verdiği Bilgilerin Değerlendirilmesi

Kübra Cengiz

İlahiyat, Bursa Uludağ Üniversitesi
kubracengiz-1992@hotmail.com

19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yaşamış, farklı tür ve alanlardaki çalışmalarıyla tanınan Ahmed Midhat Efendi, Dinler Tarihi'nin de öncü isimlerindendir. Ahmet Midhat, yaşadığı dönemde yoğun misyonerlik faaliyetleriyle karşılaşması üzerine, Hıristiyanlığa dair eleştiriler kaleme almış ve bu çalışmalarıyla dikkat çekmiştir. Onun Müdafaa adlı eserinde, Hıristiyanlıkla ilgili ele aldığı bir konu da Havariler ve biyografilerine yöneliktir. Bu bildiride, Ahmed Midhat'ın verdiği bilgiler doğrultusunda, kilisenin üzerine kurulduğu havari kabul edilen Petrus ele alınmıştır. Ahmed Midhat'ın verdiği bilgiler doğrultusunda, Petrus'un biyografisi, karakteri, Yeni Ahit'te geçen İsa'yı inkârı, itaatsizliği ve tereddütü, Hananya ve Safira'nın ölümündeki rolü, Musa Şeriatı'ndaki tutumu, Roma'da geçirdiği zaman ve ölümü ile ilgili tartışmalı konular değerlendirilmektedir. Ahmed Midhat, bu bilgileri verirken Yeni Ahit'ten ve Hıristiyan kaynaklardan alıntılar yapmıştır. Onun verdiği bilgiler ve eleştiri noktaları sunularak ilgili bölümlere karşılık Yeni Ahit yorumlarına başvurulmakta ve Hıristiyan yorumcuların görüşlerine de bildiride yer verilmektedir. Bu çalışmanın amacı, sadece Ahmed Midhat Efendi'nin verdiği bilgileri sunmak değil, bilgilerin güvenirliğini tespit etmek, Hıristiyan yorumcuların da aynı konudaki görüşlerini karşılaştırmaktır. Son olarak konunun genel bir değerlendirmesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahmed Midhat Efendi, Müslüman-Hıristiyan Polemiği, Petrus, Havari, Polemik.

Türkçedeki Fiil Çatısı ve Arapçadaki Bina Kavramlarının Genel Mukayesesi

Esmanur Şimşek

İlahiyat, Kocaeli Üniversitesi
simsekesma137@gmail.com

Türkçede fiil çatısı, fiillerin özne ve nesnelerine göre almış oldukları durumları, taşıdıkları özellikleri açıklayan bir ifadedir. Genel bir tabirle fiil çatısı, yüklemin özne ve nesne ile olan ilişkisidir. Bu ilişkinin sonucunda ortaya çıkan durumlar, özne ve nesne esas alınarak işlevsel bir sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Türkçede çatı konusu içinde yer alan yapıların Arap dilindeki karşılığı ise "bina/fiil kalıplarının anlamları" başlığı altında yer almaktadır. Her iki dil de morfolojik açıdan, Arapçanın çekimli ve Türkçenin sondan eklemeli olması bakımından birbirinden oldukça farklılık arz etmekle beraber, fiilde çatı konusunda mukayeseye imkân verecek ortak ve farklı yönler barındırmaktadır. Arapçada fiil kalıplarının anlamlarını, Türkçede ise fiil çatılarını ayrıntılı biçimde anlatan pek çok çalışma bulunmaktadır fakat bu iki dilin konularını mukayeseli biçimde sunan çalışmaların sayısı oldukça azdır. Bu çalışmada Arapçadaki fiil kalıplarının anlamları, Türkçedeki çatı kavramlarıyla beraber ele alınarak bir karşılaştırma yapılacaktır. Bu mukayese çalışmasının temel gayesi ise anadili Türkçe olan ve bu dilin grameriyle eğitim almış kimselerin, Arap dilindeki bina olgusunu anlamlandırmalarına katkı sunmaktır. Böylece iki dil arasındaki irtibatın işlevselliği de değerlendirilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arapça, Türkçe, Fiil Çatısı, Bina, Morfoloji.

14.Oturum

Sosyal Politikalar

Oturum Başkanı : İbrahim Yücedağ

Nisibis Salonu
10 Kasım Perşembe 14:00-15:30

Rukiye Karaköse, Abdulhakim Beki
Yaşlı Refahına Yönelik Manevi Sosyal Hizmetler: Darülaceze Okmeydanı Örneği

Gürcan Bal
Toplumsal Cinsiyet Açısından Ortopedik Engelli Kadınlara Yönelik Ayrımcılığın İncelenmesi: Zonguldak İli Örneği

Bircan Karasu, Hacer Solak
Göçmen Kadınların Aile ve Evlilik Merkezli Korunma İhtiyacının Tespiti: Bursa İli Örneği

Melike Merve Soysal
Doğu Türkistanlı Kadınlar, Göç ve Sosyo-Kültürel Uyum: İstanbul Örneği

Yaşlı Refahına Yönelik Manevi Sosyal Hizmetler: Darülaceze Okmeydanı Örneği

Rukiye Karaköse & Abdulhakim Beki

Sosyal Hizmet, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
rukiyekarakose@gmail.com

Bu çalışmada manevi sosyal hizmetlerin yaşlı refahına etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın temeli, manevi sosyal hizmet uygulamalarının da çıkış noktası olan sosyal hizmet çalışmalarının; toplumun kültür ve maneviyat öğelerine gereksinim duyduğu ve bunların etkisini göz ardı edemeyeceği savına dayanmaktadır. Araştırmanın temel problemi, yaşlılara yönelik sosyal hizmet yaklaşımı ve uygulamalarında, toplumun sahip olduğu kültür öğeleri içinde önemli bir konuma sahip olan maneviyata ne kadar gereksinim duyulduğu, maneviyat öğelerinden ne kadar yararlanıldığı ve etkilerinin ne olduğudur. Çalışmada, güçler perspektifine odaklı bütüncül yaklaşım merkeze alınmıştır. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar ile manevi sosyal hizmetin çeşitli güncel tanımları ve uygulama örnekleri ortaya konularak manevi sosyal hizmetin Türkiye/Darülaceze örneğinde yaşlı refahına olan etkileri analiz edilmiştir. Araştırmanın evreni Okmeydanı Darülaceze kurumunda kalan yaşlılardan oluşmaktadır. Örneklemi ise Okmeydanı Darülacezede kalan altmış beş yaş üzeri yirmi katılımcıdır. Sıralı karma metodoloji çerçevesinde, nicel araştırma yöntemlerinden tez kapsamında geliştirilen Yaşlılıkta Manevi İyi Oluş Ölçeği (YMİOÖ) ve nitel araştırma yöntemlerinden gözlem tekniği kullanılarak veriler elde edilmiştir. Uygulama aşamasında, örneklem grubuyla öndeneysel (preexperimental) tasarım kapsamında altı haftalık manevi sosyal hizmet uygulaması yapılmıştır. Uygulamanın etkinliği ön test ve son test ile ölçülmüştür. Bu sonuçlara uygulama esnasında kaydedilen gözlemler de eklenerek sonuçlar tartışılmıştır. Araştırma sonucunda manevi sosyal hizmet uygulamasının kurum bakımındaki yaşlıların manevi refahına olumlu etki edeceği hipotezini destekleyen sonuçlar elde edilmiştir. Uygulama sonrasında fiziksel ve zihinsel iyi oluş, üretkenlik ve faydalı olma, inanç ve maneviyat, boş zaman etkinlikleri, tabiatla ve sanatla temas alanlarında manevi sosyal hizmet çalışmalarının anlamlı ve olumlu yönde değişim sağlayacağına ilişkin etkili bulgulara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Refahı, Manevi Sosyal Hizmet, Sosyal Hizmet, Yaşlılık.

Toplumsal Cinsiyet Açısından Ortopedik Engelli Kadınlara Yönelik Ayrımcılığın İncelenmesi: Zonguldak İli Örneği

Gürcan Bal

Sosyoloji, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
gurcanbal1@gmail.com

Engelli kadınlar, kadın ve engelli olmaları nedeniyle toplumda dezavantajlı bir konumda bulunan kişilerdir. Engelleri nedeniyle çalışma ve eğitim-öğretim yaşamında sorunlar yaşayan, günlük ihtiyaçlarını karşılama noktasında engellenen engelli kadınların toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle yaşadığı sorunlar artmaktadır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanan çalışma, ortopedik engelli kadınların toplumsal cinsiyetten kaynaklı yaşadıkları ayrımcılıkların ortaya çıkarılmasını amaçlamıştır. Türkiye'de engelli nüfusunun en fazla olduğu yirmi birinci il durumundaki Zonguldak ili, araştırmanın çalışma evreni olarak belirlenmiştir. Örneklemin ulaşılması zor bir grup olması nedeniyle amaca yönelik örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen on beş ortopedik engelli kadın araştırmaya katılmıştır. Araştırmada yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve verilerin analizinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Veriler; engelli kadınların birey, topluluk, mesleki, ev kadınlığı, annelik, eş olma ve akrabalık rolü ile şiddete maruz kalma durumları başlıkları altında yorumlanmıştır. Çalışmada engelli kadınların günlük ihtiyaçlarının karşılanmasında sorunlar yaşadığı, eğitim hayatında aileleriyle yakın çevrelerinden engellemelerle karşılaştıkları saptanmıştır. Çalışma yaşamında işverenler başta olmak üzere aileleri ve yakın çevreleri tarafından engelli olmaları nedeniyle sorunlarla karşılaşmışlardır. Evlilik kararı alma noktasında eşlerinin aileleri tarafından iyi bir eş ve anne olamayacaklarının düşünülmesi nedeniyle evlenmelerine ve çocuk sahibi olmalarına karşı belirlenmiştir. Katılımcıların ev işlerinin yerine getirilmesinde eşlerinden destek alamadıkları, bu işleri engelleri nedeniyle yapamadıkları durumlarda eşleri ile şiddete ve boşanmaya varan sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, Engelli Kadın, Toplumsal Cinsiyet, Ayrımcılık, Sosyal Dışlanma.

Göçmen Kadınların Aile ve Evlilik Merkezli Korunma İhtiyacının Tespiti: Bursa İli Örneği

Bircan Karasu & Hacer Solak

Sosyal Hizmet, Yalova Üniversitesi
bircankarasu05@gmail.com

Göç sadece bir yer değişimi yaşama değil, bu değişimi yaşayan bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal statülerindeki değişimini de ifade etmektedir. Son yıllarda yaşanan kitlesel göçlerin içerisinde kadın göçmenlerin sayısındaki artış göçün kadın üzerindeki etkisinin çok boyutlu perspektifle ele alınması ihtiyacını doğurmuştur. Yaşanan coğrafyadan ayrılma ve başka kültüre dahil olma sürecinde hem en büyük değişimin hem de en büyük direncin yaşadığı birim olan ailede kadının yaşadığı değişim farklı şekilde müdahale ihtiyaçlarını da doğurmaktadır. Bu çalışmanın amacı; Suriye Krizi'nin ardından büyük bir göçmen akını ile karşı karşıya kalan Türkiye'deki göçmen kadınların Bursa örneği üzerinden hane, aile ve evlilikle ilgili koruma ihtiyaçlarının analiz edilmesidir. Böylece kültürel ve hukuki dayanaklar noktasında farklılaşan ihtiyaçların göçmen kadınlar merkezinde belirlenmesi ve çeşitli risklerin sunumu sağlanacaktır. Çalışmanın ilk kısmında göçün kadınlar ve aile yapısı üzerindeki etkisi üzerinden teorik çerçeve sunulacaktır. İkinci kısımda, Bursa'da yaşayan göçmen kadınlarla odak grup görüşmeleri ve bu alanda çalışan meslek elemanları ile mülakatlar yapılacaktır. Odak grup görüşmeleri ile göçmen kadınların deneyim aktarımında kendi içlerinde bulundukları sorunların farkına varmaları ve ihtiyaçlarını saptamaları beklenirken; yarı yapılandırılmış mülakat tekniği ile alanda çalışan meslek elemanlarıyla yapılacak görüşmede ise saha hakkında veri sağlanacaktır. Çalışmanın son kısmında veriler Ayrı Düşmüş- Kayıp Aile, Barınma, Şiddet Mağduru Kadın, Yalnız Ebeveyn- Yalnız Kadın başlıkları altında analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen Kadın, Aile, Şiddet.

Doğu Türkistanlı Kadınlar, Göç ve Sosyo-Kültürel Uyum: İstanbul Örneği

Melike Merve Soysal

Göç Politikaları ve Araştırmaları, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
melikemervesoysal@gmail.com

Doğu Türkistan toplumu, Çin hükûmeti tarafından resmî bir azınlık milliyet olarak tanınmasına karşın etnik köken ve dinî inançları nedeniyle ülkelerinde sistematik olarak ayrımcı ve dışlayıcı politikalara maruz kalmaktadır. ÇKP yönetiminin Doğu Türkistanlılara yönelik uygulayageldiği insan hakları ihlalleri, sosyal adaletsizlik, ayrımcılık ve asimilasyon politikaları günümüzde toplama kamplarının da varlığıyla had safhaya ulaşmıştır. Doğu Türkistan'dan Türk ve Müslüman kimliğinin silinmesini amaçlayan asimilasyon politikaları ile eşgüdümlü yürütülen sistematik işkenceler uluslararası kamuoyunda "Uygur Soykırımı" olarak tanınırken ÇKP yönetiminin asimilasyon politikaları nedeniyle zorunlu olarak ülkelerinden ayrılan Doğu Türkistanlılar kültürlerini rahatça yaşayabileceklerini düşündükleri Türkiye'ye göç etmiştir. Türkiye'de genel itibariyle ikamet izni ile yaşamlarını sürdüren Doğu Türkistanlılar göç sürecinde ve göç sonrasında pek çok uyum sorunuyla karşı karşıya kalmıştır. Bu çalışma, Türkiye'de ikamet eden Doğu Türkistanlı kadınların uyum sürecinde karşılaştıkları sorunları tespit etmek ve bu sorunların çözümüne ilişkin öneriler geliştirmek amacını taşımaktadır. Bu bağlamda Doğu Türkistanlı kadınların mevcut durumunu anlamak ve uyum sürecinde karşılaştıkları sorunları ortaya koymak üzere nitel araştırma yöntemlerinden faydalanılan bu araştırma kapsamında İstanbul ilinde Doğu Türkistanlıların yoğun olarak bulunduğu Zeytinburnu, Küçükçekmece (Sefaköy), Başakşehir, Silivri (Selimpaşa) ve Fatih (Çapa) ilçelerinde yaşayan Doğu Türkistanlı kadınlarla derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerden elde edilen bulgular neticesinde, Doğu Türkistanlı kadınların uyum sürecinde engel teşkil eden birtakım sorunlar ile karşılaşıldığı ortaya çıkmıştır. Karşılaşılan sorunların çözümü ve Doğu Türkistanlı kadınların uyumu için uzun vadeli ve istikrarlı uyum politikalarına ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Doğu Türkistan, Zorunlu Göç, Uygur, Kadın, Toplama Kampları.

15.Oturum

Felsefe

Oturum Başkanı : Necip Uyanık

Zinciriye Salonu
10 Kasım Perşembe 16:00-17:30

Sedat Bingöl
Sessizliğe Davet: Wittgenstein'da Anlamın Sınırları ve Etik

Refika Angkasa
Nörofenomenoloji Zor Problem İçin Bir Çözüm Müdür?

Çiğdem Yıldız
Hayal-Hakikat Çatışması Çerçevesinde Âmâk-ı Hayal ve Od Eserlerinin İncelenmesi: Vahdetivücut Anlayışının İzleri

Murat Akbaş
Laryy Laudan'ın Bilimsel İlerleme Anlayışı

İlknur Eliş
(Nesnel) Gerçeklikten Algısal Deneyime: John Searle'ün Algısal Yönelimsellik Kuramı Üzerine Bir İnceleme

Sessizliğe Davet: Wittgenstein'da Anlamın Sınırları ve Etik

Sedat Bingöl

Felsefe, Mardin Artuklu Üniversitesi
sedatbingol2@gmail.com

Wittgenstein yorumcularının büyük bir bölümü, onun ilk dönem felsefesinin Frege ve Russell'ın teorilerinin bir devamı niteliğinde olduğunu, ayrıca Wittgenstein'ı Carnap ve Viyana Çevresiyle de ilişkiye sokarak Mantıkçı Pozitivist olduğunu bildirirler. Diğer bir kesim ise, onun erken dönem düşüncesinin mistik bir tarafı olduğunu dile getirmekte ve onun etik, estetik ve din hakkında fikirlerine büyük bir önem vermektedirler. Wittgenstein'ın ilk dönem düşünceleri dikkate alındığında, söz konusu ayrımın yapılmasının haklı gerekçeleri olduğunu söylemek mümkündür. Tractatus, söz konusu ayrım konusunda bize bazı ipuçları vermekle beraber, Wittgenstein'ın Tractatus hakkındaki ek açıklamaları ve mektupları bu ayrımı daha açık bir şekilde görmemizi sağlar. O, Ludwig von Ficker'e göndermiş olduğu bir mektubunda, Tractatus'un bir etik kitabı olduğunu, en önemli olduğunu düşündüğü konuları, haklarında susarak kitabında ortaya koyduğunu dile getirir. Wittgenstein etiği; gerçekliği, olguları ve olgulardan oluşan dünyayı temsil etmeyen tümcelerden oluştuğu için dünyanın dışına gönderir. Etik, dünyanın ötesine etiğe bir bağımsızlık kazandırmak amacıyla mı gönderilmiştir? Wittgenstein etiği, bilimin aşırılıklarına karşı korumak amacıyla mı dünyanın dışına göndermiştir? Dil üzerine yapılan bir felsefe incelemesinden etik bir değer beklemek ya da etik alanında sonuçlar getireceğini ummak mümkün müdür? Bu çalışma, bu soruların ışığında, Wittgenstein'ın ilk dönem felsefesinde etiğin ne anlama geldiğini bulmaya çalışacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anlam, Dil, Etik, Wittgenstein.

Nörofenomenoloji Zor Problem İçin Bir Çözüm Müdür?

Refika Angkasa

Felsefe, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
rfkynk@gmail.com

Bilince çok yakın olduğumuza ancak en çok onu açıklamakta zorlandığımıza vurgu yapan Chalmers bilincin kolay ve zor problemlerini birbirinden ayırarak zor probleme cevap aramaktadır. Ona göre bilincin kolay problemleri arasında çevresel uyaranları ayırt etme, dikkatin odak noktası, uyanıklık ile uyku arsındaki fark gibi problemler yer almaktadır. Kolay problemler tam olarak açıklanamamış olsalar da nasıl açıklanabilecekleri bilinen problemlerdir. Bunun için bilime zaman tanınması yeterlidir. Bilincin zor problemi ise deneyimle ilgilidir ve nasıl açıklanabileceği dahi açıklığa kavuşturulamamıştır. Francisco J. Varela ise Neurophenomenology - A Methodological Remedy for the Hard Problem adlı makalede Chalmers'ın ortaya koyduğu zor probleme bir çözüm yolu önermektedir. Nörofenomenoloji yöntemi ile deneyimin nörolojik olarak ele alınması ve fenomenolojik yöntemle arasında bir bağ kurulabileceğini ileri süren Varela insan deneyiminin yapısının incelenmesi ile zihin ve bilinç arasındaki tek bağlantının sistematik bir şekilde kurulabileceğini savunmaktadır. Bu çalışma Varela'nın sunduğu nörofenomenoloji yaklaşımının bilincin zor problemi için yeterli bir cevap sunup sunmadığını analiz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nörofenomenoloji, Fenomenoloji, Nöroloji, Sinirbilim, Bilinç.

Hayal-Hakikat Çatışması Çerçevesinde Âmâk-ı Hayal ve Od Eserlerinin İncelenmesi: Vahdetivücut Anlayışının İzleri

Çiğdem Yıldız

Yeni Türk Edebiyatı, Trakya Üniversitesi
cigdemyildiz_@hotmail.com

Filibeli Ahmed Hilmi Efendi, 19. Yüzyılda vahdetivücut anlayışına inanmış bir yazardır. Âmâk-ı Hayal'i bu anlayış çerçevesinde kaleme almıştır. Od ise İskender Pala'nın 2011 yılında kaleme aldığı ve Yunus Emre'yi işlediği eseridir. Bu iki eser birbirlerinden oldukça uzak dönemlerde yazılmış olsa da içerdikleri vahdetivücut anlayışı ile benzerlik göstermektedir. Hayatı anlamlandırma yolunda şüphecilikten beslenerek hakikati aramaya koyulan roman karakterleri, yaradılıştan başlayarak tüm yaratılmışları ve yaratıcıyı tasavvuf yolunda bulmuşlardır. İki eserde de akıl hocalığı yapan arif kişilerin hikmetli sözleri ile hayatlarına yön veren ana karakterler Yunus Emre ve Raci, varlığı anlamaya çalıştıkları süre boyunca benzer yollardan geçmişler ve nihayetinde Allah'ın izini evrende ve yaratılan tüm varlıklarda bulmuşlardır. Şüpheciliği terk eden karakterlerin Allah'ın tecellisi olan varlıklara bakış açıları ortaktır ve romanların ana unsurunu oluşturmaktadır. Çalışmada bu benzerliklerin yanı sıra eserler edebi yönden de incelenerek zaman ve mekân düzlemleri ile olağanüstü unsurların konuya etkisi ele alınacaktır. Karakter analizleri yapılarak eserlerde verilmek istenen mesaj karşılaştırılacak, tasavvufi ögeler bu bağlamda incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Filibeli Ahmed Hilmi Efendi, İskender Pala, Âmâk-ı Hayal, Od, Vahdetivücut, Tasavvuf, Yunus Emre.

Laryy Laudan'ın Bilimsel İlerleme Anlayışı

Murat Akbaş

Felsefe, Mardin Artuklu Üniversitesi
byfenci@gmail.com

Bu bildirinin amacı genel olarak 'bilim' kavramından ne anlaşıldığı; özelde ise çağdaş bilim felsefecileri tarafından 'bilim' ve 'bilimsel ilerleme' kavramalarının nasıl ele alındığını ve bu kavramlara yönelik görüşlerini genel hatlarıyla ortaya koymaktır. Böylesi bir çabanın yönlendirici zemini Larry Laudan'ın bilim anlayışı oluşturur. Bu kavrayışta Laudan'ın bilimsel bir kuramın/araştırma geleneğinin bilimsel ilerleme sorunsalına dair tespitleri, iddiaları ve bir bilimsel ilerleme kuramının oluşumuna yönelik önermiş olduğu modelin temel savları öne çıkar. Şöyle ki bilimin en genel anlamda tek bir bilişsel amacının problem-çözme olduğunu savunan Laudan, bilimsel ilerlemenin doğasının problem-merkezli bir model olan problem-çözücülüğü açısından nasıl tamamen faydalı bir şekilde ele alınabileceğinin yollarını gösterir. Buna göre rasyonellik ile bilimsel ilerlemenin birbirinin muadili olmayıp her iki kavrayışın hususen birbirinden ayrıştırılmalıdır. İlerlemeyi kendi içerisinde yaklaşıklık, kendini düzeltme süreci içerisinde zamanla gitgide doğruluğa ulaşma olarak gören genel görüşü değiştirmek ister. Laudan, bu genel anlayışı rasyonelliğin ilerlemeciliğe sonradan eklemlenerek oluştuğunu göstermek suretiyle tamamen değiştirmek ister. Larry Laudan, araştırma gelenekleri ismini verdiği bu ilerleme kuramı modelini, bir yandan bir ilerleme kuramı olma yolunda geliştirirken diğer yandan da çağdaşı olan Kuhn'un paradigma ve Lakatos'un bilimsel araştırma programları metodolojisi gibi farklı kavramsal taslaklar ile bu taslakların teklif ettiği ilerleme kuramlarının eksikliklerini, sorunlarını göstererek, ilerleme kavrayışını gündeme getirir.

Anahtar Kelimeler: Larry Laudan, Bilim, Bilimsel İlerleme, Bilimsellik, Araştırma Gelenekleri.

(Nesnel) Gerçeklikten Algısal Deneyime: John Searle'ün Algısal Yönelimsellik Kuramı Üzerine Bir İnceleme

İlknur Eliş

Felsefe, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
ilknurelis7@gmail.com

Epistemolojinin en temel tartışmalarından biri bilgiye nasıl ulaştığımız, gerçekliği nasıl algıladığımızdır. Bu çerçevede bazı kuramlar algılananın dünyanın kendisi değil yalnızca temsilleri olduğunu iddia ederken, bazı kuramlar bu savın karşısında yer alır ve dünyanın bir aracı olmadan doğrudan algılandığını öne sürer. Her ne kadar bu tutumlar birbirlerini dışlayıcı görünseler ve algının tek bir açıdan ele alınabileceği izlenimini verseler de, özellikle Richard Gregory ve James Gibson'ın psikolojideki inşacı ve ekolojik yaklaşımlarını temel alan bu alandaki bilimsel çalışmalar hem doğrudan bir algının mümkün olduğunu hem de temsilin gerçekleştiği bir algısal deneyimin algı sürecinin bir parçası olduğunu göstermiştir. Bu makalenin amacı algısal deneyimi ve psikolojideki doğrudan algı kuramlarını gözeterek algının nasıl gerçekleştiğine dair yönelimsellik temelinde bütüncül bir felsefi çerçeve sunan analitik sistem filozofu John Searle'ün "Seeing As They Are: A Theory of Perception" kitabında geliştirdiği algısal yönelimsellik kuramını betimsel bir şekilde inceleyerek hem felsefi içerimlerini hem de gelecek bilimsel çalışmalara nasıl bir temel sunabileceğini tartışmaktır. Bu bağlamda öncelikle Searle'ün, doğrudan algıyı reddeden kuramlara eleştirisi kısaca ele alınarak bütüncül bir kuramın felsefi olarak imkanlılığı savunulacak, ardından bu bütüncüllüğü sağlayan algısal yönelimsellik kuramı, doğrudan algının psikolojideki temellerini oluşturan ekolojik psikoloji kuramıyla ilişkili olarak betimsel bir şekilde incelenecek, son olarak da zihin üzerine yapılan bilimsel araştırmalar için hangi açılardan felsefi bir temel sağlayabileceği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Algı Felsefesi, Algısal Deneyim, Yönelimsellik, Doğrudan Gerçekçilik, John Searle.

16.Oturum

Hukuk

Oturum Başkanı : Necmettin Kızılkaya

Kasımiye Salonu
10 Kasım Perşembe 16:00-17:30

Bünyamin Boran
İltica Etme Hakkının Engellenmesinde Geri Gönderme Merkezlerinin Rolü Üzerine Hukuki Bir Çalışma

Sümeyye Koman
Uzay Çöpleri ve Devletlerin Sorumluluğu

Rumeysa Altındiş
İslam Ceza Hukukunda Cezanın Amacı

Yasemin Çelikhası Yıkar
Seküler Bir Devlette Dini Tahkim Mümkün Mü? Beth Din of America'nın Dini Tahkim Uygulamalarındaki Öncülüğü Üzerine

Sümeyye Olgaç
Şâfiî Kavâid Eserlerinde Örf ve Âdet; Tâceddin es-Subkî ve Celâleddin es-Suyûti'nin Eşbâh ve'n-Nezâirleri Çerçevesinde

İltica Etme Hakkının Engellenmesinde Geri Gönderme Merkezlerinin Rolü Üzerine Hukuki Bir Çalışma

Bünyamin Boran

Hukuk, İstanbul Üniversitesi
boranbunya1999@gmail.com

"Herkesin zulüm altında başka ülkelere sığınma ve sığınma olanaklarından yararlanma hakkı vardır." İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde geçen bu cümle bize şartlar gerçekleştiği takdirde iltica etmenin temel bir insani hak olduğunu ifade eder. Zira uluslararası hukukta kişilerin din, ırk veya siyasi sebeplerle zulüm tehlikesi ihtimali olan ülkelere gönderilmesi "geri gönderme yasağı" ilkesi ile yasaklanmıştır. Ancak bu ilke birçok ülke tarafından ihlal edilip uluslararası hukuk göz ardı edilmiştir. Ülkemizde bulunan Geri Gönderme Merkezleri gayri resmi yollarla Türkiye'ye göç etmiş kişilerin veya suça bulaşan şahısların ülkelerine iade süreçlerinde alıkonularak gözetim altında tutuldukları kurumlardır. Ancak karşılaştığımız bazı örnekler bu kurum vesilesiyle gözetim altında tutulan göçmenlerin anavatanlarına gönderildiklerinde hayatlarının tehlikeye gireceği bilinmesine rağmen sınır dışı edildiğini bize göstermektedir. Bu çalışma Geri Gönderme Merkezlerinin göç edip Türkiye'ye sığınmış olan insanların temel insanî haklarını kullanmalarına etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada iltica etmenin niçin temel bir insan hakkı olduğu hukuki bir zeminde açıklandıktan sonra Geri Gönderme Merkezleri'nin işlevi, yetkileri ve şartları ele alınacaktır. Konunun somutlaştırılması amacıyla iltica başvurusunda veya uluslararası koruma talebinde bulunan göçmenlerin sonuçlanmış davalarından örnekler incelenecektir. Bu incelemeler ile birlikte söz konusu dava dosyalarında uluslararası hukuk ilkelerinin ne derece dikkate alındığı, geri gönderme merkezlerinin dava sürecindeki etkileri ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen, İltica, Sığınma, Geri Gönderme Merkezi, Geri Göndermeme.

Uzay Çöpleri ve Devletlerin Sorumluluğu

Sümeyye Koman

Hukuk, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
komansumeyye@gmail.com

1950'lerde uzay çağının başlangıcından bu yana insanlık olarak binlerce roket fırlattık ve yörüngeye daha da fazla uydu gönderdik. Bu başarılı veya başarısız faaliyetlerden sonra uyduların büyük veya küçük parçaları yörüngede kalmaya devam etti. Bu parçalar uzay çöpü olarak nitelendirilmektedir ve uzay çöpü veya uzay enkazı, insanlar tarafından uzayda bırakılan herhangi bir makine veya enkazdır. Devletler uzay operasyonlarından sonra bu parçaları yörüngede bırakmakla beraber, buna ilişkin doğan devlet sorumluluğundan bahsetmek pek mümkün olmamaktadır. Oysa, uzayın insanlığın ortak mirası olduğu ve hiçbir devletin egemenlik iddiasında bulunamayacağı kabul edildiğinden bu konuda yapılacak düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada öncelikle uzay çöpünün ne olduğu ve nasıl oluştuğundan bahsedilecek, ardından Çevre Hukuku'nda var olan yeniliklerin Uzay - Çevre Hukuku'na uygulanabilirliği incelenecektir. Uluslararası Hukuk'un yeni gelişen alanlarından olan Uzay Hukuku ile nispeten daha eski ancak gelişmekte olan Çevre Hukuku arasındaki ilişki ve ilgili düzenlemelerden bahsedilecek, devletlerin yürüttüğü uzay faaliyetleri sonunda sebep oldukları uzay çöpleri ile sorumluluk hukuku arasındaki bağ üzerine bir değerlendirme yapılacaktır. Dış Uzay Antlaşması'nın uzay çöplerine ilişkin devletler nezdinde doğurduğu sorumluluk ve yetersiz kaldığı kısımlara ilişkin yapılacak analiz bu çalışmanın önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu sayede uzay çöplerine ilişkin Uzay Hukuku'nda yapılacak yeni gelişmelere katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uzay Hukuku, Uzay Çöpleri, Devlet Sorumluluğu, Uzay Çevre Hukuku.

İslam Ceza Hukukunda Cezanın Amacı

Rumeysa Altındiş

Hukuk, Çankırı Karatekin Üniversitesi
rumeysaaltindis@gmail.com

Ceza, toplumu etkileyecek derecede zarar veren fiillerin karşılığı ve toplum adına uygulanan bir müeyyide olarak tanımlanmaktadır. Cezayla birlikte faile, kusurunun karşılığı ödetilmekte ve toplumun, söz konusu fiili onaylamadığı ortaya konmaktadır. Hukuk sistemlerinde suç tiplerine göre çeşitli cezalar takdir edilmektedir. Ancak söz konusu cezanın hangi amaca hizmet etmesinin daha faydalı olacağı meselesi, ilk dönemlerden itibaren bilhassa ceza hukuku, hukuk felsefesi ve hukuk sosyolojisi alanlarında tartışma konusu olmuştur. Bu bağlamda klasik okul, pozitivist okul ve yeni sosyal savunma öğretisi olarak nitelendirebilecek üç sınıf tarafından cezanın amacına ilişkin farklı teoriler ortaya konmuştur. Bu teorilerden kimisi suçlunun ıslahını merkeze alırken kimisi de mağdurun veya toplumun salahiyetini esas kabul etmektedir.

Çalışmamızda söz konusu teoriler çerçevesinde İslam ceza hukukunda uygulanan cezaların amaçlarının tetkik edilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda öncelikle cezanın amacına ilişkin ortaya konan teoriler ve bu teorilerin temsilcilerine yer verilecektir. Akabinde İslam hukukunda ukûbat olarak nitelendirilen müeyyideler, fail, mağdur ve kamu düzeni bakımından ele alınacak ve söz konusu teoriler kapsamında değerlendirilecektir. Bu suretle, İslam hukukunun ceza vermede önceledigi hususlar ve İslam ceza hukukunda cezanın amacı ortaya konmuş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Cezanın Amacı, Ceza Hukuku.

Seküler Bir Devlette Dini Tahkim Mümkün mü? Beth Din of America'nın Dini Tahkim Uygulamalarındaki Öncülüğü Üzerine

Yasemin Çelikhası Yıkar

İlahiyat, İstanbul Üniversitesi
yaseminyikar@İstanbul.edu.tr

İnsanlar arasındaki ihtilafları çözme hususunda mahkemelere alternatif yolların başında gelen tahkim, dünyanın pek çok yerinde birçok alanda uygulanmaktadır. Günümüzde devletlerin kendi kontrol mekanizmaları ile uygulanan tahkim, dinî pek çok topluluğun da başvurduğu bir ihtilaf çözüm yöntemidir. Bu bağlamda seküler bir devlette ait olduğu dinin öğretilerine göre yaşamak ve tüm hayatını buna göre şekillendirmek isteyen dindar bireyler için bazı çatışma ortamları doğabilmektedir. Bu çatışmaların temel sebepleri ise seküler devletin, dinî tahkim (religious arbitration) altında alınan kararları yargı tarafından kabul görecek seviye ve yeterlikte görmemesidir. Öte yandan, literatürde bu problemi aşmış ve dinî prensiplere göre alınmış hakem kararlarının mahkemelerce tanındığı iddia edilen Beth din of America isminde Yahudi şeriatını uygulayan bir kurum yer almaktadır.

Bu tebliğin birinci kısmında Beth din of America'nın kısa bir tarihçesine yer verildikten sonra ikinci kısmında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Beth din'in dinî tahkim uygulamalarının niteliği ele alınacaktır. Bu kapsamda "seküler bir sistemde dinî tahkimi uygulamanın ve bu uygulamaları yasal olarak kabul ettirmenin imkân ve şartları nedir?" sorusunun cevabı Beth din of America özelinde araştırılacaktır. Tebliğin son kısmında ise Beth din of America kurumunun Amerika ve diğer seküler ülkelerdeki Yahudilik dışında kalan dini gruplara tahkim konusunda öncü olup olamayacağı değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Dinî Tahkim, Hakemlik, Beth Din of America, Sekülerizm, İhtilaf Çözüm Yöntemleri, ADR.

Şâfiî Kavâid Eserlerinde Örf ve Âdet; Tâceddin es-Subkî ve Celâleddin es-Suyûti'nin Eşbâh ve'n-Nezâirleri Çerçevesinde

Sümeyye Olgaç

İslami İlimler, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
sumeyyeolgc@gmail.com

İlkesel düşünmenin bir ürünü olan kavâid eserleri, mezheplerin doktriner olgunluğa ulaşmasının ardından yazılmışlardır. Bu sebeple, bu eserlerin fer'î meseleler hakkında getirilen muhtelif çözümlere ortak açıklama yapmak gibi bir işlevleri vardır. Ayrıca, mezheplerin fıkhî birikiminin analiz edildiği, fıkhî hükümlerinin dayandığı delillerinin incelendiği ve aralarındaki ortak bağın anlaşılmaya çalışıldığı bu eserler, mezheplerin fıkhî birikimi hakkında zengin bir malzeme sunmaktadır. Bu yönüyle araştırmanın amacı; şâfiî mezhebinin usûl ve furûdan farklı olarak bu iki eser türü arasında bir konumda yer alan kavâid eserlerinde örf ve âdeti teorik ve pratik anlamda nasıl kullandığını ve şâfiî mezhebinin örf ve âdet hakkındaki genel kabul görmüş anlayışının söz konusu literatüre nasıl yansıdığını tespit etmektir. Bahsedilen soruların cevaplarını aramak için belirlenen örnek eserler hem kavâid eserleri içinde hem de kavâid eseri sahibi şâfiî alimler içinde temsil kabiliyeti yüksek eser ve müelliflerdir. Ayrıca, bu eserlerde kaide olarak örf ve âdet müstakil bir başlık altında ele alınmıştır. Çalışmada ilk önce, şâfiî mezhebinin örf ve âdet hakkındaki görüşleri akabinde ise bahsedilen kavâid eserlerinde örf ve âdeti nasıl ele aldıkları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Şâfiî, Örf ve Âdet, Kavâid, Subkî, Suyûti.

17.Oturum

Uluslararası İlişkiler

Oturum Başkanı : Hüseyin Mercan

Nisibis Salonu
10 Kasım Perşembe 16:00-17:30

Onur Çelik
İslam Düşüncesinde Sivil İtaatsizlik

Büşra İnce
Otoriter Rejimlerin Sürekliliğinde Siyasi Liberalleşmenin Rolü: Fas Örneği

Muhammet Emin Vatansever
İktidar Bağlamında Coğrafi Bilginin Kullanımı: İbrahim Müteferrika'da Coğrafya İlminin Siyasi Önemi

İslam Düşüncesinde Sivil İtaatsizlik

Onur Çelik

İslami İlimler, Fırat Üniversitesi
onur_1996_553@hotmail.com

Kökleri Sokrates'e kadar ulaşan, Thoreau tarafından formüle edilen ve Gandhi'yle birlikte başarılı bir şekilde uygulanma imkânı bulan Sivil İtaatsizlik kısaca şöyle tanımlanabilir: Yanlış olduğu düşünülen yasaların ya da hükümet politikalarının değiştirilmesini hedefleyen, kamuoyu önünde icra edilen, şiddet içermeyen, yasal değil fakat ahlâki ve vicdani bir protestodur. Herhangi bir anayasal rejimi ortadan kaldırılma amacı taşımayan, toplum vicdanına seslenen, her türlü şiddeti reddeden, barışçıl, yapılan eylemin sonucunun tahmin edilebileceği bir eylemdir. Militanca tavır ve terörist hareketler içermeyip, yasal olmayan politik bir direniştir.

İnsanlık tarihiyle birlikte ortaya çıkan savaş ve şiddet, insanlar için her zaman sorun teşkil etmiştir. Bu sorunun ortadan kaldırılması için peygamberler inisiyatif almış, birçok filozof çeşitli çözüm önerileri ortaya koymuştur. Bu parlak simalar, her türlü baskıya karşı gerek politik gerek dinî tavırlarıyla insanlık için daima örnek olmuşlardır. Biz, peygamberler ve velî ruhlu insanların mücadelesini bir direniş tarihi kabul ederek, bu mücadelenin Sivil İtaatsizliğin sınırları içerisine dâhil edilebileceği düşüncesindeyiz.

Olası Katkı: Bu bildiride yukarıda kısaca bahsettiğimiz Sivil İtaatsizliğin, İslâm düşüncesindeki yerinin belirlenmesi; büyük sahabi kabul edilen Ebuzer, Ehl-i Sünnet itikadının kurucularından Hasan Basri ve İslâm düşüncesinin sembol isimlerinden Ebu Hanife'nin hayatlarının Sivil İtaatsizlik kavramı içerisinde değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Din, İslam, Sivil İtaatsizlik, Şiddet.

Otoriter Rejimlerin Sürekliliğinde Siyasi Liberalleşmenin Rolü: Fas Örneği

Büşra İnce

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, İbn Haldun Üniversitesi İLKE Araştırmacısı
busraince6@gmail.com

Konvansiyonel siyasi katılım verileri dikkate alındığında dünya genelinde seçimlere katılım oranlarında ciddi düşüş meydana geldiği görülmektedir. Neredeyse tüm bölgelerde konvansiyonel siyasi katılımda düşüş yaşanırken Fas bu trendin dışına çıkarak seçim sonuçlarında 2007 yılından bu yana göreceli bir artış göstermektedir. Bu makale küresel trendin aksine anayasal-otoriteryen bir rejim olarak Fas'ın neden yükselen bir siyasi katılıma sahip olduğunu araştırmaktadır. Bir vaka olarak Arap ayaklanmaları döneminde rejim değişikliği veya sivil bir savaş yaşamadan sistemsel reformlar aracılığıyla halkın ve uluslararası toplumun onayını kazanan Fas'ın incelenmesi, demokratikleşme çalışmaları literatüründe otoriteryen ülkelerin konumunu yeniden gözden geçirmek için elverişli bir ortam sağlamaktadır. Siyasi katılım yükselse de krallık önemli bir meşruiyete sahip olarak etkisini sürdürebilmektedir. Bu makale Fas'ın 2007 yılından bu yana yaşadığı tecrübeler ışığında yükselen siyasi katılımın yapısal liberalleşme sonucu ortaya çıktığını ancak bu durumun daha fazla demokratikleşme olarak okunamayacağını iddia etmektedir. Bu çerçevede Fas liberalleşme ve demokratikleşme arasında bir nasıl ayrım olduğuna dair bir örneklem sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Siyasi Katılım, Fas, Otoriterleşme, Demokratikleşme, Orta Doğu.

İktidar Bağlamında Coğrafi Bilginin Kullanımı: İbrahim Müteferrika'da Coğrafya İlminin Siyasi Önemi

Muhammet Emin Vatansever

Bilim Tarihi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
mevatansever@gmail.com

Bu makalenin araştırma konusu, coğrafya bilimini iktidar kavramı çerçevesinde Batı-Osmanlı dünyası etrafında incelemektir. Coğrafi keşiflerle hakimiyetini farklı bölgeleri içine alacak şekilde genişleten Avrupalılar için coğrafya bilimi artık iktidar aracıdır. XIX. yüzyıla uzanan süreçte Avrupalı güçler elinde coğrafi bilginin bir iktidar aracı olarak nasıl kullanıldığını örneklerle göstermek araştırmamızın bir parçasıdır. Karalara ve denizlere yönelik elde edinilen coğrafi bilgi; savaş, ticaret ve -Batı özelinde- sömürgecilik gibi amaçlar için kullanılmıştır. Bu bakımdan coğrafi bilginin siyasi bir faydaya binaen kullanılması erken modern dönemlerden itibaren sıklıkla görülebilmektedir. Dolayısıyla farklı dönemlerde coğrafi bilginin Avrupalı devletler tarafından politik amaçlar uğruna kullanıldığı bu makalede örneklerle gösterilecektir. Ancak asıl odak noktamız Batı dünyasını yakından tanıyan İbrahim Müteferrika'nın Usulü'l-Hikem fi Nizam'il-Ümem adlı eserinde coğrafya bilimi hakkındaki düşüncelerini siyasi açıdan ele almaktır. Müteferrika siyasi açıdan coğrafya ilminin önemli olduğunu eserinde vurgulamaktadır. Müteferrika'nın coğrafyaya ilişkin ileri sürdüğü düşünceler ve teklifler araştırmamızda gösterilecektir. Bu bağlamda Müteferrika'nın coğrafya ilminin önemine ilişkin yaptığı uyarı-teklifler okuyucuya sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilim Tarihi, Coğrafya Tarihi, Coğrafi Keşifler, İbrahim Müteferrika, İktidar, Siyaset Tarihi.

18.Oturum

Siyaset Bilimi ve Tarih

Oturum Başkanı : Halil İbrahim Erol

Zinciriye Salonu
11 Kasım Cuma 10:00-11:30

Seriyye Akan
Sadık Rıfat Paşa'nın İktisadî Düşüncelerinde Süreklilik ve Değişim

Fatma Saçmalı
Şeyhoğlu Mustafa'nın Kenzü'l-Kübera ve Mehekkü'l-Ulema İsimli Siyasetnamesinde Hükümdar Otoritesinin Gücü ve Sınırı

Selvanur Demircan
Siyaset Düşüncesinde Ahlâkı Aramak: Mâverdi'de Siyaset ve Ahlâk Düşüncesi

Furkan Acerbaş
Ziya Paşa'nın Rüya'sının Siyasi Açılımları

Yusuf İnan
Efzayiş Suat Hanım'ın Kadın Hakları Mücadelesi ve Düşünce Dünyası

Sadık Rıfat Paşa'nın İktisadî Düşüncelerinde Süreklilik ve Değişim

Seriyye Akan

Tarih, Binghamton Üniversitesi
sakan1@binghamton.edu

Bu bildiride Osmanlı İmparatorluğu'nda yüksek kademelerde bürokratik görevler üstlenmiş Sadık Rıfat Paşa'nın (1807-1857) iktisadî düşünceleri üzerine Türkiye'de yapılmış çalışmalar sorunsallaştırılarak yeni bir perspektifle konuya bakılıp onun iktisadî düşüncelerindeki süreklilik ve değişim incelenmektedir. Devlet adamlığı kimliğine ilave olarak günümüze ulaşan farklı konulardaki yazıları onun önde gelen Tanzimat reformcularından olduğunu göstermektedir. Türkiye'de 1950'lerden itibaren Sadık Rıfat Paşa'nın iktisadî düşüncelerinin kaynağı akademik çalışmalara konu olmuş ve kaynağın ya liberalizm ya da kameralizm olduğu iddia edilmiştir ancak Paşa'nın iktisat konusundaki bütün yazıları dikkatle incelenmemiştir. Paşa'nın ulaşılan bütün iktisadî yazıları incelendikten sonra bu yaklaşımın aksine onun iktisadî düşüncelerini oluştururken farklı kaynaklardan ilham aldığı görülmektedir. Sadık Rıfat Paşa'nın iktisat üzerine yazıları biçim açısıdan klâsik dönemin devamı gibi görünse de içerik açısından Batı kaynaklıdırlar. Sadık Rıfat Paşa ondokuzuncu yüzyılın ilk yarısında devlet kademesinde Batı kaynaklı iktisadî düşünceleri ve reformaları savunan ilk kişi olarak kabul edilebilir. Onun iktisadî düşünceleri ve reform önerileri yazılarının içinde düzensiz olarak dağılmış ve bir teorik temele dayanmaktansa dönemin iktisadî sorunlarını çözmeyi amaçlamış, faydaya ve verime odaklanmışlardır. Bu bağlamda, klâsik formlarla Batı içeriğini birleştiren Sadık Rıfat Paşa'nın iktisadî düşünceleri hem süreklilik hem de değişimi içeren, Osmanlı'ya has bir modernleşme adımının örneğidir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Sadık Rıfat Paşa, İktisadî Düşünce, Süreklilik, Değişim

Şeyhoğlu Mustafa'nın *Kenzü'l-Kübera ve Mehekkü'l-Ulema* İsimli Siyasetnamesinde Hükümdar Otoritesinin Gücü ve Sınırı

Fatma Saçmalı

Tarih ve Medeniyet Araştırmaları, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
fatmasacmali@gmail.com

Bu tebliğde Şeyhoğlu Mustafa'nın (ö. 1414[?]) Kenzü'l Kübera ve Mehekkü'l Ulema isimli siyasetname eserinde siyasi otoriteye verilen güç ve bunun sınırlandırılması ele alınacaktır. Şeyhoğlu Mustafa bu eseri, Necmeddin-i Daye'nin Farsça olarak telif ettiği Mirsadü'l-İbad Mine'l-Mebdei İle'l-Mead eserini esas alarak Türkçe'ye kendi katkılarını da ekleyerek tercümeye etmiştir. Gerek Mirsad'ül İbad gerek Kenzü'l Kübera İslam siyaset düşüncesi geleneğinin önemli eserleri olmuşlardır. Şeyhoğlu'nun Kenzü'l Kübera'sını ayrıca önemli kılan bir husus, Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde yazılan bir siyasetname olması ve Osmanlı siyaset düşüncesinin oluşumuna dair mühim bir kaynaklık teşkil etmesidir.

Bu tebliğde Şeyhoğlu Mustafa'nın, Kenzü'l Kübera ve Mehekkü'l Ulema isimli siyasetname eserinde açıktan zikretmemekle birlikte siyaset felsefenin en temel sorunsallarından birine cevap aradığı iddia edilmektedir: Bir yandan güçlü ve istikrarlı siyasi nizam sağlanırken, diğer yandan devletin başındaki kişinin tiranlaşması –Şeyhoğlu'nun ifadesiyle "firavunlaşması" / "ilahlaşması"– nasıl engellenebilir? Şeyhoğlu'nun bu problemi aşarken bir "siyasi güç dengesi" ortaya koyduğu iddia edilecektir. Bu dengenin "güç" ayağında, ideal olarak tasvir ettiği hükümdar devlet idaresinde eşsiz güçlere sahip olmalı ve böylece siyasi düzen ve istikrar sağlanmalıdır. Dengenin diğer ayağı ise "sınır"dır ve padişahın sahip olduğu siyasi otorite konumu, suiistimale ve tiranlaşmaya karşı "adalet", "şeriat" ve "ahlak" ile sınırlandırılmalıdır. Dört bâbdan oluşan Şeyhoğlu'nun eserinin ilk iki bâbı hükümdara dair, diğer iki bâbı ise vezirler, devlet adamları ve ulema sınıfına dairdir. Bu tebliğde Şeyhoğlu'nun siyasi nizam sağlanırken hükümdarın tiranlaşmaması sorunsalına yönelik ortaya koyduğu "güç dengesi" çözümü ilk iki bâb esas alınarak incelenecektir. Mevzubahis güç dengesi, hükümdarlık çeşitleri, hükümdarlık-kulluk ilişkisi, hükümdarlık ve adalet, hükümdarlık ve ahlak alt başlıklarında ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Siyasetname, Adalet, Siyasi Otorite, İdeal Hükümdar.

Siyaset Düşüncesinde Ahlâkı Aramak: Mâverdi'de Siyaset ve Ahlâk Düşüncesi

Selvanur Demircan

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, İstanbul Üniversitesi İLKE Araştırmacısı
selvanurdemircan@gmail.com

Siyaset düşüncesini Avrupa-merkezci bir bakış açısıyla değerlendirmek özgün bir siyaset düşüncesi üretmek noktasında bir zafiyet oluşturmaktadır. Söz konusu zafiyet, ahlâk ve siyaset ilişkisini düşünürken; onu aslında kendi hikâyemize ait olmayan bir bağlama oturttuğumuzda ortaya çıkmaktadır. Bu bağlam Batı'nın modernleşme hikâyesine ait değerlerin evrensel olarak sunulduğu ve mensubu olduğumuz medeniyetin birikiminin yok sayıldığı bir düşünce sistemidir. Modern siyaset düşüncesinde ahlâk, ilahî olanla irtibatı kopuk bir düşünce biçimidir. Ahlâktan özerk bir alan olarak kurgulanan siyaset de ilahî olanla irtibatını kesmiş bir bağlamda düşünülmektedir. Modern siyaset düşüncesi ilkeleriyle kurulan modern devlet ve siyasal düzenin mevcut sorunları, insanlığı siyaset düşüncesini yeniden düşünmeye ve siyasetin ahlâkla olan ilişkisini yeniden tespit etmeye sevk etmektedir.

Klasik Batı ve İslâm siyaset düşüncesinde siyaset ahlâktan bağımsız düşünülmemektedir. Ancak modernleşme süreciyle birlikte gelişen pozitivist düşünce siyaset tasavvurunu dönüştürmüş ve siyaseti ahlâktan özerk bir alana taşımıştır. Ahlâk ve siyaset ilişkisini yeniden düşünürken bu ikisi arasındaki irtibatı doğru bir biçimde kurabilmek için İslâm siyaset düşüncesinin imkânlarından yararlanmak gerekmektedir. Bu çalışmada siyaset ve ahlâk arasındaki irtibatın geleneksel arka planına dair bir resim çizilirken; ahlâk ve siyaset tasavvurunun modern dönemdeki dönüşümüne de işaret edilecektir. Bu çalışma, İslâm siyaset düşüncesinin öncü isimlerinden Mâverdî'nin siyaset ahlâkı düşüncelerinden istifadeyle ahlâk ve siyasetin arasındaki irtibatı yeniden düşünmenin imkânlarını göstererek literatüre katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Siyaset, Ahlâk, İslâm Siyaset Düşüncesi, Modern Düşünce, Mâverdî.

Ziya Paşa'nın *Rüya*'sının Siyasi Açılımları

Furkan Acerbaş

Medeniyetler İttifakı Enstitüsü, İbn Haldun Üniversitesi
furkan.acerbas@gmail.com

Son senelerde Osmanlı siyaset düşüncesine dair çalışmalar artış göstermektedir. Çalışmaların çoğu fıkıh, kelam, felsefe, tarih ve âdâb literatürleri üzerinden Osmanlı siyaset düşüncesini incelemektedir. Bu çalışma ise değişim, dönüşüm ve yenilenme hareketlerinin meydana geldiği Tanzimat döneminde siyasi düşünce ve eleştirileri Yeni Osmanlıların çıkardığı Hürriyet gazetesinde yayınlanan makaleler üzerinden; özellikle hareketin önde gelen isimlerinden Ziya Paşa'nın gördüğünü iddia ettiği ve iki ayrı makale olarak yayınladığı rüyası üzerinden ele alacaktır.

Zor zamanların yarattığı sıkıntılar düşünürleri siyasi meseleler üzerine düşünmeye iter. 19.yüzyıl da Osmanlı'nın çalkantılı dönemiydi. Ziya Paşa mevcut durum ve devletin geleceğine dair endişelerini kaleme almıştı. Siyasi baskıların olduğu bir dönemde fikirlerini ifade etmek için seçtiği yöntemse rüyaydı. Siyaset kitapları gibi sistematik ve doğrudan olmasa da rüya anlatıları dönemlerinin siyasi-içtimai meselelerini içeren önemli kaynaklardır. Keza birçok Tanzimat düşünürü rüyalar yoluyla siyasi-içtimai eleştirilerini dile getirmiştir. Bunlardan en meşhuru bir diğer Yeni Osmanlı Namık Kemal'in *Rüya*'sıdır. Kemal'in rüyasına karşılık Ziya Paşa'nın *Rüya*'sı bu zamana kadar yeterli ilgiyi görmemiştir. Dolaysıyla Ziya Paşa'nın *Rüya*'sını incelemek Yeni Osmanlıların siyaset düşüncesini anlamaya katkı yapacaktır.

Rüyalar yoluyla eleştiri getirmek Tanzimat'a has bir durum değildir. Klasik dönemde hâbnâme ve vâkıanâmelerde çağdaş sorun ve eleştirileri görmek mümkündür. Son zamanlarda tezkirelerdeki rüya anlatıları üzerinden erken modern Osmanlı toplumuna dair çalışmalar ortaya konmuştur. Ziya Paşa'nın rüyasını incelerken bu literatürden istifade edeceğiz. Böylece Osmanlı tarihinde hayatın her alanında değişim ve dönüşümlerin meydana geldiği Tanzimat döneminde bir düşünür, bürokrat ve muhalif olarak Ziya Paşa'nın bu gelişmelere ve Babıâli "istibdâdına" karşı söylem, eleştiri ve argümanlarını, müellifin diğer makalelerini de gözeterek, tarih ve siyaset düşüncesi çerçevesinde ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Siyaset Düşüncesi, Osmanlı Tarihi, Tanzimat, Yeni Osmanlılar, Genç Osmanlılar, Hürriyet Gazetesi, Ziya Paşa, Rüya.

Efzayiş Suat Hanım'ın Kadın Hakları Mücadelesi ve Düşünce Dünyası

Yusuf İnan

Tarih, Mardin Artuklu Üniversitesi
yusuf.inan@windowslive.com

Osmanlı Devleti'nin 20. yüzyılda yaşadığı siyasi, toplumsal ve ekonomik süreçler, sancılı bir değişim sürecini beraberinde getirmiştir. Bu süreç içerisinde azınlıklar ve kadınlar gibi toplumun ihmal edilmiş kesimleri, artan medya ve iletişim imkânlarıyla birlikte seslerini daha fazla duyurabilme imkânı bulmuşlardır. Bu kapsamda örgütlü bir hareket başlatan ve dernekler kurup gazete ve dergi çıkarmaya başlayan bu Osmanlı kadınlarının hak arama mücadelesi, halen net çizgilerle belirginleştirilememiştir. Bu münevver kadınlardan birisi olan Efzayiş Suat Hanım, Osmanlı feminist tarihinin unutulmuş aktörlerinden birisi olmuştur. Bu amaçla Efzayiş Suat Hanım'ın Osmanlı kadın hareketindeki rolü, kadın hakları mücadelesine katkısı ve feminizm hakkındaki düşünceleri açığa çıkarılmaya çalışılacaktır. Kaleme aldığı kitapları, birçok önemli gazete ve dergideki düşünsel yazıları incelendiğinde, gelecekteki Türk kadınlarına örnek olabilecek bir yaşam öyküsü sürdüğü anlaşılmaktadır. Osmanlı sonrası Erken Cumhuriyet Dönemi'nde katıldığı uluslararası kadın konferanslarında da Türkiye'yi temsil etmesi sayesinde, bir dönem isminden fazlasıyla söz ettirmeyi başarmıştır. Türk Kadınlar Birliği'ndeki faaliyetlerinin yanı sıra, bu cemiyetin yayın organı olan Kadın Yolu Dergisi'ndeki yazılarıyla da kadın sorunları ile ilgili önder bir kişilik haline gelmiştir. Sonuç olarak Efzayiş Suat Hanım'ın düşünce dünyası anlamlandırılmış ve Osmanlı kadın hareketine bakış açısı ve katkıları açığa çıkarılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Efzayiş Suat, Türk Kadınlar Birliği, Kadın Hakları, Feminizm, Hürriyet-i Nisvan.

19.Oturum

Siyaset Bilimi ve Sosyoloji

Oturum Başkanı : Süleyman Güder

Kasımiye Salonu
11 Kasım Cuma 10:00-11:30

İbrahim Hamdi Hacıcaferoğlu
Birinci Enternasyonal'de Oluşan Kamplaşmalar Işığında Anarşist ve Komünist Örgütlenme Teorilerinin Karşılaştırılması

Yunus Vehbi Karaman
İslamcıların 1990'lı Yıllarda İktisat Anlayışı ve Bir Dizi İktisadi Kavrama Yaklaşımları

Zeynab Suleymanzade
Küreselleşme Çerçevesinde Bölgesel Planlama Yaklaşımlarındaki Yeni Eğilimler

Birinci Enternasyonal'de Oluşan Kamplaşmalar Işığında Anarşist ve Komünist Örgütlenme Teorilerinin Karşılaştırılması

İbrahim Hamdi Hacıcaferoğlu

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
ibrahimhamdih@gmail.com

Birinci Enternasyonal ortaya çıktığı dönemde komünist ve anarşist teorilerin gelişmesi için önemli bir platform haline gelmiştir. Ancak bu teorilerin hâlâ gelişmekte olduğu bir platform olması sebebiyle de çeşitli anlaşmazlıklar dolayısıyla kendi sonunu hazırlamıştır da denilebilir. Bu anlaşmazlıklar genellikle iki farklı düşünürün sözcülüğü aracılığıyla gerçekleşmiştir. Bu makalenin incelemeye çalıştığı konu Karl Marks ve Mihail Bakunin aracılığıyla vücut bulan bu anlaşmazlıkları temel komünist ve anarşist kuramlar ışığında aktarmak ve bu iki ideolojinin kapitalizme karşı "savaşımını" hangi yollarla gerçekleştirme isteğinde bulunduğunu ifade etmektir. Bu sebeple de iki farklı ideolojinin işçi örgütlenmelerine bakışlarındaki farklılıklara da değinilecektir. Makale Birinci Enternasyonal'in oluşum tarihini inceleyerek, dönemin işçi örgütlenmelerinin uluslararası organizasyon kurma görüşüne nasıl baktıklarını irdelemektedir. Bunun yanında da Enternasyonal kurulduktan sonra ne gibi gündem maddeleri dolayısıyla organizasyonun içinde kamplaşmaların ortaya çıktığına değinilmeye çalışılmıştır. Sonuç kısmında ise bu anlaşmazlıkların ortaya çıkardığı kamplaşmaların anarşizm ve komünizm üzerinde ne gibi tezahürlerinin olabileceği incelenmiştir. Ayrıca bu anlaşmazlıkların nihai olarak Birinci Enternasyonal'in çözülmesine yol açtığı ve daha sonra da devrimsel değişimin gerçekleşmesi düşüncesinin komünistler ve anarşistler tarafından farklı yollarla teori haline getirilmeye çalışıldığının da üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Karl Marks, Mihail Bakunin, Anarşizm, Komünizm, Birinci Enternasyonal, İşçi Örgütlenmeleri.

İslamcıların 1990'lı Yıllarda İktisat Anlayışı ve Bir Dizi İktisadi Kavrama Yaklaşımları

Yunus Vehbi Karaman

Sosyoloji, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
yunusvehbikaraman@hotmail.com

Türkiye'de 1980 tarihinde 24 Ocak Kararları olarak bilinen kararların açıklanmasıyla birlikte neoliberalleşme süreci başlamıştır. Muhafazakar bir kimliğe sahip olan Turgut Özal'ın bu kararları açıklaması ve 1983 yılında başbakanlık koltuğuna oturması, süreç içerisinde dindar kesim açısından bir takım fırsatların ortaya çıkmasına imkan sağlamıştır. Özellikle 1960'lı yıllardan itibaren Anadolu'da ortaya çıkan ve daha muhafazakar ve dindar kimliğe sahip orta ölçekli girişimciler, 1980 sonrası neoliberal ortamda sermayelerini büyütme fırsatı yakalamışlardır. 1983 yılında finans kuruluşlarının açılması da önemli bir gelişme olarak hayata geçmiştir. Küreselleşmeyle birlikte ihracat yapma fırsatı da yakalayan işadamları 1990'lı yılların başına geldiğinde ciddi bir güç haline gelmişlerdir. Anadolu Kaplanları olarak da anılan mezkûr sanayiciler 1990 yılında TÜSİAD'a rakip olarak MÜSİAD'ı kurmuşlardır. MÜSİAD'ın kuruluşu İslamcı kesim açısından bir milat olarak kabul edilebilir. Zira bu durum İslamcıların 1990'lı yıllardan itibaren siyasi, sosyal ve kültürel açıdan merkeze doğru hareketlendikleri gibi iktisadi açıdan da önemli bir güç haline geldiklerini göstermektedir.

İslamcıların 1980'den özellikle de 1990'lı yıllardan itibaren yayın faaliyetlerine yoğunlaşması ve dergicilik faaliyetlerinin bu yayın faaliyetleri içerisinde ağırlık oluşturması, çeşitli toplumsal tartışmaların da dergiler etrafında gündeme gelmesine zemin hazırlamıştır. İslamcı sermaye sahiplerinin ortaya çıkışı ve gelişimi de dergilere tartışma konusu olmuştur. Böylece dergilerde bazı iktisadi kavramların ve İslam iktisadı tartışmalarının ele alındığını görmekteyiz. Bu bildiride İslamcıların 1990'lı yıllar boyunca Çerçeve, Haksöz, İktisat ve İş Dünyası ve İzlenim dergilerinde mülkiyet, sermaye ve emek, piyasa, girişim/teşebbüs, faiz, bankacılık, sosyal adalet, eşitsizlik ve bölüşüm kavramlarının tartışmaları incelenmiş ve dönemin sermaye meselelerine bakışı ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: : İslamcılık; İslamcı Dergiler; İslam İktisadı; Kapitalizm.

Küreselleşme Çerçevesinde Bölgesel Planlama Yaklaşımlarındaki Yeni Eğilimler

Zeynab Suleymanzade

Kamu Yönetimi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
suleymanzadez98@gmail.com

Küreselleşme sürecinde bölge kavramının tanımında ve bölgesel planlama yaklaşımlarında önemli değişimler yaşanmıştır. Yirminci yüzyılın başlarından yaklaşık 1970'lere kadar olan süreçte etkili olan geleneksel bölgesel planlama yaklaşımlarında, etkin bir role sahip ekonomiye meşru müdahalelerde bulunan ve planlamacı bir devlet modeli kendini göstermiştir. Genel olarak esas amaç ekonomik gelişmenin sağlanması olan geleneksel bölgesel planlama yaklaşımları: Keynesyen Bölgesel Kalkınma Yaklaşımı, Neoklasik Bölgesel Kalkınma Yaklaşımı ve diğer geleneksel planlama yaklaşımlarından oluşmuştur. Geleneksel bölgesel planlama yaklaşımlarının yeterince verimli bir şekilde işleyememesi, gerekli altyapıyı oluşturamaması ve yeterli gelişmeye olanak sağlayamaması sebebiyle 1970'li yıllardan itibaren yeni bölgesel planlama yaklaşımları gündeme gelmiş ve gelişmiştir. Yeni bölgesel planlama yaklaşımlarında, merkeziyetçilik artık göz önünde bulundurulmamış ve bu yaklaşımlarda geleneksel yaklaşımlarından farklı olarak yukarıdan aşağıya değil, aşağıdan yukarıya planlamanın, yerelleşmenin ve kendiliğinden gelişmenin daha fazla yer aldığı modellerin geliştirilmesine önem verilmiştir. Bu bağlamda, geliştirilen yeni yaklaşımlarda, ekonomik yönden gelişme ile birlikte aynı zamanda sosyal, bilim, teknoloji vb. yönden gelişmeler sağlanması da amaçlanmıştır. Teknolojik sürecin, nitelikli işgücünün, rekabetin, yenilik ve girişimciliğin göz önünde bulundurulduğu yeni bölgesel planlama yaklaşımları: Tam Yığılma Modelleri, Yerel Çevre Modelleri ve Bölgesel Yenilik Modelleri'nden oluşmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmaktadır. Çalışma kapsamında, küreselleşme sürecinde bölgesel planlama yaklaşımlarında yaşanan değişimler ve ortaya çıkan yeni yaklaşımlar detaylı bir şekilde analiz edilmektedir. Çalışmanın sözü geçen konular kapsamında daha sonraki çalışmalara katkı sunması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel Planlama. Bölgesel Kalkınma. Bölgesel Planlama Yaklaşımlarında Değişim. Yeni Bölgesel Planlama Yaklaşımları.

20.Oturum

İLEM Oturumu

Oturum Başkanı : Abdülkadir Macit

Nisibis Salonu
11 Kasım Cuma 10:00-11:30

Esra Kamacı
Gönüllü ve Aktivist Bireylerin Eylemlerini Tanımlama Biçimlerinin Duygu Sosyolojisi Açısından İncelenmesi

Elif Akkuş
Esnek Çalışma Modelinin Kurum İçi Mesleki Statüye Etkileri: Bankacılık Sektörü Üzerine İnceleme

Sevil Kaysı
Yakup Kadri Karaosmanoğlu/Yaban Romanının Duygu Sosyolojisi Işığında İncelenmesi

Fatma Zehra Hamarat
Türkiye'nin Eril Tasavvurundaki Dönüşüm: Çocuklar Duymasın Haluk Örneği

Gönüllü ve Aktivist Bireylerin Eylemlerini Tanımlama Biçimlerinin Duygu Sosyolojisi Açısından İncelenmesi

Esra Kamacı

Psikoloji, İstanbul Üniversitesi
esrakamaci04@gmail.com

Duygular, politik ve sosyal hareketlerde belirleyici bir rol üstlenmektedir. Belli duygular, belli hareketlilik biçimlerinin tetikleyicisi olduğu gibi, sürdürücüsü ve sonucu olarak da gözlemlenmektedir. Aktivizm ve gönüllülük, duyguların etkisini gösterdiği hareket biçimleridir. Farklı alanlarda faaliyet gösteren gönüllü ve aktivist bireylerde yapılan çalışmalar aktivist eylemlerin temelde öfke duygusunu içerdiğini, gönüllülük hareketliliklerinin ise şefkat duygusunu temel aldığını göstermektedir. Aktivizmin, öfke ile sürdüğü ve strese yol açtığı; gönüllülüğün ise şefkat ile sürdüğü ve tatmin ile sonuçlandığına yönelik bulgular da temelde feminizm, hayvan hakları ve LGBTQ+ hakları çerçevesinde yapılan çalışmalarda görülmektedir. Bu çalışmada konunun sıklıkla çalışıldığı sahalardan farklı olarak çocuk alanında çalışan gönüllüler ve çocuk hakları aktivistlerinin eylemlerini tanıtım biçimlerindeki duygular incelenmektedir. Kendisini aktivist ya da gönüllü olarak tanımlayan ve bu tanıma uygun platformlarda yer alan kişiler ile derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma yöntemi kapsamında yapılan mülakatlar, fenomenolojik analiz ile incelenerek iki grubun aktivizm ya da gönüllülüğü tanıtım biçimlerindeki duygular ortaya çıkarılmıştır. Aktivizm ve gönüllülük arasında temelde öfke duygusunun varlığına yönelik olan bu fark çocuk hakları aktivistleri ve çocuk alanında çalışan gönüllüler üzerinden incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda bireylerin aktivist/gönüllü eylemliliğe karşı duyguları, içinde bulundukları STK'ya karşı duyguları, topluma karşı duyguları, motivasyonları ve katılımcılara göre gönüllülüğün/aktivizmin gerektirdiği duygusal deneyimler olmak üzere beş tema üzerinden tema listesi oluşturulmuştur. Bu bağlamda, gönüllülerin tatmin, şefkat, aidiyet, üzüntü, umut gibi duyguları deneyimlerken; aktivistlerin öfke, beraberlik, aidiyet ve umut duygularını deneyimledikleri gözlemlenmiştir. Çalışma neticesinde aktivistler ve gönüllüler arasında farklılaşan ve ortaklaşan duygular bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aktivizm, Gönüllülük, Çocuk hakları, Öfke, Şefkat, Tatmin, Duygu Sosyolojisi.

Esnek Çalışma Modelinin Kurum İçi Mesleki Statüye Etkileri: Bankacılık Sektörü Üzerine İnceleme

Elif Akkuş

Sosyoloji, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
akkus.elif10@gmail.com

Bu çalışma, son iki senedir çalışma yaşamının değişimine sebep olan Kovid-19 salgınının çalışma yaşamında meydana getirdiği değişimi incelemektedir. Uzaktan çalışma pratiğinin, performans ve konumda meydana getirdiği değişimin açığa çıkarılması hedeflenmiştir. Rekabetin güçlü şekilde hissedildiği bankacılık sektörü incelemeye konu olmuştur. Esnekleşen çalışma yaşamı durum çalışması modeli kullanılarak çözümlenmiştir. Uzaktan çalışma daha çok performansın düşmesi ve konum farklılaşması ile ilgili algılanan tehditleri yansıtmaktadır. Bireysel performans kaybı kişinin bulunduğu konumu ve bireyin performans kaybı yaşadığını düşünmesi terfii hedefini olumsuz etkiler. Memnuniyetsizliğe sebep olur. Orta sınıfta olumsuz yönde gerçekleşecek konum farklılaşmalarının fazlalaşması toplumdaki memnuniyetsizliği arttırarak protestocu tavrı tetikleyicidir. Memnuniyetsizliğin artması özelde kurumlar için genelde de ülke istihdam gücü açısından nitelikli iş kayıplarının yaşanması anlamına gelecektir. Bu çalışmada, bankacılık sektöründeki banka yöneticilerinin, evden çalışma modeliyle ilgili deneyimlerinin hangi benzerlik ve farklılıkları barındırdığı araştırılmıştır. İş yapış biçiminde meydana gelen değişim incelenmeye çalışılmıştır. Sonucunda salgın sürecinin performansta meydana getirdiği olumlu ve olumsuz taraflarıyla kurum içi mesleki statüye etkisi elde edilmiştir. Genel olarak performans sonuçları değerlendirildiğinde evden çalışmanın daha avantajlı olduğu anlaşılmaktadır. İş yapış biçiminde meydana getirdiği birçok dezavantajlı durum yanında avantajlı yanının daha fazla ağır bastığı görülmüştür. Kurum içi mesleki statüde görünür bir olumsuz durumun bulunmadığı fakat artan iş yükünün meydana getirdiği kaygıların görmemezlikten gelinmemelidir. Bu noktada çalışma yaşamının esnekleştiği ve evden çalışma modelinin giderek daha esnek hale gelerek yaygınlaşacağı öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Evden Çalışma Modeli, Esnek Çalışma, Bankacılık Sektörü, Performans, Kurum İçi Mesleki Statü.

Yakup Kadri Karaosmanoğlu/*Yaban* Romanının Duygu Sosyolojisi Işığında İncelenmesi

Sevil Kaysı

İlahiyat / Tarih, Marmara Üniversitesi
ssevil_kaysii@hotmail.com

Edebi sanat ürünleri, bizatihi sanat yapma amacı taşımaları yanında işlevsel bir rol üstlenerek toplumdaki dinamikleri, değişimleri ve dönüşümleri aktarmaktadır. Eser ile aktarılan olaylar, fikirler ve duygular sosyoloji için bir veri niteliği taşımakta ve bu eserler bizzat şahit olunamayacak bir zaman diliminin farklı sosyolojik ve toplumsal veçhelerini yazarın penceresinden görebilme olanağı sağlamaktadır. Yaban romanı üzerine yapılan akademik çalışmalar modernleşme, aydın yozlaşması, aydın zihniyeti, aydın-halk kopukluğu ve ulus inşasında aydın rolü gibi merkez konular üzerinden ele alınmıştır. Bu çalışmada ise edebiyat sosyolojisinden ve tarihsel verilerden yararlanılarak duygu sosyolojisi parametreleri ışığında Yaban romanı okumaya tabi tutulmaktadır. Takip edilen yöntem ''Karşılaştırmalı Araştırma ve Tarihsel Analiz Yöntemi'' olmuştur. Bu makalede edebiyat sosyolojisinden yararlanılarak metin incelenirken hem yazarın olaylara bakışındaki hem de eserdeki kurgunun üzerine kurulduğu duygular ele alınacaktır. Eserin üzerine inşa olunduğu halk-aydın çatışması üzerinden kimlik sorunu ve aidiyet duygusu çalışmanın merkez noktasını oluşturmaktadır. Romanın dinamiğini sağlayan unsur olan ''ötekilik'' kavramı; nefret, utanç, korku ve öfke duyguları üzerinden irdelenmektedir. Çalışma, ''öteki'' addedilen varlığın üzerine yüklemlenen ve ötekinin var edilişinde başat rolü oynayan öfke, nefret, korku ve utanç duygularının sosyal hayattaki tezahürünü romandaki ilişkiler ve duygular üzerinden görünür kılma amacı gütmektedir. Çalışmanın amacı toplumsal bir olguyu anlatırken eserde bireylere ve olaylara karşı var olan duyguları duygu sosyolojisi literatürü ışığında incelemek ve bu olaylar üzerinden sosyolojik veriler ortaya çıkartmaktır.

Anahtar Kelimeler: Öteki, Halk-Aydın Çatışması, Nefret, Aşk ve Utanç, Öfke, Korku, Aidiyet Duygusu.

Türkiye'nin Eril Tasavvurundaki Dönüşüm: Çocuklar Duymasın Haluk Örneği

Fatma Zehra Hamarat

İlahiyat, Marmara Üniversitesi
fatmazehrahamarat@gmail.com

Toplumsal cinsiyet (gender), cinsiyet temelinde şekillenen biyolojik özellik üzerine inşa edilen bir toplumsal durum olarak biyolojik cinsiyet (sex)ten ayrılmaktadır. Geleneksel bakış açısı özcü bir yaklaşımla cinsiyet farklılıkları ve dinamiklerinin fiziksel ve psikolojik niteliklere gömülü olduğu yönündeyken güncel literatürdeki hâkim perspektif sosyal inşacıdır ve erile atfedilen nitelemelerin kültürel dinamiklerle şekillendiği kanaatindedir. Bu çalışmanın temel amacı erkek-kadın, eril-dişil ayrımında sosyal inşacı perspektifle eril tasavvurunu incelemek ve bu tasavvurda bir dönüşümün varlığını; şayet varsa hangi yönde olduğunu sorgulamaktır. Bu doğrultuda çalışmada Çocuklar Duymasın dizisindeki taş fırın erkeği Haluk karakterinin dizinin ilk ve son sezonlarındaki ifadeleri söylem ve nitel içerik analizi yöntemiyle çözümlenmektedir. Ayrıca Haluk'un kendi yaşam süresi içinde erilliğindeki çeşitlenme ve değişimler keşfedilmeye çalışılmıştır. Makalenin başlıca bulguları Haluk'un mütehakkim erkek kavramına belli yönleriyle uyduğunu, eril imajının onda "taş fırın" erkek söylemiyle korunması gereken bir dezavantaja dönüştüğünü göstermektedir. Ayrıca yaşamsal süreci içinde Haluk'un erilliğinde bir çeşitlenmenin olmadığı fakat önceki nesillerle Haluk arasında tutum farklılığının olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Erillik, Eril Tahakküm, Çocuklar Duymasın, Haluk.

21.Oturum

Sosyoloji

Oturum Başkanı : Tahir Pekasil

Zinciriye Salonu
11 Kasım Cuma 15:30-17:00

Nesibe Demir
Müslüman Kadınların Faaliyetlerinde Duyguların Rolü: Hanımlar İlim ve Kültür Derneği (HİKDE)

Hüseyin Damak
Sosyoloji Savaşa Girer Mi?

Meliha Tatlı
Şermin Yaşar'ın Fehime Halamı Kaybedip Tekrar Bulduğumuz Gün Hikâyesinde Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı

Müslüman Kadınların Faaliyetlerinde Duyguların Rolü: Hanımlar İlim ve Kültür Derneği (HİKDE)

Nesibe Demir

Sosyoloji, İbn Haldun Üniversitesi
nsbdmr42@gmail.com

Türkiye'de "dindar", "mütedeyyin", "İslamcı" olarak tanımlanan müslüman kadınların faaliyetleri akademide genel olarak başörtüsü, kamusal alan, siyaset, toplumsal cinsiyet, tüketim kültürü, sınıf bağlamında çalışılmış olup duygusal boyutuyla özel olarak ele alınmamıştır. Bu çalışma müslüman kadınların Türkiye'deki faaliyetlerinde öncü bir dernek olarak kabul edilen ve 1973'ten beri faaliyetlerine devam eden Hanımlar İlim ve Kültür Derneği (HİKDE)'ndeki kadınların deneyimlerinde duyguların rolünü analiz etmektedir. Çalışma kapsamında derneğin kurucuları ve mevcut üyeleri ile yirmi derinlemesine mülakat yapılmış, odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiş ve katılımcı gözlemleri içeren bir saha çalışması yürütülmüştür. Ayrıca derneğe ait yazılı ve görsel materyaller de analiz edilmiştir. Çalışma derneğin kadınların eylemlerini kuşatan, belirli nesneler ve özneler aracılığıyla yaratılan duygularının vücut bulmuş hali olduğunu iddia etmektedir. Başlangıçta kamusal alandan dışlanmanın ve sosyal alanda bulunamamalarının neden olduğu derin acı duygusu onları bir araya getirmiş ve faaliyetleri için itici güç oluşturmuştur. Yine beden dilinin ötesinde bir anlam yükledikleri ve aralarındaki sevgi bağına vurgu yapan hâl dili eylemlerinin diğer önemli boyutunu oluşturmaktadır. Duygular zamanla deneyimlerinin bir parçası haline gelen belirli nesnelerle dolaşarak duygusal bir atmosfer yaratan gömülü güçler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müslüman Kadın, HİKDE, Acı, Sevgi, Hâl Dili, Duygusal Atmosfer.

Sosyoloji Savaşa Girer mi?

Hüseyin Damak

Sosyoloji, Bursa Uludağ Üniversitesi
huseyindamak@gmail.com

Toplumsal hayattaki gerçekliklerimiz ile entelektüel gündemlerimiz arasında kimi zaman derin boşluklar vardır. Çağımızın en yıkıcı toplumsal gerçekliği olan savaş konusunda da sosyoloji açısından benzer bir boşluk göze çarpar. Felsefî, tarihsel, politik ve psikolojik pek çok sorgulamanın konusu olan savaş, benzer bir ilgiyi sosyolojik kanonda görmemiştir. Geleneksel savaş çalışmalarının sosyolojiyle; klasik ve çağdaş ana akım sosyoloji yaklaşımlarının da savaşla yeterince ilgilenmemesi, savaş ile toplum arasındaki ilişkiselliğin 20. Yüzyılın son çeyreğine kadar sorgulanmadan kalmasına yol açmıştır. Sosyolojik düşünce açısından bu durum kimi düşünürlere göre bir ihmal, kimilerine göre ise bir görmezden gelme olarak değerlendirilip eleştirilmiştir.

Bu çalışmada sosyolojinin savaş konusunu ihmal ettiği ya da görmezden geldiği eleştirileri ele alınarak; Aydınlanma düşüncesinden anti-militarist geleneğe bu eğilimlerin doğuşuna zemin hazırlayan entelektüel iklimin sosyolojik kanona etkileri tartışılacaktır. Tartışmalar savaş gerçekliği ile entelektüel gündemlerimiz arasındaki boşluğu görünür kılarak onu bir ölçüde kapatabilmeyi ve savaş olgusuna sosyolojik anlama ve açıklama uğraşında daha geniş bir yer açabilmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Savaş, Sosyoloji, Aydınlanma, Anti-Militarizm.

Şermin Yaşar'ın Fehime Halamı Kaybedip Tekrar Bulduğumuz Gün Hikâyesinde Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı

Meliha Tatlı

Türk Dili ve Edebiyatı, Ordu Üniversitesi
edibemeliha@gmail.com

Toplumsal cinsiyet normları toplumun kültürel, toplumsal, siyasal birtakım özelliklerine göre hareket etmek ve bu normlar aracılığıyla toplumda yer edinmeye çalışmakla açıklanmaktadır. Toplumsal normlarla erkeğe geniş ve refah bir şekilde açılan bu alan, kadınların yaşam enerjisini, özgürlüğünü ve bedenini dışlayarak onları ötekileştirmiştir. Kadına zorunlu bir boyun eğiş uygun görülürken, erkek elde ettiği bütün ayrıcalıklarla toplumda avantajlı konumlarda yer almıştır. Günümüz Türk Edebiyatı'nın önemli yazarlarından biri olan Şermin Yaşar'ın "Göçüp Gidenler Koleksiyoncusu" adlı kitabında yer alan "Fehime Halamı Kaybedip Tekrar Bulduğumuz Gün" hikâyesi, kadının toplumdaki yeri, özel alandaki görevleri, kamusal alana çıktığı an başına gelecek felaketleri hikâyedeki Fehime karakteriyle ele alıp inceleme fırsatı sunmuştur. Fehime'nin yenilmişliği ise on beş yaşında zorla alıkonulmasıyla başlayıp genç yaşta çocuk doğurup ve bu çocukları tek başına büyütmek zorunda kalmasıyla olmuştur. Kadının birtakım geleneksel uğraşlara mecbur kalması onun evrensel anlamda hizmetçi ya da köle olarak kullanılmasına işaret etmektedir.

Bu çalışmada Fehime'nin toplumsal cinsiyet yasalarıyla ezilip ötekileştirildiğine dikkat çekilerek Fehime'nin eril iktidar tarafından çalınmış kadın kimliği, hayatı ve bedeni çeşitli başlıklar etrafında incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şermin Yaşar, Toplumsal Cinsiyet, Kadın.

22.Oturum

İslam Sanatları ve Felsefe

Oturum Başkanı : Evindar Yeşilbaş

Kasımiye Salonu
11 Kasım Cuma 15:30-17:00

Hümeyra Betül Mete Kay
Şumnu'da Bir Hat Okulu

Fehime Acat
Bir Eğitim Kampüsü;Mardin Kasımiye Medresesesi

Taha Cem Aydın
Teorik ve Pratik Arasında Estetiğin Konumu: Platon ve Kant Üzerinden Bir İnceleme

Şumnu'da Bir Hat Okulu

Hümeyra Betül Mete Kay

İlahiyat, İstanbul Üniversitesi
metehbetul@gmail.com

Bu bildiri Osmanlı Devleti'nde Niğbolu Sancağına bağlı Şumnu kazasında yer alan hat okulunu ve bu okulda ortaya çıkarılan eserlerin -bilhassa mushafların- özelliklerini sunma gayesi taşımaktadır. Bu okulun temelleri; tanınmış bir bürokrat olmasına rağmen daha ziyade burada yaptırmış olduğu külliye ile bilinen Şerif Halil Paşa tarafından "külliye kütüphanesinde bir hattat çalıştırma" şartıyla atılmıştır. Ayrıca istinsah faaliyetlerinin yürütüldüğü sırada kendisi de hattat olan Sultan II. Mahmud, Şerif Halil Paşa Külliyesi'nde bulunan hat okulunu ziyaret ederek hattatların faaliyetlerini görmüş ve burada çalışan hattatların çalışmalarından ve eserlerinden oldukça etkilenmiştir. Bunun neticesinde ise bu kurumu himayesi altına alarak halkın da talebi doğrultusunda dönemin hattatlarından İbrahim Şevki'yi burada vazifelendirmiştir. Böylelikle kurum daha sistematik hale gelmiş ve Şumnu Balkanlar'da en çok hattat yetiştiren şehirlerden birisi olmuştur.

Bu çalışmada bu kurumda çalışan altmış beş hattatın adına ve yüz altı eserin kaydına ulaşılmıştır. Eserler hattat İbrahim Şevki'nin vazifelendirilmesi öncesi ve sonrası olacak şekilde iki kategoride incelenmiştir. Ayrıca bu çalışmayla burada üretilen eserler -bilhassa mushaflar- ile dünyaya yayılan hüsnühattı, tezhibi ve cildi ile eşsiz örnekler ortaya çıkaran hat okulunun İslam Sanatları perspektifinden değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslam Sanatları, Şumnu, Şumnu Mushafları, Hüsnühat, Şerif Halil Paşa, İbrahim Şevki.

Bir Eğitim Kampüsü: Mardin Kasımiye Medresesesi

Fehime Acat

Sanat Tarihi, Mardin Artuklu Üniversitesi
fehimeakgul@artuklu.edu.tr

Mardin Kasımiye Medresesi, Mardin'in güney batısında Bab-ı Zeytun olarak bilinen bölgenin dışında oldukça eğimli bir arazi üzerinde yer alır. Yapı, Osmanlı Vakıf kayıtlarında Kasım Paşa Medresesi olarak geçmektedir. Kasım Paşa medresesi, "zaviye ve mescid" veya "medrese ve zaviye" olarak Osmanlı dönemi vakıf kayıtlarına geçmiştir.

Tarihsel süreç içerisinde birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, bir ucu Akdeniz de başlayıp diğer ucu Basra körfezine uzanan Bereketli Hilal'in tam tepe noktasını oluşturan Mardin, Güneydoğu Anadolu bölgesinin ve Orta Çağ'ın en önemli kentlerinden biridir. Hareketli kültür ortamının ürünü olan kent, tarih boyunca önemini korumuş ve birçok medeniyete ev sahipliği yapmış nadir kentlerden biridir. Mardin şehir dokusu ve fiziki yapısının bölgede hüküm süren Artuklular devrinde gelişip şekillendiği ve mimari bir gelenek olarak devam ettiği görülmektedir. Artuklular'dan sonra kentte ve bölgede hâkim olan Akkoyunlu ve Osmanlı Devletleri, Artukluların kent mimarisinin şekillenmesinde önemsediği geleneği sürdürmüşlerdir.

Çalışmamızda Kasımiye Medresesi'nin plan ve mimari özellikleri irdelenecek ve Mardin'in komşu kültür çevresi ile olan etkileşiminin mimariye yansıması değerlendirilmeye çalışılacaktır. Günümüzde oldukça sağlam ulaşan yapımızın Artuklu Devri'nde inşa edilen medrese mimarisi ile benzer özellikler sergilemesi nedeniyle Artuklu Devri son dönemlerinde inşa edildiği ve Akkoyunlular tarafından tamamlandığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ortaçağ, Mardin, Medrese, Akkoyunlu, Artuklu, Eğitim, Mimari.

Teorik ve Pratik Arasında Estetiğin Konumu: Platon ve Kant Üzerinden Bir İnceleme

Taha Cem Aydın

Felsefe, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
aydintcem@gmail.com

Bu makale teorik ve pratik alanların birbirlerine bağlandığı, bu iki alan arasında köprü görevi gören estetik alanın ne olduğunu tartışmayı amaçlamaktadır. Bu tartışma felsefe tarihinin iki büyük filozofu olan Platon ve Kant üzerinden gerçekleştirilecektir. Platon üzerinden bir ve çok arasındaki gerilimi Mimesis kavramı üzerinden inceleyecek ve akabinde Platon'un estetiği (ve daha genelde sanatı) nasıl anladığına bakılacaktır. Ardından Kant'ın Yargı Yetisinin Eleştirisi (Kritik der Urteilskraft) adlı eserinde Teorik Akıl ve Pratik Akıl kavramlarının birbirleriyle etkileşime geçme bağlamında estetiğin ve dolayısıyla muhayyilenin yeri incelenecektir. Kant'ın muhayyile kavramı (Einbildungskraft) ile Platon'un muhayyile kavramının nasıl farklılaştığı ve bu farklılıkların hangi problemlere cevap olarak ortaya çıktığı soruşturulacaktır. Makalenin ana tezi Platon'daki bir ve çok gerilimi ile Kant'ın Teorik ve Pratik Akıl arasındaki etkileşim geriliminin örtüştüğü ve her iki filozofun kendi bakış açılarından gördükleri gerilimi estetik üzerinden çözmeye çalıştıklarıdır. Bu düşünceye binaen Kant'ın Yargı Yetisinin Eleştirisi adlı eserindeki muhayyile kavramsallaştırması ile Platon'un Mimesis kavramı üzerinden her iki filozofun felsefi sistemlerinin neye cevap olduğu ve bu bakımdan Platon ve Kant felsefesinin nasıl farklılaştığı ele alınacaktır. Makalenin sonuç kısmında, bu soruşturmaların ardından, estetiğin nasıl anlaşılması gerektiğine dair bir değerlendirmeye yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: : Platon, Kant, Estetik, Mimesis, Muhayyile, Teorik Ve Pratik Akıl, Bir ve Çok.

23.Oturum

İLEM Oturumu

Oturum Başkanı : Feridun Bigin

Nisibis Salonu
11 Kasım Cuma 15:30-17:00

Talha Çetin
İbn Sînâ'da Dış Dünya Bilgisi Problemi

Nurcan Bayram
Matematiksel Nesnelerin Varlık Mahiyeti ve Metafizik İlişkisi: Kök İki Sayısı

Melike Bars
Fahreddin er-Razi'de Bilgi ve Mahiyet'in Varlığı Üzerine

Seyyit Ahmet Sarı
Tarihsel Aklın Teritoryal Tezahürü: Nurettin Topçu Düşüncesinde Soyut Akıl Eleştirisi ve Anadoluculuk

İbn Sînâ'da Dış Dünya Bilgisi Problemi

Talha Çetin

İlahiyat, Marmara Üniversitesi
talhac33@gmail.com

Şeylerin bilgisini elde etmenin mümkün olduğunu iddia eden İbn Sina epistemolojini anlayabilmek için İbn Sinâ'nın bilgi tasavvuru ve bilgi araçları üzerine eğilmek gerekir. Birçok veçhesi olan bu bilme sürecinde faal akıldan nefse; nefsten bedene kadar tüm unsurları ve bu unsurların taalluk ettiği güçleri İbn Sinâ'nın bahsettiği gibi anlamlandırmak yer yer varsa bıraktığı boşlukları genel teorisine uygun bir şekilde doldurmak gerekmektedir. Peki bilgi konusunu işlerken ele almamız gereken şeyler nelerdir? Bu sorulara cevap vermek daha doğrusu İbn Sinâ felsefesinde bilginin nasıl ortaya çıktığını ortaya koymak için öncelikle nefs ve beden arasındaki ilişki ortaya konmalıdır. Bu süreçte bilginin kaynağı olarak faal akıldan nefse gelen feyzi işaret eden İbn Sinâ, bedenin bu feyzi alma noktasında duyulur suretlerden aldığı bilgileri işleyerek nefse iletmesi ve nefsin bu feyzi almasına hazırlık yapması duyu güçlerinin önemini ortaya koymaktadır. Elinizdeki bu çalışmayla bahsettiğimiz süreçler arasındaki irtibatın nasıl sağlandığı açıklanarak; İbn Sînâ felsefesinde dış dünyanın bilgisi problemini açık bir şekilde ortaya koymaya ve bu problemi aşmak için çözüm önerisinde bulunmaya çalışacağız. Bu noktada İbn Sinâ'nın tüm bu süreçleri anlamlandırmak ve açıklamak için hangi yöntemi kullanmaktadır sorusu teorinin temellendirilmesi açısından mühimdir. İbn Sinâ'nın burhan yöntemini felsefesi gereği kullanmaktadır. Fakat son dönem eserlerinde müşahede yöntemine dair ifadeleri bu konuda kafa karışıklığına neden olmaktadır. İbn Sinâ'nın hangi yöntemi benimsediğini kavrayabilmek için genel olarak iddiasının ve bu iddia neticesinde ortaya konabilecek teorisinin bütünlüklü bir şekilde ele alınması halinde İbn Sinâ'nın benimsediği yöntem kendini ele verebilir.

Anahtar Kelimeler: İbn Sînâ, Faal Akıl, Nefs, Beden, Tecrit Feyz, Sezgi, Vehim, İç ve Dış Duyular, Husul, Zihnî ve Haricî Varlık, Bilen-Bilinen İttihadı.

Matematiksel Nesnelerin Varlık Mahiyeti ve Metafizik İlişkisi: Kök İki Sayısı

Nurcan Bayram

Bilim Tarihi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
nurcan.bayram@stu.fsm.edu.tr

Modern dünyada insanın sosyal ve bilişsel tüm faaliyetlerinin şekillendiricisi bilimsel düşüncedir. Hâkim düşünme biçimi olan bilimsel düşüncenin temellerinin matematiğe dayandığı da bilinen bir gerçektir. Matematik bununla kalmayıp aynı zamanda varlık ve gerçeklikle olan ilişkimizi ve ona dair algımızı da şekillendiren önemli bir dinamiktir. Somut ve nesnel gerçekliğe sahip bir evrende, matematik ve matematiksel nesnelerin varoluşu soyut bir zemin üzerine kuruludur. Gerçekliğine dair ise nesnel ve göreli olarak farklı yorumlar getirilmiştir. Gelinen bu çağda hakikat/gerçeklik olabildiğine göreli hale gelmiş ve insanın metafizik olanla bağı koparılmıştır. Matematiğin varlığı ve gerçekliği üzerine düşünceler de zaman içerisinde bu değişimden nasibini alarak hem dönüşmüş hem de dönüştürmüştür. Matematiksel nesnelerin varlık ve gerçekliğinin mahiyeti hala güncel tartışma konularından biridir. Hayatı saran ilişkiler ağını, matematik ve metafizik cihetinden anlamaya çalışmak; matematiğin metafizikle olan dönüşümlü ilişkisindeki rolünün öne çıkarılması ve bu bağlamda kök 2 sayısının varlık mahiyetini açıklamaya çalışmak bu çalışmanın amaçlarındandır.

Matematiksel nesnelerin, kök 2 sayısı özelinde, irrasyonel sayıların varlık ve gerçeklik mahiyeti nedir? Evrene dair gerçeklik algısını nasıl dönüştürürler? Ve nihayetinde, metafizik ile ilişkileri var mıdır, var ise nasıl bir ilişkidir? gibi sorular bu çalışmanın başlıca sorularıdır. Konu genelde varlık ve nesne kavramları özelde ise kök 2 sayısının keşif süreci üzerinden Realizm tartışmaları, Pisagor ve Pisagorculuk, Platon ve Aristoteles ve modern yaklaşımlar bağlamında ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: : Matematiksel Nesne, Varlık, Gerçeklik, Metafizik, Kök İki, İrrasyonel Sayılar.

Fahreddin er-Razi'de Bilgi ve Mahiyet'in Varlığı Üzerine

Melike Bars

İngilizce, İlahiyat İstanbul Üniversitesi
melike.bars.75@gmail.com

Bu araştırmanın konusu Fahreddin er-Râzi'de bilgi süreci ve varlık mahiyet meseleleridir. Bu makalede Fahreddin er-Râzi'de bilginin imkanı mümkün mü, varlık ve mahiyet nedir, mahiyetler varlıktan ayrı mıdır, Razi'de hakikat ve mahiyet ayrımı var mıdır, zihnî varlıklar Râzi'de neye tekabül ediyor sorularına cevaplar aranacaktır.

Fahreddin er-Râzi İbn Sina'yı eleştirerek ve görüşlerini İbn Sina ile kıyaslayarak kendi görüşlerine zemin hazırlamıştır. İbn Sina ile kıyaslamalı okunan Râzi felsefesinde bilginin imkânına dair müstakil bir çalışma gerekli görülmektedir.

Fahreddin er-Râzi'nin bilginin imkânını kesin olarak kabul etmesi Razi'nin eserlerinde bilgi sürecinde kullanılan teoriler hakkında geniş tartışmalara yer vermesini gerekli kılmış ve yine eserlerinde özellikle zihnî varlık teorisi gibi konularda meseleleri sorunsallaştırıp bir tartışma alanı yaratmıştır. Bu makalede Râzî'nin metinlerinden hareketle onun bu konulardaki görüşleri, savunduğu ve reddettiği teoriler, bilginin elde edilişini nasıl ele aldığı gibi hususlar ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır. Fahreddin er-Râzi'de kesin olarak bilinen bir diğer husus, Razi'nin bedihi bilgilerin doğuştan gelmediğini, bedihi bilgilerin sonradan meydana geldiğini savunmasıdır. Fakat Tûsi, Fahreddin er-Râzi'nin bu konuda çeliştiğini söyler. Bu çalışmada çelişik görünen konular da ele alınacaktır. Buradan Râzî'nin varlık mahiyet ayrımı konusundaki görüşlerine yer verilecek ve bu da çalışmanın en vurucu kısmı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fahreddin Er-Razi, Bilgi, Varlık, Mahiyet, Hakikat, Tasavvur.

Tarihsel Aklın Teritoryal Tezahürü: Nurettin Topçu Düşüncesinde Soyut Akıl Eleştirisi ve Anadoluculuk

Seyyit Ahmet Sarı

Hukuk, Fakültesi İstanbul Üniversitesi
sarisey46@gmail.com

Nurettin Topçu, Türkiye'de milliyetçi, muhafazakâr ve İslamcı çevreleri fikirleriyle etkilemiş bir düşünür olarak temayüz etmektedir. Bilhassa ortaya koyduğu Anadoluculuk anlayışı; söz konusu çevrelerin milli tarih anlatılarından, günümüzde tartışılmaya devam eden, yerlilik söylemlerine kadar birçok alana damgasını vurmuştur. Kapitalizm ve teknik eleştirisi, köycülük ve Anadolu tasavvufu gibi diğer birçok mesele Topçu'nun Anadolucu milliyetçilik üzerinden incelediği tartışma konularıdır. Topçu düşüncesinin ana yörüngesini meydana getiren Anadoluculuk anlayışı Türk muhafazakârlığı, milliyetçilik ve Anadolu sosyalizmi gibi bağlamlarda genellikle modern Türk düşüncesi çerçevesinde incelemelere konu olmaktadır. Bu makalede ise söz konusu düşünce modern siyaset düşüncesinde cereyan etmiş temel bir tartışma perspektifinden incelenmeye çalışılacaktır. Bu minvalde muhafazakâr düşüncenin kurucu düşünürlerinden Edmund Burke'ün Aydınlanma sonrası inşa edilen modern soyut akılcılığa karşı ortaya attığı yeni akıl anlayışı, karşılaştırma unsuru olarak dikkate alınacaktır. Nurettin Topçu'nun Anadoluculuk anlayışının Türk modernleşmesindeki soyut akılcı unsurların bir eleştirisi ve tarihsel aklın bir tezahürü olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Son olarak Topçu'nun komünizm, Turancılık ve İslamcılık ideolojilerine yönelttiği eleştiriler de soyut akıl – tarihsel akıl tartışması bağlamına yerleştirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Edmund Burke, Soyut Akıl, Tarihsel Akıl, Nurettin Topçu, Anadoluculuk.

24.Oturum

Felsefe

Oturum Başkanı : İbrahim Çetres

Zinciriye Salonu
11 Kasım Cuma 15:30-17:00

Şehriban Yalap
Hannah Arendt Bağlamında Kötülük Problemi

Meryem Şahin
Erdem Epistemolojisi Radikal Şüpheciliğe Bir Yanıt Sunabilir Mi?

Ayşegül Burhan
Aristoteles'te Soyutlama İlkesi

Ebubekir Muhammed Deniz
Modal Mantığın İmkânı Tartışması ve Ontolojik Önemi

Hannah Arendt Bağlamında Kötülük Problemi

Şehriban Yalap

Felsefe, Mardin Artuklu Üniversitesi
sehriban_yalap@hotmail.com

Hannah Arendt, İkinci Dünya Savaşı sürecinde Nazi toplama ve imha kamplarında Yahudi soykırımına tanıklık etmiş Yahudi kökenli bir Alman yurttaşıdır. Arendt, bütün bu olanları anlamlandırabilme amacıyla kötülük problemine yönelmiştir. Yaşadığımız yüzyılda kötülük insanca anlaşılabilir sebeplerle açıklanamadığı için kötülüğün artık daha radikal olduğunu iddia etmiştir. Arendt, Nazi olaylarıyla ortaya çıkan bu yeni suç türünü "radikal kötülük" olarak adlandırmıştır. Gerçek kötülüğün yani radikal kötülüğün, bencillikle ve diğer anlaşılır günah güdüleriyle bir alakası yoktur. Buna karşılık temelinde daha olgusal bir şey yani insanı insan olmaktan soğutmak vardır. Bu düşüncelerden sonra Nazi subayı Adolf Eichmann'ın işlediği savaş suçları nedeniyle Kudüs'teki yargılanma sürecine gözlemci sıfatıyla katılan Arendt, totalitarizmin geldiği son noktada saf kötülüğün ortaya çıktığını iddia etmiştir. Arendt'a göre dünyada işlenmiş en büyük kötülükler önemsiz insanlar tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda Arendt, herhangi bir gayesi bulunmayan ve fikirden yoksun ruhsuz kalplerin birey olmayı reddetmeleri sonucu "kötülüğün sıradanlığı" kavramını ileri sürmüştür. Böylece bütün sorumluluğun üst mercilere bırakılması ile ortaya çıkan fikirsizlik kötülüğün kaynağıdır. Çalışmamızda "radikal kötülük" kavramını felsefe diline kazandıran Kant'a da yönelmeyi ihmal edilmeyerek Arendt'in kötülük üzerine düşünceleri ele alınacaktır. Dolayısıyla kötülüğün egemenliğine karşı durmak için kötülüğün kaynağını ve doğasını bilmenin gerekliliğini açıklamaya çalışmak ve buradan yol çıkarak kötülüğün epistemik, ontolojik ve etik boyutunu tartışmaya açmak temel amacımız olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arendt, Radikal Kötülük, Kötülüğün Sıradanlığı, Fikirsizlik, Etik.

Erdem Epistemolojisi Radikal Şüpheciliğe Bir Yanıt Sunabilir mi?

Meryem Şahin

İlahiyat, Ankara Üniversitesi
meryema414@gmail.com

Epistemolojinin en temel sorularından "bilgi mümkün müdür?" sorusuna verilecek olumlu cevap, bilginin mümkün olmadığını öne süren meydan okumalara cevap vermeyi de gerektirecektir. Söz konusu meydan okumalara felsefe tarihi boyunca Sokrates, Platon, Aristoteles gibi antik dönemin öne çıkan filozofları başta olmak üzere birçok filozof cevap vermeye ve bilginin imkanını göstermeye çalışmıştır. Epistemoloji tartışmalarında radikal şüpheciliğe ilişkin en çok yer bulan formlardan biri, Descartes'ın sistematik olarak sunduğu radikal şüpheciliktir. Radikal şüpheciliğe karşı verilmiş cevaplardan bizzat Descartes'ın sunduğu Kartezyen cevap hala tartışılmakta, çağdaş felsefede Russell, Moore, Nozick gibi filozofların cevapları da epistemoloji tartışmalarında önem atfedilen görüşler olarak karşımıza çıkmaktadır. Çağdaş epistemolojide radikal şüpheciliği eleştiren ve bilginin imkanını gösterme iddiasında olan yaklaşımlardan biri de erdem epistemolojisidir. "Erdeme dönüş" ya da erdemleri merkeze alma, 20. Yüzyılın ikinci yarısında öncelikle ahlak, akabinde epistemoloji alanında gündeme gelmiştir. Erdem epistemolojisi bir inancı uygun bir inanç yapanın ne olduğu yerine epistemik olarak uygun inanca sahip öznelerin özelliklerini incelemekle meseleye başlayan, sonrasında uygun inancın özneler tarafından nasıl üretildiğine odaklanan bir yaklaşım olarak karşımıza çıkar. Erdem epistemolojisini teorik olarak güçlü kılan hususlardan biri ise radikal şüpheciliğe karşı oluşudur. Bu bildiri erdem epistemolojisinin görüşlerinin radikal şüpheci argümanlara karşı bir imkân olarak görülebileceğini öne sürmekte, erdem epistemologlarının konuya dair görüşlerine yer vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Erdem Etiği, Epistemoloji, Erdem Epistemolojisi, Şüphecilik, Kartezyen Felsefe, Descartes, Değere Dönüş.

Aristoteles'te Soyutlama İlkesi

Ayşegül Burhan

Felsefe ve Din Bilimleri, Süleyman Demirel Üniversitesi
aysegulburhan57@icloud.com

Mantığın konu edindiği ikincil tözlerin oluşum süreci olarak Soyutlama dış dünyadaki nesnelerin zihnimizde büründüğü yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Soyutlama, zihindeki kavramları oluşturma yolunda bir araç olarak adlandırılabilir. Dış dünyayı kendi zihnimize sığdırabilmemizdir. Ya da duyulur dünyada bulunan tek tek tikellerden tümel olanı oluşturma çabasıdır.

Aristoteles'in soyutlama ilkesine geçmeden önce durumu daha iyi anlamak adına varlık, töz, tümel, ruh, hafıza, tecrübe vb. bazı kavramların açıklanması zaruridir. Çünkü bu kavramlar ışığında soyutlama ilkesi daha iyi anlaşılabilir.

Aristoteles'te soyutlama ilk olarak duyu organlarının duyumsamasıyla başlar. Beş duyu organı olan görme, işitme, koklama, tatma ve dokunma ile her organın kendine özgü duyumsamasıyla duyumsamanın verileri ruhta yani hafıza da toplanır. Her duyu organı kendi yetisine uygun olan imgeleri hafızada toplar. Bir de ortak duyu vardır ki o en az iki duyudan hareketle oluşturulmaktadır. Ortak duyu, duyularda bulunan ortaklıktan yola çıkar. Duyumsananacak olan nesne dış dünyada madde ve formdan oluştuğu için Aristoteles'te soyutlama maddenin itilip formun elde edilmesiyle olur. Biçimin çekilip ayırmasıyla değil maddenin itilmesiyle soyutlama süreci başlar. Yani formlar duyu organlarında oluşur. O zaman soyutlamanın ilk basamağı duyu organlarının algılamalarıyla elde edilen imgelerin oluşumudur. İkinci basamak ise çıkış noktası duyular ile sonucun yani zihnin orta kısmıdır. Duyulur dünyadaki tek tek tikellerin tecrübesinden hareketle tümelin bilgisine ulaşılır. Bu bağlamda duyu organları aynı türe ait tekilleri defalarca tecrübe eder. Bu tecrübenin sık sık tekrar etmesiyle tikele ait form ruha işlenmiş olur. Aynı türde bulunan tekiller tecrübe edildikçe bir form meydana gelir. Maddenin itilip forma ulaşmak bu şekilde gerçekleşmiş olur.

Anahtar Kelimeler: Varlık, Töz, tümeller, Ruh, Hafıza, Duyu, Soyutlama.

Modal Mantığın İmkanı Tartışması ve Ontolojik Önemi

Ebubekir Muhammed Deniz

Felsefe, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
e.muhammeddeniz@gmail.com

Modern mantığın gelişiminin arka planındaki ontolojik dönüşüme öncülük eden Kant, modalitenin yargıların içeriğine dahil olmadığını iddia etmiştir. Benzer bir tutum ile Frege de modalitelerin yargıların kavramsal içeriğini etkilemediğini savunmuştur. Bu gelişmeler modal mantığının gelişimini geciktirse de CI Lewis ve Kripke'nin çalışmaları ile modalitelerin doğruluk değerini etkilediği kabul edilmiştir. Nicelenmiş Modal mantığın imkanını sorgulayan Quine ise zorunluluk ekleminin üç düzeyde kullanıldığını belirterek, nicelenmiş modal mantıkta dilin parçası olan zorunluluk ve mümkün olma özelliklerinin nesneye ait özellikler olarak ele almasından hareketle nicelenmiş modal mantığın mümkün olmadığını savunmuştur. Quine'ın temel eleştirisi ise nicelenmiş modal mantığın Aristotelesçi özcülüğe yol açması olmuştur.

Bu eleştiriler temelde modalitenin nereye "ait" olacağı ile ilgili ortak bir çıkış noktasına sahiptir. Zorunluluk ve imkân nesnelerin mi, yargıların mı, dilin mi yoksa bilme tarzımızın mı bir özelliğidir? Biz çalışmamızda önce Kant ve Frege'nin yargı görüşlerinden hareketle modal mantığı nasıl eleştirdiklerini ele alacağız. Ardından modal mantığın C.I. Lewis ve Kripke ile gelişiminden bahsederek modal mantığın söz konusu eleştirilere nasıl cevap sunduğunu ortaya koymaya çalışacağız. Ardından Quine'ın nicelenmiş modal mantığa getirdiği eleştirileri aktararak modal mantık ile ontoloji ilişkisine değineceğiz. Nihayetinde modal mantığın ontolojik sorunları ele almada önemli bir araç olduğunu ancak modal bağlamda ele alınan özdeşlik, gönderim gibi ontolojik sorunların halen felsefi önemini koruduğunu belirteceğiz.

Anahtar Kelimeler: : Modal Mantık, Frege, Quine, Kant, Ontoloji.

25.Oturum

İLEM Oturumu

Oturum Başkanı : Taha Eğri

Kasımiye Salonu
11 Kasım Cuma 15:30-17:00

Hilal Duvar
Celal Nuri İleri'ye Yeniden Bir Bakış: Kadınlarımız Eserinin Cins Bakışı Sözlüğü (Ips) Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Asude Erdoğmuş
Modulor ve Bedenin Ölümü

Furkan Baki Zaralioğlu
Türk Reklamcılığındaki Baba - Çocuk İlişkisinin Duygusal Gösterimi

Celal Nuri İleri'ye Yeniden Bir Bakış: Kadınlarımız Eserinin Cins Bakışı Sözlüğü (Ips) Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Hilal Duvar

Hukuk, İlmi Etüdler Derneği
hilalduvar26@gmail.com

Celal Nuri İleri; çağdaşlarına nazaran Batıcı bir müteffekir olarak anılan, döneminde seyahat, hukuk, dil, din, toplum gibi çok çeşitli konularda birçok dergi ve gazetede yazmış bir hukukçu gazetecidir. İleri'nin kadınları terakki ve tekamülün bir parçası olarak değerlendirdiği 1913 yılında yayınlanan Kadınlarımız eseri, modernleşmeye olan bakışı yönüyle nazar-ı dikkati üzerinde toplamaktadır. Eserin yazarın çağdaşı müteffekkirlerin çoğunluğunun fikirlerinden farklı bir çizgide yer alıyor olması, kadının kamusal hayatta varlığını koruması ve erkeklerle denk sosyal haklara sahip olması gerektiği hususundaki ifadeleri 2. Meşrutiyet sonrası dönem göz önüne alındığında iddialı gelecektir. Celal Nuri, kadınların toplum hayatında ikinci plana atılmış olmasını şiddetle eleştirerek medeniyetlerin terakkisinin geleceğin annesi olan kadınların eğitilmesi suretiyle gerçekleşeceğinin altını çizerek dünyada erkekleri modernleşip kadınları hal-i tedennide bulunan bir medeniyetin olmadığına dikkat çekmiştir. r. Onun kadın anlatısında sık sık yerel motiflere başvurulmuş, kadının ailedeki yeri vurgulanarak anne kimliği üzerinden toplumsal inşadaki rolüne atıfta bulunulmuştur.

Inter Press Service (IPS) global konularda dünyanın dört bir yanında haber yayınlayan ve gelişmeleri güncel olarak takip eden bir haber ajansıdır. Kadınların sosyal hayatta yaşadıkları açmazları çözümleme gayreti içinde olan IPS kendilerini ifade etme uğraşlarına katkıda bulunmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda Cins Bakışı Sözlüğü Dördüncü Dünya Konferansı Eylem Platformu ile IPS'in 1995'de Afrika, Asya Latin Amerika ve Karayipler'de düzenlediği Avrupa Birliğince desteklenen seminerlerde IPS habercilerinin saptadığı 115 kelimeden oluşmaktadır.

Bu çalışmada Celal Nuri'nin -her ne kadar döneminde Batıcı olarak tasnif ediliyor olsa da- toplum dinamiklerini izahında kullandığı terminolojinin ve argümanların Batılı yazarların cinsiyete dair dönüşüm anlayışı ile benzeştiği ve ayrıştığı hususlar Cins Bakışı sözlüğü ile kıyasen tartışılacaktır

Anahtar Kelimeler: Celal Nuri, Kadın, Hukuk.

Modulor ve Bedenin Ölümü

Asude Erdoğmuş

Mimarlık, İstanbul Teknik Üniversitesi
asude.erd@gmail.com

Bu araştırmada 20. yüzyılın öne çıkan mimarlarından Le Corbusier ve onun öne sürdüğü Modulor ölçeği, kavramsal tartışmalar ve örnekler üzerinden incelenmektedir. Modulor ölçeği; cinsiyetçilik ve Avrupa merkezcilik gibi bağlamlarda ele alınıp, aslında Le Corbusier'in iddia ettiği gibi Modulor'un bedeni yücelten bir üretim olmaktan ziyade bedeni öldürdüğü üzerine tartışma yürütülmektedir. Le Corbusier'nin ulvi gayesi, dünya ölçeğinde tasarlandığını iddia ettiği nesnelerin tüm ırklardan kullanıcıların malı haline getirilmesidir. Ancak Le Corbusier'e göre bu üretimlerin başarıya ulaşabilmesi için önünde iki engel bulunmaktadır. Bu engeller dünya genelinde kullanılan yaygın iki ölçek olan metrik sistem ve ayak-inç (foot-inch) sistemidir. Le Corbusier, bu iki ölçü sisteminin insan bedeninin ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kaldığına dair bir iddiada bulunmaktadır. Bu ihtiyaçların karşılanması için insan bedeni referans alınarak yeni bir ölçek geliştirmenin gerekliliğini savunmaktadır. Modulor ölçeği de bu arayış sonucunda üretilmiştir. Devamında Le Corbusier, Modulor ölçeğini yalnızca üretmekle kalmamış, tasarladığı yapıları bu ölçü sistemine göre inşa etmiştir. Bu eserlerinden öne çıkanlarından biri de 1950'lerde Marsilya'da tasarladığı "Unité de Habitation"dur (Barınma Bloğu). Le Corbusier'nin bu eseri adeta Modulor'un uygulanabilirliğini kanıtladığı bir yapıdır. Makalede, Unité de Habitation ve blok inşa edilirken alınan ölçek kararları sosyal, mimari ve politik yönleriyle incelenmektedir. Makalede, bahsedilen tüm bu meseleler ile Le Corbusier'nin insanı merkeze alan ve ilk bakışta onu yüceltiyormuş gibi görünen icadı Modulor ve özgün mimari anlayışı ele alınmaktadır. Le Corbusier'nin mimari bakış açısı ve Modulor ölçeği aslında tam tersine Avrupalı erkek ve orta yaşlı bedenleri yücelterek insanlığın çok küçük bir kısmını temsil etmekte; bu kümenin dışında kalan bedenleri ise yok saymakta ve ölüme terk etmektedir

Anahtar Kelimeler: Modulor, Cinsiyetçilik, Avrupa Merkezcilik, Modernizm, Unité de Habitation.

Türk Reklamcılığındaki Baba - Çocuk İlişkisinin Duygusal Gösterimi

Furkan Baki Zaralioğlu

Psikoloji, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
furkanzaralioglu@gmail.com

Değişen yaşam şartlarıyla birlikte erkekliği temsil eden normlar yeniden şekillenmiş ve farklı tezahür sahaları ortaya çıkmıştır. Buna bağlı olarak geleneksel ve yegâne olarak süregelen babalık figürü yerine farklı babalık türleri gelişmiş ve medya araçlarında temsil edilmiştir. Reklamcılık ürün pazarlama teknikleri ile farklı babalık türlerinin temsil edildiği ve araçsallaştırıldığı alanlardan biridir. Tüketicileri markaların pazarına katılmalarını sağlama işlevlerinin yanı sıra, pazarlamanın etkili olabilmesi için yayınlandıkları dönemin toplumsal bağlamını dikkate alan reklamlar, toplumsal değişimin takip edilebileceği önemli araçlar arasında yer almaktadır. Bu çalışma, Türk televizyon reklamcılığındaki örnekler bağlamında farklı cinsiyetteki çocuklara sahip babaların çocuklarına gösterdiği duygusal yaklaşıma odaklanmaktadır ve babalığın kendi içindeki farklılaşma tezahürlerini tartışmayı amaçlamaktadır. Bunun için, benzer zamanlarda yayınlanmış 4 adet reklam eleştirel söylem analizi tekniğiyle incelenmiştir ve babaların sahip olduğu çocuklarının cinsiyetine dair duygusal yaklaşımdaki farklılıkları tartışılmıştır. Yapılan inceleme sonunda erkek çocuk sahibi babaların kızgın ve duygularını belli etmeyen kişilerken kız çocuklarına sahip babaların sevecen ve duyguları saklamayan kişiler olması gibi farklı gösterimlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu durumun sebebi olarak süregelen cinsiyet rolleri, sahip olunan çocuğa göre babaya yüklenen toplumsal roller ve etkileşim konuları gibi sebepler söz konusu farklılaşmanın nedeni etrafında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: : Babalık Duygusu, Reklamcılık, Cinsiyet Algısı, Toplumsal Cinsiyet.

26.Oturum

Sosyoloji ve Psikoloji

Oturum Başkanı : Deniz Işıker Bedir

Nisibis Salonu
11 Kasım Cuma 15:30-17:00

Muhammet Erkam Gökdemir, Halil Ekşi
Çocuklar için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması

Meryem Çapun
Cumhuriyet Dönemi Köycülük Hareketi Bağlamında Köy ve Köylülük: Mahmut Makal'ın Bizim Köy Romanı Üzerinden Bir Değerlendirme

Ahmed Faruk Ergün
Baba Yurdunda Yabancı Olmak /Almanya'dan Gelen Türk Kökenli Öğrencilerin Bütünleşme Problemi

Çocuklar için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması

Muhammet Erkam Gökdemir & Halil Ekşi

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Marmara Üniversitesi
erkamgokdemir@gmail.com

Benlik saygısı; kişinin kendini değerlendirmesiyle beraber ortaya çıkan, kendisini olduğundan aşağı ya da üstün görmeden kendinden memnun olma durumu biçiminde tanımlanmaktadır. Benlik saygısının düşük olması, bireylerde psikolojik iyi oluşu olumsuz etkileyebilmektedir. Alanyazın incelendiğinde 7-12 yaş arasındaki çocukların benlik saygısı düzeylerini ölçen güncel bir ölçme aracının olmadığı gözlenmiştir. Bu çalışmanın amacı; Çocuklar için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'ni Türkçeye uyarlayarak 7-12 yaş arası çocuklar için geçerlik ve güvenirliğini incelemektir. Çalışma 376 çocuk üzerinde yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21 ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) programları kullanılmıştır. Uyarlama sürecinde öncelikle ölçeğin İngilizceden Türkçeye çevirisi yapılmıştır. Bunun için hem İngilizce dili uzmanlarından; hem de ruh sağlığı alanında çalışmalar yapmakta olup İngilizceye iyi düzeyde hakim olan uzmanlardan yardım alınmıştır. Daha sonra 7 – 12 yaş aralığında 10 öğrenciye çevrilen ölçek uygulanarak geri bildirimler alınmış ve ölçeğe son şekli verilmiştir. DFA sonucunda ölçeğin tek boyutlu yapısının doğrulandığı görülmüştür. Ölçeğin uyum değerleri, ölçeğin DFA sonuçlarının kabul edilebilir değerler olduğunu göstermektedir. Ölçeğin ölçüt geçerlik çalışması için Coopersmith Öz-Saygı Envanteri'nin "genel öz-saygı" alt boyutu kullanılmıştır. Bulgular, Çocuklar için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nin Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Her bir maddenin 4 olası yanıt içerdiği ölçekte, negatif maddeler tersine çevrildiğinde 10 ile 40 arasında değişen puanlar alınabilmektedir. Ölçekten alınan toplam puanın artması, bireylerin benlik saygısı düzeylerinin arttığı anlamına gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Benlik Saygısı, Rosenberg, Ölçek Uyarlama, Çocuk, Öz-Saygı.

Cumhuriyet Dönemi Köycülük Hareketi Bağlamında Köy ve Köylülük: Mahmut Makal'ın *Bizim Köy* Romanı Üzerinden Bir Değerlendirme

Meryem Çapun

Sosyoloji, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
meryemcpn@gmail.com

Sanayileşmeyle birlikte kırsalda yaşanan çözülmeler dünyanın birçok yerinde büyük hareketliliklere ve değişimlere sahne olmuştur. 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyılın başlarında dünyanın farklı bölgeleri köylü hareketlerine sahne olmuş, yereldeki hareketlilikler küresel düzeyde de bir takım sonuçlar doğurmuştur. Örneğin; 1917'de Rusya'da yaşanan devrimde köylülerin aktif desteği, I. Dünya Savaşı sonrası Balkanlardaki köylü isyanları gibi hadiseler yönetici kesimde köylülüğe dair bir farkındalık oluşturmuş ve buna dair birtakım politikalar oluşturmayı zaruri kılmıştır. Köycü söylem bu politikaların bir sonucu olarak köylüyü köyünde tutabilmek, yönetebilmek adına ortaya çıkmıştır.

Dünya üzerindeki mevcut dalgalar sonucu oluşan atmosfer Osmanlı son dönemi ve yeni rejim üzerinde de bir etki oluşturmuştur. Büyük çoğunluğu köylü olan Osmanlı toplumu ve onun uzantısı olan Türkiye Cumhuriyeti'nde daha da artmış olan köylü nüfusun oranı, yöneticileri bir önlem almaya götürmüştür. Bu bağlamda -büyük bir güç olarak gördükleri köylüyü siyasi ve ideolojik anlamda kazanmak ve yönetebilmek amacıyla- halkçılık ilkesinin bir uzantısı olarak köycü söylem siyasi bir tavır olarak benimsenmiştir.

Bu çerçevede köye ve köylülere ait değerler halkçılık anlayışı içinde yüceltilmiş, adeta bir romantizm düzeyine vardırılmıştır. Bunun pratik anlamda uygulanması ise köylüyü kültürel, ideolojik ve iktisadi olarak dönüştürmek adına Köycü Cemiyetleri, Halkevleri ve Köy Enstitüleri gibi kurumlar üzerinden olmuştur. Köyü ve köylüyü dönüştürmek, tabanla ilişki kurmak üzere inşa edilen bu kurumlar ve bu çerçevede söylemlere rağmen büyük oranda abartılı bürokratik zihniyetin etkisiyle aradaki mesafe kaldırılamamış, geliştirilen politikalar söylem düzeyinde kalmış, seçkinci bir hamle olmanın ötesine geçememiştir. Neticede köye ve köylüye dair çokça söz söylenmiş olmasına rağmen köylü lehine sağlanan gelişmeler çok sınırlı olmuştur.

Dönemin bu siyasi ve toplumsal atmosferinin edebi eserler üzerinde de bir yansıması görülmektedir. Farklı cenahlardan yazarlar eserlerinde köy ve köylülük konusunu işlemişlerdir.

Bu çalışmada kendisi de bir köylü ve bir köy enstitüsü mezunu olan, köy ve köylülük konusuna eserlerinde merkezi bir yer veren aynı zamanda 1950 sonrası köycü roman akımının da başlatıcısı olan Mahmut Makal'ın Bizim Köy adlı eserindeki köy ve köylülük anlatısı Cumhuriyet dönemi köycülük politikaları bağlamında ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Köycülük, Bizim Köy, Köylü Söylem, Mahmut Makal, Köycü Roman.

Baba Yurdunda Yabancı Olmak /Almanya'dan Gelen Türk Kökenli Öğrencilerin Bütünleşme Problemi

Ahmed Faruk Ergün

Sosyoloji, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
ahmedfarukergun@gmail.com

Son yıllarda Türk diasporalarından Türkiye'ye üniversite tahsili için gelen öğrenci sayısı oldukça artmıştır. Ancak bu öğrencilerin farklı sebeplerden ötürü Türkiye doğumlu öğrenciler ile etkileşim içerisinde olmadıkları gözlenmektedir. Bahsi geçen bütünselleşme problemi iki grubun farklı sosyalleşme süreçleri geçirmesi ve buna bağlı olarak farklı kimlik algısına sahip olmaları ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmada Almanya örneğinde Türk kökenli öğrencilerin Türkiye doğumlu öğrenciler ile hangi sebeplerden ötürü etkileşim içerisine giremedikleri araştırılacaktır. Nitel araştırma desenine uygun bir şekilde planlanan bu çalışmanın önemli bir kısmını saha çalışması teşkil etmektedir. Saha çalışması İstanbul okuyan altı öğrenci ile planlanan mülakatlardan oluşmaktadır. Buna göre dört Uluslararası İlahiyat Programı (UİP) öğrencisi, iki de son sınıf Siyasal Bilimler öğrencisi ile görüşülecektir. Böylece grup halinde gelenler ile ferdi gelenler arasında konuyla ilgili farklı görüşlerin var olup olmadığı tespit edilecektir. Saha çalışmasında elde edilen bulgular daha önceki literatür kısmında ele alınacak teorilere delil mahiyetinde olacaktır. Sonuç olarak çalışmayla üniversite tahsili için gelen Alman gurbetçilerin neden çoğunlukla hep kendi aralarında kaldıkları ve Türkiye doğumlu öğrenciler ile hangi sebepten ötürü etkileşim içinde olmadıkları tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kimlik, Türk Diasporası.

Onur Kurulu

Abdulkadir Macit, Doç. Dr., İlmi Etüdler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı
İbrahim Özcoşar, Prof. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörü
Mahmut Demirtaş, Mardin Büyükşehir Belediyesi Başkanı

Düzenleme Kurulu

Abdulkadir Macit, Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi (Başkan)
Talha Erdoğmuş, Ar. Gör., Sakarya Üniversitesi
Kamuran Gökdağ, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Ahmet Köroğlu, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi
İbrahim Halil Üçer, Doç. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Latif Karagöz, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Yunus Çolak, Arş. Gör. Dr., Kırklareli Üniversitesi
Yusuf Temizcan, İlmi Etüdler Derneği (İLEM)
Binazir Haşimzade, İlmi Etüdler Derneği (İLEM)

Sekreterya

Binazir Haşimzade, İlmi Etüdler Derneği (İLEM)

Bilim Kurulu

Abdulkadir Macit, Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi
Abdulkadir Yıldız, Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi
Abdullah Başaran, Dr. Öğr. Üyesi, Hitit Üniversitesi
Abdullah Sabit Tuna, Arş. Gör, Medeniyet Üniversitesi
Abdullah Taha Orhan, Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Abdurrahman Aliy, Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi
Adnan Çetin Dr. Öğr. Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi
Ahmet Ayhan Koyuncu, Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi
Ahmet Köroğlu, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi
Akansel Yalçınkaya, Doç. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Akif Pamuk, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Alev Erkilet, Prof. Dr., İbn Haldun Üniversitesi
Ali Benli, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Ali Eşlik, Arş. Gör., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Ali Haydar Beşer, Arş. Gör, Kırklareli Üniversitesi
Ali Osman Karaoğlu, Dr. Öğr. Üyesi, Yalova Üniversitesi
Alparslan Nas, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Arife Gümüş, İstanbul Üniversitesi
Asena Demirer, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi
Asiye Şahin Bulut, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Ateş Uslu, Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi
Ayşe Altunkaya Erdoğmuş, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Banu Gürer, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Betül Sinan Nizam, Dr. Öğr. Üyesi, İstinye Üniversitesi
Beyhan Kanter, Prof. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Birol Bulut, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi
Birsen Banu Okutan, Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi
Burak Şaman, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
Canan Özge Eğri, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi
Caner Yelbaşı, Dr. Öğr. Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi
Cemil Liv, Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi
Cenk Beyaz, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Deniz Işıker Bedir, Dr. Öğr. Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi
Dursun Özyürek, Prof. Dr., Karabük Üniversitesi
Edip Asaf Bekaroğlu, Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi
Elif Özdoğan, Arş. Gör., Mardin Artuklu Üniversitesi
Elif Tokay, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi
Emrullah Yakut, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Ercan Alkan, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Ercüment Asil, Dr. Öğr. Üyesi, İbn Haldun Üniversitesi
Ertuğrul Zengin, Arş. Gör. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Esra Bembeyaz, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
Eyüp Al, Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi
Evindar Yeşilbaş, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Faruk Karaaslan, Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi
Fatih Yaman, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Bilim Kurulu

Fatma Cerrah, Marmara Üniversitesi
Feridun Bilgin, Prof. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Fikret Özçelik, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Furkan Yıldız, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi
Gökhan Şener, Öğr. Gör., İstanbul Medipol Üniversitesi
Gülnihal Küpeli, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Güvenç Şensoy, Arş. Gör., Marmara Üniversitesi
Hakan Hemşinli, Doç. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Halil İbrahim Erol, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi
Hamdi Çilingir, Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi
Harun Kuşlu, Doç. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Hasan Remzi Eker, Arş. Gör., Mardin Artuklu Üniversitesi
Hayrettin Nebi Güdekli, Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi
Hi cret Aydoğan, Arş. Gör., İstanbul Medeniyet Üniversitesi
İbrahim Çetres, Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
İbrahim Hakan Karataş, Doç. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi
İsmail Taşpınar, Prof. Dr., Marmara Üniversitesi
İbrahim Bahçi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
İbrahim Yücedağ, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
İsmail Taş, Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi
Kader Akdağ Sarı, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi
Kadir Gömbeyaz, Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi
Kadir Temiz, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Kamuran Gökdağ, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Kübra Bilgin Tiryaki, Öğr. Gör., İstanbul Üniversitesi
Kübra Ceylan, Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi
Latif Karagöz, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
M. Taha Boyalık, Doç. Dr., İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
M. Veysel Bilici, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi
Mahmut Hakkı Akın, Prof. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Mehmet Aça, Prof. Dr., Marmara Üniversitesi
Mehmet Aktaş, Arş. Gör. Dr., Hakkari Üniversitesi
Mehmet Alıcı, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Mehmet Emin Balcı, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi
Mehmet Enes Gülcan, İstanbul Teknik Üniversitesi
Mehmet Güneş, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Mehmet Kocaoğlu, Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi
Mehmet Selim Ayday, Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Merve Akkuş Güvendi, Arş. Gör., İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Merve Betül Üçer, Arş. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi
Meryem Çapun, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Mesut Aytekin, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi
Michelangelo Guida, Prof. Dr., İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
Muhammed Fatih Çalışır, Dr. Öğr. Üyesi, İbn Haldun Üniversitesi
Muhammed Hüseyin Mercan, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Muhammet Elyesa Koytak, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Muhammet İkbal Bakır, Dr. Öğr. Üyesi, İbn Haldun Üniversitesi

Bilim Kurulu

Muhammet Tahir Kılavuz, Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi
Murat Çemrek, Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi
Musa Elmas, Arş. Gör., Marmara Üniversitesi
Mustafa Kömürcüoğlu, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Nail Okuyucu, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Nazmi Çiçek, Arş. Gör., Mardin Artuklu Üniversitesi
Necip Taha Gür, Dr. Öğr. Üyesi, Yalova Üniversitesi
Necip Uyanık, Dr. Öğr. Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi
Nevin Türker Yıldız, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi
Nihat Erdoğmuş, Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi
Oğuzhan İrgüren, Arş. Gör., İstanbul Medipol Üniversitesi
Ömer Bozkurt, Prof. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Ömer Faruk Gönenç, Dr. Öğr. Üyesi, Mardin Artuklu
Rahile Kızılkaya Yılmaz, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Rahmat Ullah, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi
Ramazan Turgut, Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Remzi Avcı, Dr. Öğr. Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi
Reyhan Çorak, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi
Sadık Yazar, Prof. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Saliha Uysal, Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi
Selahattin Polatoğlu, Arş. Gör. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Selami Varlık, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
Selim Demirci, Dr. Öğr. Üyesi, Trabzon Üniversitesi
Serdal Kara, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Sıtkı Karadeniz, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Siracettin Aslan, Dr. Öğr. Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi
Süleyman Güder, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi
Taha Eğri, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi
Tahir Pekasil, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Tuba Ruhengiz Azaklı, Öğr. Gör., Kocaeli Üniversitesi
Umut Üren, Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi
Ümmügül Betül Kanburoğlu Ergün, Dr. Öğr. Üyesi, Bursa Uludağ Üniversitesi
Vahdettin Işık, Dr. Öğr. Üyesi, İbn Haldun Üniversitesi
Vahide Ulusoy Gökçek, Öğr. Gör., İstinye Üniversitesi
Vehbi Metin Demir, Dr. Öğr. Üyesi, Bursa Uludağ Üniversitesi
Yasin Güzeldal, Dr., Marmara Üniversitesi
Yunus Cengiz, Prof. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi
Yunus Çolak, Arş. Gör. Dr., Kırklareli Üniversitesi
Yunus Kaplan, Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Yunus Kaya, Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi
Yunus Kılıç, Arş. Gör., Kırklareli Üniversitesi
Yusuf Alpaydın, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi
Yusuf Ziya Gökçek, Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi
Zeynep Düzen, Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa
Ziya Polat, Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi

11.

Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi